

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Specialna športna vzgoja
Zdravstvena in prilagojena vzgoja

VIZIJA RAZVOJA ŠPORTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI PIRAN

DIPLOMSKA NALOGA

MENTOR
doc. dr. Gregor Jurak

SOMENTOR
prof. dr. Jakob Bednarik

RECENZENT
prof. dr. Janko Strel

avtor dela:
MITJA SURINA

Ljubljana 2007

ZAHVALA:

Za strokovno pomoč in svetovanje pri diplomski nalogi se zahvaljujem mentorju doc. dr. Gregorju Juraku. Za koristne informacije se zahvaljujem podjetju Pro-Eco iz Ljubljane in vsem ostalim, ki so si vzeli čas za razgovore z menoj (predstavniki turističnih organizacij, športnih društev, šol ter ŠIMC Piran).

Zahvala gre moji puncu in družini, ki me je med študijem spodbujala in mi vedno stala ob strani.

Ključne besede: športni objekti, organiziranost športa, financiranje infrastrukture, evropska sredstva, načrtovanje športnih objektov

VIZIJA RAZVOJA ŠPORTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI PIRAN

Mitja Surina

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2007

Specialna športna vzgoja, zdravstvena in prilagojena vzgoja

Število strani 82; število preglednic 20; število grafov 31; število virov 47; število prilog 1.

IZVLEČEK

Glavni namen dela je predstaviti izhodišča za razvoj športne infrastrukture v občini Piran in obenem v strnjeni obliki bralcu prikazati večino potrebnih informacij, povezanih z možnostmi financiranja projektov in gradnje športne infrastrukture.

Diplomska naloga je vezana na problematiko razvoja izhodišč športne infrastrukture v občini Piran. Naloga je razdeljena na monografski in raziskovalni del, ki se med seboj prepletata in dopolnjujeta. Raziskovalni del je vezan na specifično problematiko občine Piran pri razvijanju skupne vizije športne infrastrukture v občini in se dotika konkretne populacije občine Piran. Monografski del pa predstavlja predvsem osnovna izhodišča in možnosti za financiranje projektov gradnje športne infrastrukture.

V prvi polovici monografskega dela je naprej opisana specifika omenjene občine. Na podlagi izredno ugodne klime in geografske lege so na koncu izpeljana nekatera izhodišča za razvoj športne infrastrukture v občini Piran. V sklopu organiziranosti športa v občini so predstavljene pomembnejše športne (zasebni in civilni del), šolske in turistične organizacije in njihova umeščenost v splošno shemo organiziranosti športa. Poudarek je na financiranju športa ter izvajalcih športa v občini Piran. Druga polovica monografskega dela je vezana na možnosti financiranja in črpanja denarja iz danih resursov. V nadaljevanju so predstavljene oblike in prednosti javno-zasebnega partnerstva ter možnosti financiranja in črpanja sredstev iz Evropskih strukturnih skladov. Z vidika končnih prejemnikov lahko ta sredstva pomenijo dopolnilni vir financiranja projektov. Bistveno lahko pripomorjejo k temu, da se projekti, kot so gradnja športnih objektov, sploh izpeljejo. Preden se lotimo podobnih projektov, je potrebno podrobno preučiti motive za gradnjo športnih objektov ter analize izvedljivosti projekta. Ti so predstavljeni v poglavju športnih objektov in površin, ki vsebinsko zaključuje monografski del naloge.

V raziskovalnem delu je bila opravljena anketa, vezana na štiri skupine merjencev. Z anketo smo zajeli ocene in potrebe štirih sfer, ki imajo pomembno vlogo odločanja, ko gre za razvoj športne infrastrukture v občini Piran. Skupine merjencev so bile sestavljene iz predstavnikov splošne javnosti, turističnih organizacij, športnih društev in šolskih ustanov. Na podlagi analize ankete so bile preverjene hipoteze, ki smo si jih zastavili na podlagi ciljev. Pridobljene ocene in rezultati v nadaljevanju predstavljajo osnovo za izpeljavo izhodišč razvoja športne infrastrukture v občini Piran.

ABSTRACT

The main purpose of this work is to present the starting-points of the sports infrastructure development in the community of Piran, while at the same time present to the reader, in an abridged form, the majority of information which are connected to the possibilities of project financing and the making of sport infrastructure.

The diploma paper is connected to problems with the development of the sport infrastructure in the community of Piran. The paper is divided into a monographic and a research part which complement each other. The research part deals with specific problems in the community of Piran, as part of the development of a unified vision of sport infrastructure, and relates to a concrete population within the community. The monographic part mainly presents the basic starting-points and possibilities of financing the sport infrastructure development projects.

The specific of community are described in the first part of monographic work. On the basis of an extremely favorable climate and its geographic position, some starting-points for the development of the sport infrastructure are deduced. In connection to the sport organization in the community, some important sport (private and civil part), school and tourist organizations are presented, as well as their presence in the general sport organization scheme.

The emphasis is on sport financing and performers of sport activities in the community of Piran. The second part of the monographic work is connected to the financing possibilities and gaining money from other resources given. Further on, some types and advantages of the partnership between public and private sources, as well as possibilities of financing and money gaining from the European structural funds. From the point of view of final recipients, these means could mean supplementary source of project financing. They can be of prime importance in making projects, such as the construction of sport facilities, a reality. Before starting such projects, it is necessary to study the motives for the construction and the analysis of project practicability very carefully. The latter are presented in the chapter on sport facilities and surfaces, which end the monographic part of the diploma paper.

In the research part, a survey had been conducted, connected to four groups of people questioned. With this survey, we have captured assessments and needs of four different spheres, which have a major role in deciding matters of sport infrastructure development in the community of Piran. The groups of questioned were formed from representatives of general public, tourist organizations, sport clubs and school establishments. On the basis of the questionnaire analysis, hypotheses which we based on certain goals have been verified. The assessments and results gained further on represent the basis for carrying out the starting-points of the sport infrastructure development in the community of Piran.

KAZALO

1 UVOD	7
1.1 ŠPORTNA INFRASTRUKTURA	7
1.2 ŠPORTNI OBJEKTI.....	7
1.3 SMER RAZVOJA ŠPORTNIH OBJEKTOV	9
2 PREDMET IN PROBLEM RAZISKAVE	10
3 CILJI	11
4 HIPOTEZE	12
5 METODE DELA	13
5.1 VZOREC MERJENCEV	13
5.2 UPORABLJENE SPREMENLJIVKE	13
5.3 METODE OBDELAVE PODATKOV	14
6 POSEBNOSTI OBMOČJA PIRANA	15
7 ORGANIZIRANOST ŠPORTA V OBČINI PIRAN	18
7.1 ŠPORTNI PROGRAMI V OBČINI PIRAN	19
7.2 IZVAJALCI ŠPORTA V OBČINI PIRAN	21
7.2.1 VLADNI IZVAJALCI.....	22
7.2.2 NEVLADNI IZVAJALCI	24
7.2.3 ZASEBNIKI.....	27
7.3 FINANCIRANJE ŠPORTA V OBČINI PIRAN.....	28
7.3.1 JAVNA SREDSTVA	28
7.3.2 NEPRORAČUNSKA SREDSTVA	32
8 ŠPORTNI OBJEKTI IN POVRŠINE	34
8.1 MOTIVI ZA GRADNJO ŠPORTNIH OBJEKTOV	36
8.2 POTREBE IN ANALIZA PRED GRADNJO ŠPORTNIH OBJEKTOV	37
9 POTREBE PO ŠPORTNIH OBJEKTIH V PIRANU	38
9.1 POTREBE IN OCENE SPLOŠNE JAVNOSTI.....	38
9.2 POTREBE IN OCENE ŠPORTNIH DRUŠTEV	41
9.3 POTREBE IN OCENE TURISTIČNIH ORGANIZACIJ	44
9.4 POTREBE IN OCENE ŠOLSTVA	46
9.5 SKUPNE OCENE IN POTREBE	47
9.6 PRIMERJAVE IN KORELACIJE REZULTATOV	56
9.7 UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK ANALIZE	57
10 FINANCIRANJE INFRASTRUKTURE NA LOKALNI RAVNI	58
10.1 OBLIKE FINANCIRANJA JAVNE INFRASTRUKTURE.....	58
10.2 JAVNO IN ZASEBNO PARTNERSTVO	59
10.3 OBLIKE JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA	59
10.4 PROJEKTNO FINANCIRANJE BOT	61

10.5	TEMELJNE ZNAČILNOSTI BOT FINANCIRANJA	62
10.6	FAZE PROJEKTNEGA BOT FINANCIRANJA	63
11	EVROPSKA STRUKTURNA POLITIKA	64
11.1	EVROPSKI SKLADI.....	65
11.2	EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ (ESRR)	65
11.3	OPERATIVNI PROGRAM ZA KREPITEV REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV (ESRR)	66
11.4	EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ V SLOVENIJI	67
11.5	CILJI ČRPANJA IZ EVROPSKEGA SKLADA ZA REGIONALNI RAZVOJ	67
11.6	UDELEŽENCI V PROCESU ČRPANJA IN ZAGOTAVLJANJA DENARJA IZ ESRR	67
11.7	DRŽAVNI RAZVOJNI PROGRAM (DRP).....	68
11.8	NAČIN PRIDOBIVANJA EVROPSKIH NEPOVRATNIH SREDSTEV ..	69
11.8.1	PROJEKTNI CIKLUS	69
11.8.2	KONZERVIRANJE PROJEKTNE IDEJE	70
11.9	PRIMER FINANCIRANJA ESRR V SLOVENIJI	72
12	IZHODIŠČA STRATEGIJE RAZVOJA ŠPORTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI PIRAN	73
13	LITERATURA:	80
14	VIRI:	82

1 UVOD

Evropska listina o športu (1979) opredeljuje šport kot vse oblike telesne dejavnosti, katere namen je s pomočjo občasne ali redne udeležbe izražati ali izboljšati telesno pripravljenost in duševno počutje ter ustvarjati družbene odnose. Šport je torej družbeni pojav. Njegovo mesto in vloga v družbi pa sta najbolj neposredno odvisna od stopnje razvitosti družbene zavesti, od potencialnih vrednot športne aktivnosti in realnih odnosov teh vrednot. Šport ni vrednota sama po sebi, vendar pa predstavljajo športne dejavnosti sredstva za doseganje splošnih in specifičnih družbenih ciljev (Tušak in Tušak, 2001).

V današnjem življenjskem slogu športna dejavnost posredno vpliva vsaj na dve, za človeka izjemno pomembni vrednoti: zdravje in zadovoljstvo z življenjem (Tušak, Černohorski in Bednarik, 2002). Vzpodbijanje in razvijanje različnih vrednot družbe in ostalih pozitivnih učinkov, ki jih ima šport na posameznika, je nesporno v javnem interesu. Za izvajanje takega javnega interesa so potrebni določeni osnovni pogoji. Med njimi je eden izmed ključnih dejavnikov prav športna infrastruktura.

1.1 ŠPORTNA INFRASTRUKTURA

Pod športno infrastrukturo uvrščamo vse površine, ki omogočajo družbeno športno dejavnost (Hren, 2006) in predstavljajo osnovno sredstvo za športno udejstvovanje. Gre za materialno podlago, ki omogoča uresničevanje dejavnosti v športu.

Športna infrastruktura je pomembna za vse segmente športa in zagotavlja osnovo za razvoj športa, pomembno pa vpliva tudi na razvoj turističnega gospodarstva. Šport kot dejavnost pomembno vpliva tudi na zdrav način življenja. Na vsak način je smiselno ohranjati in razvijati nove ustrezne pogoje, da bi se lahko čim več ljudi ukvarjalo s športom.

1.2 ŠPORTNI OBJEKTI

Objekt je fizično opredmetena človekova ideja, spremenjena v obliko, v kateri oz. na kateri človek zadovoljuje del svojih potreb. Je fizično opredmetena oblika bivanja, dela, prostega časa, komunikacije ali organizacije (Leskovec, 1991).

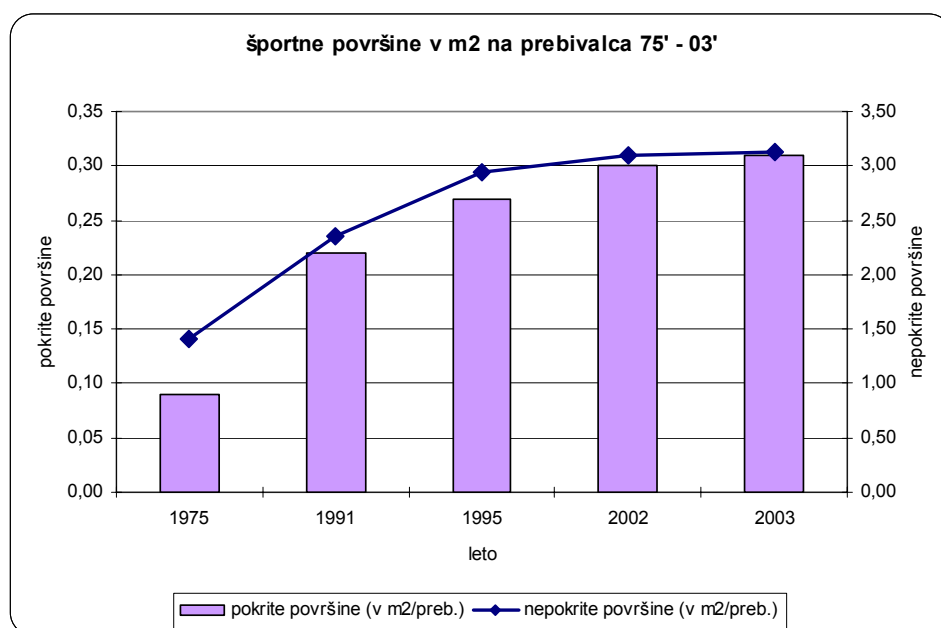
Športni objekti so za športno dejavnost opremljene in urejene površine in prostori. Športni objekt je fizično opredmetena trajna ali začasna oblika, v kateri oz. na kateri človek zadovoljuje potrebe po športni aktivnosti oziroma organizira športno dejavnost. Je del zavestnega, človeško oblikovanega okolja. Športni objekt je posebna arhitekturno tipološka oblika prostočasnih zgradb oz. posebna vrsta urbane morfologije rekreacijske funkcije v prostoru (Leskovec, 1991).

Športne objekte in površine lahko razdelimo po različnih merilih. Leskovec (1991) navaja osnovno delitev športnih objektov na »umetno grajene« športne objekte, ki niso primarno vezani na naravno okolje, ter na »naravne« športne objekte, pri katerih je delež narave ali preoblikovane narave primaren za oblikovanje. Ena od delitev športnih objektov pa razvršča objekte predšolske športne vzgoje in objekte ob šolah v eno skupino, objekte, namenjene športni rekreaciji, v drugo ter objekte glede na pojavne oblike športa (vrhunski šport, kakovostni šport...) v tretjo skupino. Na drugi strani lahko govorimo o športnih objektih v

osnovnih šolah, športnih objektih v srednjih šolah. Glede lastništva lahko delimo športne objekte na zasebne in javne. Po namembnosti se mora javni športni objekt uporabljati v javno dobro in za namen, za katerega je bil zgrajen in urejen. Vsem športnim objektom in površinam pa je skupno to, da se jih uporablja za namene zadovoljevanja potreb po udejstvovanju s športom na različnih ravneh.

Športna infrastruktura je nedvomno eden temeljnih pogojev za doseganje rezultatov na področju športa. Pod tem razumemo zlasti športne objekte, ki jih športniki uporabljajo za vsakdanje delo - vse od športne vzgoje, športne rekreacije, kakovostnega športa, vrhunskega športa in športa invalidov. Zaradi tako velikega pomena športne infrastrukture ji država namenja veliko pozornosti s svojim nacionalnim programom športa.

Po načrtu nacionalnega programa športa naj bi do leta 2010 z izgradnjo mreže športnih objektov in površin dosegli 0,5 m² pokritega in 3 m² nepokritega prostora, namenjenega športni dejavnosti na prebivalca. Stanje v Sloveniji je bilo leta 2003 takšno, da smo razpolagali s 613.779 m² pokritih površin in 6.182.007 m² nepokritih površin, namenjenih športu. To je pomenilo, da je Slovenija v povprečju imela 0,3 m² pokritih in 3,12 m² nepokritih športnih površin na prebivalca. (MŠZŠ, 2004)

Graf 1: Športne površine (v m²/prebivalca) 1975 – 2003. (Vir: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, 2004)

Letno se v Sloveniji zgradi od 15 do 30 športnih dvoran in manjših telovadnic, vzporedno s tem pa poteka tudi obnova športnih objektov. Le ta bistveno zaostaja za potrebami. V Sloveniji je trenutno več kot 1000 telovadnic in več kot 100 športnih dvoran (rokometnih dimenzij). Podatek priča o tem, da bo v prihodnje obnova obstoječih objektov postala velika potreba (Strel, 2005).

1.3 SMER RAZVOJA ŠPORTNIH OBJEKTOV

Projekti športnih infrastruktur na državni in regijski ravni bodo v prihodnje usmerjeni v razvojno naravnane projekte. Razvoj športnih objektov gre v smeri izdelave takšne mreže športnih objektov, ki bo lahko zagotavljala osnovne pogoje za vodenje in spremljanje procesa treninga nadarjenih otrok in mladine ter vrhunskih športnikov, obenem pa tudi nudila ustrezne pogoje za splošno vadbo oz. športno rekreacijo. Razvoj bo v prihodnje podpiral gradnjo večnamenskih centrov, odprtih v okolje. S tem bo podpiral prepoznavnost identitet posameznih lokalnih in regionalnih okolij, hkrati pa bo omogočal izvajanje programov usposabljanja strokovnih delavcev v športu. V različnih predelih Slovenije bo poudarek na razvoju športno turistične infrastrukture, ki ima odločilno vlogo pri povečanju atraktivnosti turističnih destinacij, s tem pa posledično večje število gostov, razvoj hotelirstva in trgovine (povzeto po Leskovec, 1991).

Danes je razvoj športne infrastrukture naravnana tako, da skuša zadovoljiti čim več potreb na različnih ravneh, ki so tako ali drugače povezane s športom. Uresničevanje vizije razvoja športne infrastrukture, ki zajema vsa področja športa in temelji na določenih analizah, lahko omogoči sledenje tovrstnemu trendu. Tako uresničevanje pa na drugi strani zahteva fleksibilno politiko pretakanja javnega in zasebnega kapitala, ki je podrejena določenemu cilju (Jus, 2005), saj je potreba za posodabljanje in izgradnje športne infrastrukture vedno več. Poglavitno oviro največkrat predstavljajo finančni viri. Zaradi tega se v svetu uporablja vse več različnih metod financiranja takšnih projektov. Te metode in načine zagotavljanja javnih storitev je potrebno uvesti. Poudarek se daje finančnim virom, ki v trenutku uporabe ne predstavljajo dodatnih obremenitev davkoplačevalcev (Milunovič, 1999).

Podlaga in izziv za uspešen in trajen razvoj lokalne skupnosti je oblikovanje pravega razmerja vseh možnih načinov financiranja. Spoznanje o medsebojni odvisnosti, ki obstaja med vlado, občani, podjetniškimi interesi in interesi ostalih skupin, vodi k drugačnemu pristopu reševanja teh problemov (Milunovič, 1999). Osnovni problemi pri iskanju dodatnih finančnih sredstev izhajajo iz nepoznavanja možnosti za pridobivanje nepovratnih sredstev iz razpoložljivih virov. Težave se pojavljajo tudi pri pripravi projektne dokumentacije in nepoznavanju različnih postopkov pri iskanju ustreznega vira nepovratnih sredstev. Z vstopom v Evropsko unijo si je namreč tudi Slovenija zagotovila pravico do črpanja sredstev iz Evropskih strukturnih skladov. Ta sredstva pa lahko zagotovita le ustrezna regionalna politika in lokalna samouprava.

2 PREDMET IN PROBLEM RAZISKAVE

Predmet diplomske naloge je management športnih objektov. Športna infrastruktura je namreč eno izmed področij, ki je zelo pomembno za razvoj športa samega ter za naraščanje športnega udejstvovanja prebivalcev na ravni občine, regije in države. Športni objekti in površine predstavljajo osnovne pogoje za vsa področja športa, od športne vzgoje otrok in mladine, športne dejavnosti študentov, športne rekreacije, kakovostnega športa, vrhunškega športa do športa invalidov. Načrtovanje, izgradnja in upravljanje športnih objektov so zato ključni razvojni dejavniki športa.

V piranski občini se porajajo vprašanja o smiselnosti vlaganj v športne objekte. Srečujemo se z večplastnim problemom. Piranski šport nima prave skupne vizije, s katero bi uresničeval določene cilje. Vsako športno področje ima svojo parcialno vizijo, ki ni povezana z vizijami ostalih področij športa. Problem mojega dela je zato opredeliti smernice razvoja športne infrastrukture v Piranu glede na potrebe in značilnosti okolja. Na podlagi pridobljenih mnenj prebivalcev občine Piran, njihovih želja po športnem udejstvovanju na eni strani ter vizije razvoja športnega turizma na drugi strani, želim predlagati strategijo razvoja športne infrastrukture v občini Piran. Strategija bo opredeljevala vsa področja, ki so povezana s športom. Sem sodijo šolska in interesna športna vzgoja otrok in mladine, kakovostni šport, vrhunski šport, športna rekreacija in šport invalidov. Vsako od teh področij pa ima več vidikov. Tako lahko govorimo o športni rekreaciji za domačine ali turiste, o vrhunškem športu v obliki športnih prireditev (lokalni, regionalni in nacionalni pomen) ali o razvoju vrhunškega športa v našem kraju. Predvidevamo, da bo raziskava pokazala potrebe po novih oziroma po obnovi obstoječih športnih objektov, ki bodo zadostili novim standardom in normativom.

Opozoriti je potrebno na slaba razmerja možnih načinov financiranja in nesodelovanjem turizma pri razvoju športne infrastrukture v občini Piran. Pri reševanju tega problema lahko ključno vlogo odigra skupna vizija razvoja športne infrastrukture v občini Piran.

Leta od 2003-2005	2003	2004	2005
skupaj delež sredstev za šport v proračunu	2,3	2,4	3,2
delež sredstev za športne programe	2,8	2,8	2,1
delež sredstev za investicije v športu	0,8	0,9	1,1

Preglednica 1: Deleži iz občinskega proračuna namenjeni za šport (*Vir: Spic Slovenije*).

V zadnjih letih je viden trend povečevanja sredstev, namenjenih za športne programe in investicije v športu. Občina temu segmentu namenja vse več pozornosti in vse več finančne podpore. Poleg sredstev iz občinskega proračuna pa je potrebno omeniti še druge možnosti financiranja. Med njimi so prav gotovo neizkoriščena sredstva investicij iz državnega proračuna, sredstva Fundacije za šport, Evropska strukturna sredstva, predvsem pa najrazličnejše oblike javno zasebnega partnerstva, katerim bi veljalo glede na specifikko naše občine namenjati več pozornosti.

3 CILJI

Cilj diplomskega dela je izoblikovati izhodišča za razvoj športne infrastrukture v občini Piran ter predstaviti možnosti financiranja za izvedbo posameznih vrst projektov. Glavni cilj bom skušal doseči z uresničitvijo naslednjih delnih ciljev.

- ugotoviti potrebe splošne javnosti po ukvarjanju s športom;
- ugotoviti potrebe športnih društev po športnih objektih in športnih površinah;
- ugotoviti potrebe turizma po športnih objektih in športnih površinah;
- ugotoviti potrebe šolstva po športnih objektih in športnih površinah;
- ugotoviti možnost povezave potreb različnih sfer;
- predstaviti prednosti povezave javnega in zasebnega kapitala;
- predstaviti možnosti črpanja sredstev iz Evropskih strukturnih skladov;
- priprava modela vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran.

4 HIPOTEZE

Na podlagi ciljev sem postavil naslednje hipoteze.

H ₁ :	Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam prebivalstva.
H ₂ :	Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam športnih društev.
H ₃ :	Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam turizma.
H ₄ :	Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam šolstva.
H ₀₅	Potrebe vseh organizacij so v večjem delu usklajene.
H ₆ :	Obstoječa športna infrastruktura ne zadošča potrebam občanov in turistov občine Piran.

5 METODE DELA

Diplomsko delo je sestavljeno iz teoretičnega in empiričnega dela, ki se dopolnjujeta. Teoretična metoda obsega analizo razpoložljivih podatkov iz arhivov občine Piran in športnih organizacij, predvsem Športnega centra Piran. Določene informacije sem zbral tudi iz pogovorov z delavci, ki delajo na področju športa in športne infrastrukture. S tako metodo sem opredelil nekatere vidike za razumevanje problema raziskovanja: posebnosti območja Pirana, organiziranost športa v Piranu, športne objekte v Piranu, financiranje športne infrastrukture na lokalni ravni ter evropsko strukturno in kohezijsko politiko.

Na podlagi pregleda strokovne literature in izsledkov teoretične metode smo dodatno zasnovali raziskovalno delo, s katerim želim ugotoviti potrebe posameznih sfer po športnih objektih. V nadaljevanju opisujem metodološki pristop raziskovalnega dela.

5.1 VZOREC MERJENCEV

V raziskavo je bilo vključenih 109 merjencev. Vzorec merjencev predstavlja 16 predstavnikov turističnih organizacij, 7 predstavnikov šolskih ustanov, 19 predstavnikov športnih društev ter 67 predstavnikov splošne javnosti.

5.2 UPORABLJENE SPREMENLJIVKE

Za ugotavljanje zadanih ciljev smo pripravili vprašalnike za vsako sfero z zaprtimi in polzaprtimi vprašanji (priloga1). Uporabili smo naslednje spremenljivke.

Oznaka spr.	Merski postopek
Šifra	Šifra merjenca.
V_mer	Vrsta merjenca.
Org_sp	Ocena organiziranosti športa v občini Piran.
Srd_sp_ob	Ali občina nameni dovolj sredstev za izgradnjo športnih objektov?
Dov_sp_ob	Ali menite da je v občini Piran na splošno dovolj kakovostnih športnih objektov in površin?
Ukv_sp	Kako pogosto se ukvarjate s športom?
Pog_sp_ob	Ali morda pri izvajanju športnih aktivnosti, dejavnosti pogrešate športne objekte?
Osn_pog	Imate pri izvajanju vaše dejavnosti zagotovljene vse osnovne pogoje?
Naj_ob	Kateri športni objekti so za vas najpomembnejši?
Up_ob	Katere športne objekte v občini Piran največ uporabljate?
Po_up_ob	Kako pogosto uporabljate športne površine ter objekte namenjene za šport?
Zad_up_ob	Kako ste zadovoljni z uporabo športnih objektov?
Tez_naj_ob	Imate težave kadar se odločate za najem športnih objektov za izvajanje vaših športnih aktivnosti
Naj_stor	Kdo ima po vašem mnenju najboljše storitve glede najema objekt?
Zad_pon_pr	Ste zadovoljni s ponudbo športnih programov ter aktivnosti v občini Piran?
Naj_pro	Kdo ima po vašem mnenju najboljše programe?
Vas_vpliv	Ali menite, da je vaš vpliv na delovanje športa v občini Piran zadosten?

Prim_cil	Kateri so primarni cilji vašega društva, šole, agencije do leta 2012?
Pripombe	Vaše druge pripombe in predlogi za izboljšanje položaja športa v občini Piran.

Preglednica 2: Izbrani merski postopki

5.3 METODE OBDELAVE PODATKOV

Za vse spremenljivke smo najprej izračunali osnovne deskriptivne značilnosti: frekvence, aritmetično sredino, standardni odklon, najmanjšo in največjo vrednost, asimetričnost in sploščenost. Normalnost porazdelitve smo preverjali s testom Kolmogorov-Smirnova.

Skladno s cilji in postavljenimi hipotezami ter značilnostmi uporabljenih spremenljivk smo za reševanje problema povezanosti uporabili Pearsonov χ^2 test in Pearsonov koeficient korelacije.

Značilnost razlik med posameznimi spremenljivkami smo ugotavljali z analizo variance.

6 POSEBNOSTI OBMOČJA PIRANA

Občina Piran, ki leži na skrajnem severozahodnem predelu istrskega polotoka, meri 43 km² in ima 17.000 prebivalcev. Je ena od treh obalnih občin v republiki Sloveniji. Poleg večinoma slovenskega prebivalstva, živijo v občini tudi pripadniki italijanske narodne skupnosti. Na dvojezičnem območju je poleg slovenščine v enakopravni rabi tudi italijanščina. Občino sestavljajo: mestno jedro Piran, mondeni Portorož, naselja Lucija, Strunjan, Sečovlje in zaledje slovenske Istre z vasmi. Sem spadajo zaselki Nova vas, Padna in Sv. Peter. Celoten zahodni in jugozahodni del ozemlja občine obliva morje, ki se s Strunjanskim, Portoroškim in Sečoveljskim zalivom precej globoko zajeda v kopno. S svojim submediteranskim podnebjem sodi med najtoplejše predele Slovenije. V naslednji preglednici so prikazane temperature v občini Piran po mesecih.

Temperatura				
	zraka			morja
Mesec	srednja	najnižja	najvišja	srednja
Januar	5,7	4,1	11,8	9,1
Februar	6,6	4,6	13,2	7,9
Marec	9,6	7,2	16,9	9,1
April	12,3	8,9	18,7	12,3
Maj	17,9	11,8	22,4	17,7
Junij	21,5	13,7	16,7	21,6
Julij	23,2	14,2	32,3	23,9
Avgust	23,1	14,2	31,5	24,3
September	18,9	13,4	24,7	21,8
Oktober	15,1	10,9	20,7	18,5
November	7,9	7,8	16,9	14,9
December	6,5	5,3	10,2	11,6

Preglednica 3: Temperature zraka in morja v občini Piran po mesecih (*Vir: <http://www.portoroz.si>*).

Veliko je sončnih dni. Padavin je malo, med 1000 in 1100 mm letno. Značilne so mile zime, temperatura se le redko spusti pod ničlo in ne prevroča poletja. Prav zaradi tega prihajajo sem najraje tisti, ki težko prenašajo hudo poletno vročino v južnejših predelih Sredozemlja. Zahvaljujoč bogati zgodovini, kulturi ter naravnim danostim je turistično izjemno privlačna destinacija. Je vodilna slovenska turistična občina, ki ustvarja petino prihodka in nočitev v državi (g.i.z. Portorož, 2005). V naslednji preglednici so prikazani procenti nočitev v občini Piran glede na celo Slovenijo.

LETO	SLOVENIJA OBČINA PIRAN
1994	18%
1996	17%
1998	19%
2000	19%
2002	19%
2003	18%

Preglednica 4: Tržni deleži povpraševanja (nočitve) v občini Piran (*Vir: Turistično združenje Portorož, g.i.z 2005*).

V naslednjih dveh preglednicah sta prikazana demografski oris in struktura prebivalcev občine Piran.

Starost	SKUPAJ	Moški	Ženske
0-4 let	601	303	298
5-9 let	653	316	337
10-14 let	709	350	359
15-19 let	947	528	419
20-24 let	1160	582	578
25-29 let	1374	712	662
30-34 let	1249	658	591
35-39 let	1184	588	596
40-44 let	1357	645	712
45-49 let	1456	746	710
50-54 let	1590	784	806
55-59 let	1351	691	660
60-64 let	855	397	458
65-69 let	883	381	502
70-74 let	845	359	486
75-79 let	655	232	423
80-84 let	404	147	257
85-89 let	134	41	93
90-94 let	51	12	39
95-99 let	11	3	8
100 + let	1	-	1
SKUPAJ	17470	8475	8995

Preglednica 5: Pregled prebivalstva po starostnih skupinah in spolu v občini Piran (*Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002*).

starost	procent preb.
0-9 let	7,2
10-19 let	9,5
20-29 let	14,5
30-39 let	13,9
40-49 let	16,1
50-59 let	16,8
60-69 let	9,9
70-79 let	8,7
80-99 let	3,4

Preglednica 6: Pregled prebivalstva po starosti v občini Piran (*Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002*).

Prebivalci od 40. do 59. leta predstavljajo kar tretjino populacije v občini Piran. Gre za ljudi, ki se ukvarjajo predvsem z rekreativnim športom. Podatki pričajo tudi o zelo nizki rodnosti. Problem zmanjšane rodnosti ni značilen le za piransko občino temveč za celo Slovenijo in ves razviti svet (povzeto po MDDSZ, 2006).

7 ORGANIZIRANOST ŠPORTA V OBČINI PIRAN

V športnem managementu se v zvezi s posameznikom in organizirano skupino ljudi v določeni sredini pojavljajo različni pojmi: organizacije kot institut, organiziranje kot dejanje in organiziranost kot splet relevantnih medsebojnih povezav za delovanje (funkcioniranje) neke organizacije in njenega sistema. Za vsako dejanje, ki je pomembno za človeka (ljudi) morajo biti določeni (opredeljeni) cilji, zagotovljena delovna sredstva in denar, usposobljeni ljudje (kadri) in določena organizacijska oblika (oblike) oziroma njena kultura. To izhodišče, ki vodi človeka – ljudi k uresničitvi postavljenih ciljev, velja tako za vse gospodarske družbe, kot za državne organe, društva, javne službe in vse druge oblike »organizacij« v najširšem smislu besede (Šugman, 1998).

Pod organizacijo športa pojmujeemo konstituiranje temeljnih športnih subjektov ter zveze in odnose med njimi (v najširšem pomenu besede), v katerih udeleženci (člani) izražajo, oblikujejo in uresničujejo s pravili ali drugimi akti opredeljene oziroma določene cilje (naloge) in interese (povzeto po Šugmanu, 1998).

Organiziranost športa se kot šport sam nenehno spreminja in razvija zaradi različnih političnih sistemov in družbenoekonomskih odnosov znotraj posameznih subjektov.

Vsaka lokalna skupnost si prizadeva, da bi v svojem okolju omogočila športno dogajanje na različnih ravneh. Koncept omogočanja in ponujanja športa različnim družbenim oziroma starostnim skupinam je naloga in odgovornost vsake lokalne skupnosti. Srednjeročni in dolgoročni načrti naj bi vsebovali takšno ponudbo športnih programov in objektov - takih pogojev za delo, ki bo zadovoljila potrebe po gibanju in športu v lokalni skupnosti. Prednost pri razvoju naj bi imele športne panoge oziroma športne dejavnosti in programi, za katerimi stoji širši javni oziroma družbeni interes.

Šport se v občini Piran odvija na več področjih. Organizirani šport se tako pojavlja v šolstvu, turizmu, društvih, klubih ter zavodih. Velik delež populacije, ki se vključuje v organizirani šport, zajemajo šole, ki gojijo interesno športno vzgojo otrok in mladine. Leta 2004 je bilo v programe športne vzgoje vključenih več kot 2000 otrok. Ta številka se je sedaj spustila na približno 1800 otrok, predvsem na račun manjše rodnosti v zadnjih treh letih. Največji delež populacije, ki se preko različnih programov izvajalcev letnega športa vključujejo v športne aktivnosti, predstavljajo športna društva. Slednja obenem predstavljajo tudi del kulturne tradicije naše občine. Po podatkih deluje v občini Piran 74 registriranih društev. V različne programe športnih društev je v občini Piran vključenih več kot 2600 udeležencev. Poleg društev se s športno dejavnostjo kot eno od dejavnosti ukvarja še nekaj samostojnih športnih delavcev oziroma podjetnikov, zasebnih zavodov in podjetij, ki skozi ponudbo svojih programov dopolnjujejo športno rekreativno ponudbo v lokalni skupnosti. Pomembno vlogo imajo predvsem turistična podjetja, zlasti hoteli, ki s svojimi športnimi programi skrbijo za zadovoljevanje potreb turistov po športni rekreaciji.

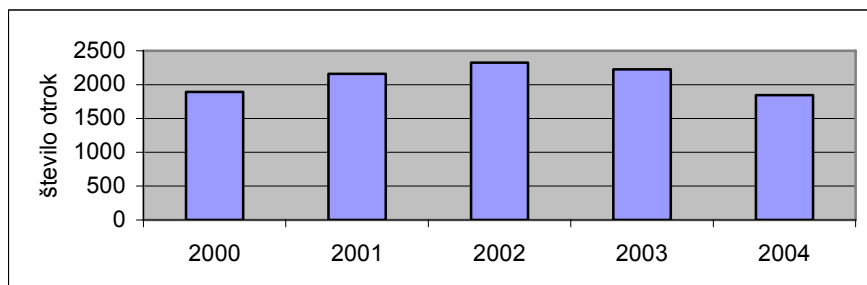
7.1 ŠPORTNI PROGRAMI V OBČINI PIRAN

V občini Piran se izvajajo naslednji športni programi:

- interesna športna vzgoja predšolskih in šoloobveznih otrok ter otrok s posebnimi potrebami, mladine in dejavnosti študentov
- športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport
- športna rekreacija
- kakovostni šport
- vrhunski šport
- šport invalidov

Interesna športna vzgoja predšolskih in šoloobveznih otrok ter otrok s posebnimi potrebami, mladine in dejavnosti študentov

Športna vzgoja otrok in mladih, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom izven obveznega izobraževalnega programa, ima ne glede na njegovo pojavno obliko poleg pozitivnih učinkov na skladen biopsihosocialni razvoj odraščajočega udeleženca še izrazito vzgojni pomen. Šport otrok in mladine kot interesne dejavnosti obsega programe Zlati sonček, Krpan, Naučimo se plavati, redno vadbo in druge tečajne oblike športne vadbe, pripravo tekmovalcev na šolska tekmovanja, šolska športna tekmovanja ter program Hura prosti čas. Izvajalci teh programov so predvsem zavodi (vrtci, osnovne šole, srednje šole, visoke šole oz. fakultete in ŠIMC Piran). Sem se vključujejo še nekatera društva, ki delujejo v občini. (Ukmar, 2005)

Graf 2: Število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje (Vir: Poročila izvajanja letnega programa Športa v občini Piran od leta 2000 do 2004).

Iz prikazanega je razvidno, da število otrok, vključenih v programe interesne športne vzgoje od leta 2000 do leta 2002 narašča. Od leta 2002 pa število otrok upada.

Športna vzgoja otrok in mladine, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport

Športna vzgoja pomeni v tem pojmovanju temeljno pripravo na športno uspešnost. A športni dosežek je le eno od meril uspešnega dela z otroki. Poleg tega je zelo pomembno uravnoteženo doseganje učnih in vzgojnih ciljev, ki jih mora pedagog – trener zasledovati in uresničevati v občutljivem obdobju zorenja mladih športnikov. V ta program so na podlagi meril in normativov Pravilnika o financiranju športa v občini Piran, ki ga je sprejel občinski svet, na seji dne 4. oktobra 2001, za razvrščanje uvrščene tiste športne panoge, katerim se

namenja posebna pozornost. Te panoge so jadranje, veslanje, plavanje, košarka, odbojka, nogomet in rokomet. Celotni program obsega 34 vadbenih skupin po 240 do 400 ur letno. (Ukmar, 2005)

Športna rekreacija

Cilj športne rekreacije odraslih je ohranjanje in izboljševanje celostnega zdravstvenega statusa, humanizacije človekovega življenja, zmanjševanje posledic obremenjujočega načina življenja ter dela in preprečevanje upadanja splošne vitalnosti človeka. Zato se v redne oblike rekreativne dejavnosti želi pritegniti čim večje število ljudi. V občini Piran so izvajalci teh programov tako športna društva kot zasebniki. Izvajajo se programi veteranskih ekip v košarki, odbojki (moški in ženske), rokometu (ženske) in nogometu (moški) ter programi za starejše, kot so športni ribolov, balinanje in kegljanje. Zasebniki nudijo predvsem programe fitnesa, tenisa, potapljanja, kartinga in jadranja. (Ukmar, 2005)

Kakovostni šport

V kakovostni šport sodijo priprave in športna tekmovanja ekip in posameznikov, ki nimajo objektivnih strokovnih, organizacijskih in materialnih možnosti za vključitev v program vrhunškega športa, program športne rekreacije pa jih ne zadovoljuje. Izvajalci teh programov so vključeni v tekmovalne sisteme, ki jih organizirajo Nacionalne panožne zveze. V Občini Piran so to jadralci, veslači, športni ribiči na morju, balinarji, hitrostni kotalkarji, kegljači, košarkarji, odbojkarji-ce, nogometaši in rokometišice. (Ukmar, 2005)

Vrhunski šport

Vrhunski šport obsega pripravo in tekmovanje športnikov, ki imajo status mednarodnega, svetovnega in perspektivnega razreda. Po veljavni kategorizaciji, objavljeni v obvestilih OKS-ZŠZ, št.41februar 2005, je v občini Piran 14 vrhunskih športnikov. Kriterije za vrhunske športnike določi OKS-ZŠZ. Kljub organizacijskim, finančnim in drugim težavam so športniki občine Piran v letu 2004 dosegli odlične športne uspehe. Posebej velja omeniti nastope 5 jadralcev na olimpijskih igrah v Atenah, saj so osvojili 4. mesto v razredu 470 (Vesna Dekleva, Klara Maučec), 14. mesto v razredu 470 (Tomaž Čopi, Davor Glavina) ter 17. mesto v razredu Evropa (Teja Černe). (povzeto po Ukmarju, 2005)

Šport invalidov

Športna dejavnost invalidov je namenjena predvsem ohranjanju gibalnih sposobnosti, zdravju, revitalizaciji, resocializaciji, razvedrilu in tekmovanju invalidov, ki se prostovoljno ukvarjajo s športom. V občini Piran deluje skupina slepih in slabovidnih športnikov invalidov. (Ukmar, 2005)

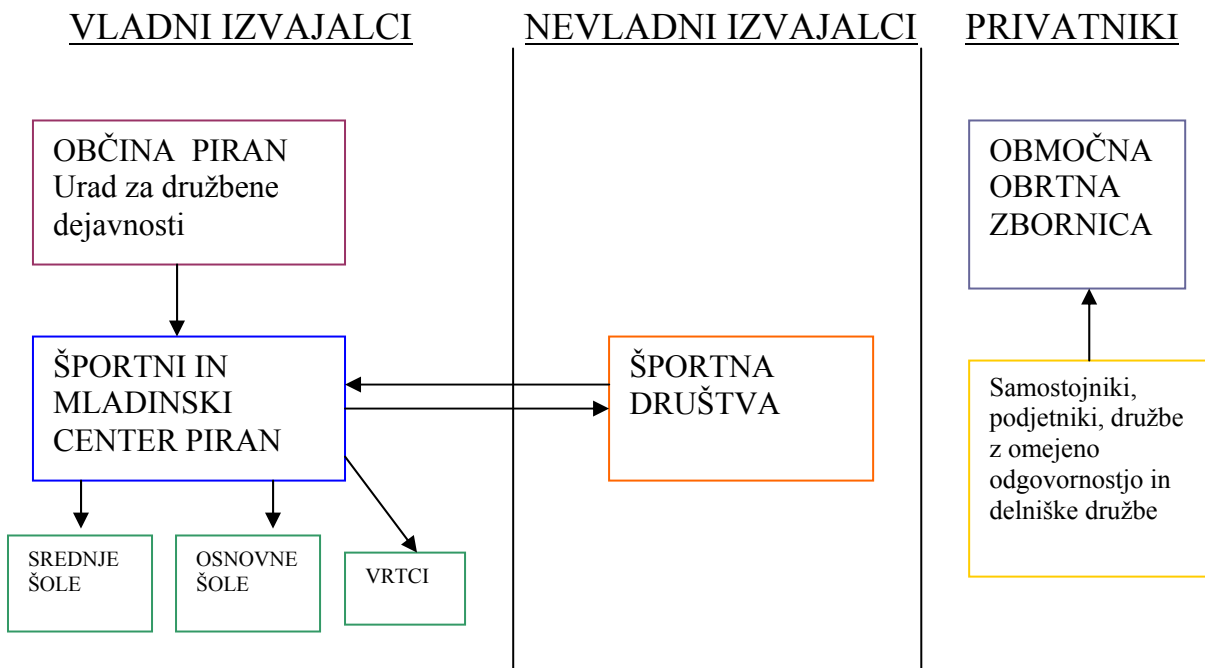
7.2 IZVAJALCI ŠPORTA V OBČINI PIRAN

Delovanje v športu je po zakonu o športu interesno in prostovoljno. Gospodarske družbe, ki so registrirane za opravljanje športnih aktivnosti, tržijo neposredne ali pa s športom povezane produkte. Šport prinaša koristi tako posamezniku kot gospodarskim subjektom v celotni družbi. Mnogi športniki se s športom preživljajo, nekateri podjetniki z njim ustvarjajo dobičke. Govorimo torej o dveh sferah. Na eni strani imamo izvajalce športa, ki je v javnem interesu, na drugi strani pa izvajalce športa, ki zadovoljuje zasebne interese. Na vprašanje, ali je šport javna ali zasebna dobrina, odgovarjajo številna dognanja v slovenskem športnem prostoru, ki nesporno kažejo, da gre tako za javno kot zasebno dobrino. Javna dobrina je ekonomska aktivnost, ki pripomore k blaginji vseh posameznikov v družbi. Zato se njeno financiranje ne more in ne sme v celoti prepustiti zasebni iniciativi, ker obstaja nevarnost, da bo dostopna samo tistim, ki jo lahko kupijo. (povzeto po Retarju, 2006)

Javni interes, torej interes države, je prepoznaven v tem, da s športom posredno vpliva na izboljšanje javnega zdravja, pospešuje potrošnjo športnih dobrin in produktov, pozitivno vpliva na rast turističnega gospodarstva, posredno omogoča odpiranje novih delovnih mest in spodbuja ponudbo za kakovostno preživljanje prostega časa, ki postaja vse pomembnejša sociološka in ekonomska kategorija. Šport lahko uvrstimo med dobrine posebnega družbenega pomena. Za oskrbo s takimi dobrinami pa seveda obstaja nesporni javni interes, ki se izkazuje tudi s sofinanciranjem iz javnih sredstev. (povzeto po Retarju, 2006)

Zasebni interes skoraj vsakega državljana Slovenije pa se kaže v tem, da posamezniki šport prepoznavajo kot pomemben element kakovosti življenja in življenjski slog. Da bi bolj kakovostno živeli, so pripravljeni plačati in se dejavno ukvajati s športom. (povzeto po Retarju, 2006)

V naslednji preglednici so prikazani odnosi in načini sodelovanja med različnimi izvajalci športa v občini Piran.

Preglednica 7: Izvajalci športa v občini Piran in odnosi ter način sodelovanja (Vir: ŠIMC Piran).

7.2.1 VLADNI IZVAJALCI

Občinska uprava – Urad za družbene dejavnosti

Oddelek za družbene dejavnosti opravlja na področju športa naslednje naloge:

- sofinanciranje dejavnosti športnih klubov in društev, ki delujejo v občinskem javnem interesu;
- sofinanciranje redne dejavnosti Športnega in mladinskega centra Piran;
- sofinanciranje izobraževanja študentov Fakultete za šport za programe, ki se izvajajo izven sedeža Fakultete za šport;
- sofinanciranje nakupa športne opreme za potrebe športnih društev. Izvaja se, če to omogočajo proračunske možnosti;
- sofinanciranje projektov po dogovorjenem programu. Izvaja se, če to omogočajo proračunske možnosti.

Športni in mladinski center Piran (ŠIMC)

Športni center Piran je Občina Piran ustanovila z Odlokom o ustanovitvi javnega zavoda Športni center Piran 13. julija 1995. Z ustanovitvijo zavoda je prenehala delovati občinska Športna zveza. Ustanovljen je bil z namenom, da upravlja, ureja, vzdržuje in načrtuje športne objekte ter organizira, usklajuje in izvaja športne dejavnosti v občini, ki so v javnem interesu. V letošnjem letu je bil s sprejemom novega odloka k Športnemu centru Piran priključen kot enota Mladinski epicenter. S tem se je spremenilo tudi ime zavoda in sicer v Športni in mladinski center Piran. Dejavnost zavoda je javna služba, katere izvajanje je v javnem interesu (Milunovič, 1999) in v okviru katere so bistvene naloge, ki jih opravlja zavod, naslednje (Ukmar, 2005):

- spremljanje in analiziranje nalog v športu ter izvajanje letnih programov športa, izvajanje vsakoletnih javnih razpisov za izvajanje letnega programa športa;
- priprava strokovnih podlag za oblikovanje, vodenje in izvajanje politike športa v občini;
- sodelovanje s športnimi društvi, šolami in posamezniki pri izvedbi šolskih in množičnih športnih tekmovanj;
- načrtovanje investicij in investicijskega vzdrževanja športnih objektov;
- upravljanje športnih objektov in druge infrastrukture;
- načrtovanje izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev za delo v športu;
- organiziranje in izvajanje dejavnosti za mlade;
- zbiranje in dajanje podatkov za potrebe informatike v športu;
- organiziranje in izvajanje interesnih dejavnosti za mlade;
- izvajanje socialno varstvenih programov in storitev za mlade;
- koordiniranje dejavnosti in prireditev za mlade;
- vsestranska pomoč mladim ustvarjalcem pri uresničevanju njihovih zamisli.

ŠIMC Piran sodeluje tudi z osnovnimi in srednjimi šolami ter vrtci s sedežem v občini Piran ter pomaga pri usklajevanju in organiziranju tekmovanj šolskih športnih društev, tako na občinskem kot področnem nivoju.

Javni zavodi – osnovne šole, srednje šole, vrtci

V občini Piran so štirje otroški vrtci (vrtec Mornarček Piran z enoto Barčica v Portorožu, vrtec Morje Lucija z enoto Strunjan, vrtec pri OŠ Sečovlje z enoto Sv. Peter, vrtec la Coccinella Piran z enotami Piran, Sečovlje, Lucija, Strunjan), štiri osnovne šole (OŠ Cirila Kosmača Piran, OŠ Lucija, OŠ Sečovlje, OŠ Vincenzo de Castro Piran) ter Center za usposabljanje otrok Elvira Vatovec Strunjan, tri srednje šole (Srednja pomorska šola Portorož, Gimnazija Antona Semme Portorož, Gimnazija Piran), ena fakulteta (Fakulteta za pomorstvo in promet), ter dve visoki šoli (Visoka šola za podjetništvo - Gea College, Visoka šola za turizem – Turistica). Osnovnošolski in srednješolski programi športne vzgoje in interesnih športnih programov nudijo otrokom in mladini skozi vzgojno izobraževalne cilje celostno ponudbo in podobo športa in športnih dejavnosti. Otroci in mladina dobijo znanje o športnih dejavnostih, ki jih lahko dopolnjujejo v športnih društvih oziroma drugih športnih organizacijah v okviru organizirane vadbe. Nadgradijo jih lahko kadarkoli kasneje v življenju z organizirano ali neorganizirano športno dejavnostjo.

7.2.2 NEVLADNI IZVAJALCI

Športna društva

Športna društva so nedvomno najpomembnejši primarni nosilci športne dejavnosti v občini Piran. Naloge športnih društev so predvsem izvajanje in razvijanje športnih dejavnosti za ohranjanje in izboljševanje zdravja posameznikov ter izvajanje in zavijanje vrhunske športne ustvarjalnosti.

V občini Piran je registriranih 74 športnih društev. Ta društva opravljajo večino nalog športa, ki se ne udeležujejo skozi izobraževalni sistem. Na razpis za sofinanciranje dejavnosti letnega programa športa se je leta 2005 prijavilo 30 športnih društev. Izmed teh 30 športnih društev se jih 28 ukvarja z eno panogo, dve društvi pa izvajata vsebinsko heterogeno športno vadbo. V nadaljevanju je spisek vseh 74 registriranih športnih društev v občini Piran.

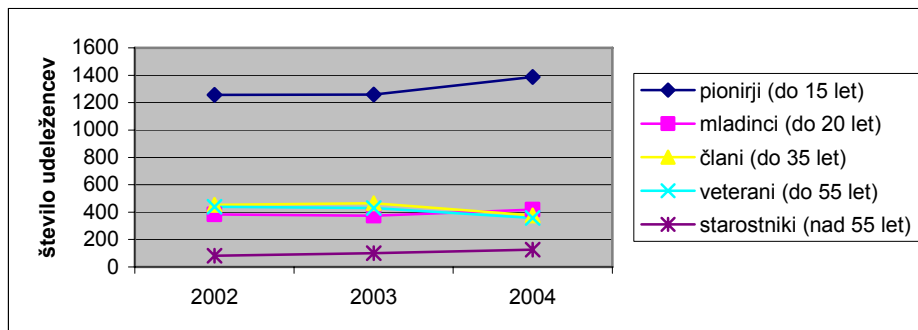
ŠPORTNO DRUŠTVO	KRAJ
BALINARSKO DRUŠTVO LUCIJA	LUCIJA
CARVING CLUB SLOVENIJA	LUCIJA
DRUŠTVO TABORNIKOV ROD MORSKI VIHARNIKI	LUCIJA
JADRALNI KLUB LEVANT	LUCIJA
JADRALNI KLUB PIRANSKI ZALIV	LUCIJA
JAHTNI KLUB PORTOROŽ	LUCIJA
KARATE KLUB GYMCO PORTOROŽ	LUCIJA
KARTING KLUB PORTOROŽ	LUCIJA
KEGLJAŠKI KLUB PORTOROŽ	LUCIJA
KLUB MALEGA NOGOMETA CASINO	LUCIJA
KOŠARKARSKI KLUB PORTOROŽ	LUCIJA
OCTOPUS POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PORTOROŽ	LUCIJA
POTAPLJAŠKO DRUŠTVO SHARKY PORTOROŽ	LUCIJA
ROKOMETNI KLUB PIRAN	LUCIJA
ŠAHOVSKO DRUŠTVO PIRAN	LUCIJA
ŠPORTNO DRUŠTVO GALEB	LUCIJA
ŠPORTNO DRUŠTVO GROZD	LUCIJA
TENIS KLUB BITEN	LUCIJA
TENIS KLUB HARI	LUCIJA
THAI-BOXING CLUB TIGER	LUCIJA
VOLLEY CLUB PORTOROŽ	LUCIJA
ZVEZA ZA ODBOJKO NA MIVKI SLO-BEACH VOLLEY ZVEZE SLOVENIJE	LUCIJA
ŠPORTNO DRUŠTVO NOVA VAS	NOVA VAS
BALINARSKI KLUB MLINAR PADNA	PADNA
DRUŠTVO JADRALNIH DESKARJEV FREESTYLE SURFING	PIRAN
DRUŠTVO LJUBITELJEV STARIH BARK PIRAN	PIRAN
DRUŠTVO SKATE KLOBASE	PIRAN
KOLESARSKI KLUB PORTOROŽ	PIRAN
KOŠARKARSKO DRUŠTVO TIME OUT	PIRAN
NOGOMETNI KLUB PIRAN	PIRAN
NOGOMETNI KLUB PORTOROŽ-PIRAN	PIRAN
NORIK SUB-PIRAN POTAPLJAŠKI KLUB	PIRAN
PLANINSKO DRUŠTVO PIRAN	PIRAN
PLAVALNI KLUB BISER PIRAN	PIRAN
POTAPLJAŠKO DRUŠTVO MANTA CLUB PIRAN	PIRAN
PRIMORSKO ŠPORTNO DRUŠTVO	PIRAN
RIBIŠKO DRUŠTVO ORADELA PIRAN	PIRAN
RIBIŠKO IN POTAPLJAŠKO DRUŠTVO PIRAN	PIRAN

STRELSKO DRUŠTVO IX KORPUSA PIRAN	PIRAN
ŠPORTNI KLUB FLIP PIRAN	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO BRIDGE KLUB TARTINI PIRAN	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO KEKA PIRAN	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO PIRAN	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO POD KOŠEM	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO PYRANHA PIRAN	PIRAN
ŠPORTNO DRUŠTVO-ROKOMETNA ŠOLA PIRAN	PIRAN
TWIRLING KLUB PIRAN	PIRAN
WING TSUN CLUB PORTOROŽ	PIRAN
ZDRUŽENJE UČITELJEV IN TRENERJEV SMUČANJA OBALA	PIRAN
BALINARSKI KLUB ANTENA PORTOROŽ	PORTOROŽ
BALINARSKI KLUB PRIJATELJI PORTOROŽ	PORTOROŽ
DRUŠTVO TABORNIKOV ROD SERGEJ MAŠERA PIRAN	PORTOROŽ
DRUŠTVO ZA BORILNE VEŠČINE PIRAN	PORTOROŽ
DRUŠTVO ZA PRAKTIČNO STRELJANJE PORTOROŽ	PORTOROŽ
GOLF KLUB PORTOROŽ	PORTOROŽ
JADRALNI KLUB PIRAT PORTOROŽ	PORTOROŽ
JUDO KLUB PORTOROŽ	PORTOROŽ
SMUČARSKI KLUB PORTOROŽ	PORTOROŽ
STRELSKO DRUŠTVO PORTOROŽ	PORTOROŽ
ŠPORTNI KLUB CASINO PORTOROŽ	PORTOROŽ
ŠPORTNO DRUŠTVO PP PIRAN	PORTOROŽ
ŠPORTNO KULTURNO IN IZOBRAŽEVALNO DRUŠTVO JAZ SEM NAJBOLJŠI	PORTOROŽ
TENIS KLUB LUCIJA	PORTOROŽ
TENIS KLUB PORTOROŽ	PORTOROŽ
ZVEZA ZA ŠPORTNI RIBOLOV NA MORJU SLOVENIJE	PORTOROŽ
KARTING KLUB LUCIJA	SEČA
VESLAŠKI KLUB PIRAN	SEČA
AEROKLUB OBALNI LETALSKI CENTER PORTOROŽ	SEČOVLJE
AEROKLUB SEČOVLJE	SEČOVLJE
GOLF KLUB S SEČOVLJE	SEČOVLJE
KONJENIŠKO DRUŠTVO KROG SEČOVLJE	SEČOVLJE
AVTO-MOTO DRUŠTVO PINKO TOMAŽIČ PIRAN	STRUNJAN
RIBIŠKO DRUŠTVO SOLINAR STRUNJAN	STRUNJAN
ŠPORTNO DRUŠTVO SV PETER	SV. PETER

Preglednica 8: Spisek športnih društev v občini Piran (*Vir: ŠIMC Piran, 2006*).

Podatki športnih društev kažejo, da se število aktivnih udeležencev društev iz leta v leto veča (ŠIMC, Piran).

Iz grafa naslednjega prikaza športnih udeležencev letnega programa športa je razvidno, da se povečuje predvsem število športnikov, starih do 15 let in mladincev, kar je v skladu z nacionalnim programom športa, manjši upad števila športnikov pa je predvsem pri članih do 35 let in veteranih do 55 let.

Graf 3: Struktura in število športnikov v različnih programih izvajalcev letnega programa športa (*Vir: Poročila izvajanja letnega programa športa v občini Piran od leta 2002 do 2004*).

7.2.3 ZASEBNIKI

Sem štejemo razne zasebne športne organizacije, podjetnike (d.o.o., d.n.o., k.d.) in zasebnike (s.p., zasebni športni delavec), ki poslujejo in delujejo po večini za svoje lastne interese s ciljem ustvarjanja dobička.

V občini Piran, ki je izrazito turistična občina, predstavljajo področje zasebnikov predvsem podjetja in hoteli. Hoteli posredno tržijo športno rekreacijo tako, da jo vključujejo v paketne in ostale hotelske ponudbe. Govorimo o neposredni povezavi hotelov in turističnih podjetij s športom. Športna infrastruktura v lasti hotelov je v večjem delu namenjena le izvajanju športnih programov ter aktivnosti za hotelske goste.

Interesa za posredno vključevanje turistične v športno sfero (sponzoriranje, reklamiranje, organizacija športnih prireditev) je v občini Piran zelo malo. Interes je prisoten zgolj pri jadraniu. Za organizacijo regat skrbijo Jahtni klub v Marini ter ostala manjša podjetja, omenjena v nadaljevanju, kot sponzorja teh regat pa med turističnimi podjetji največkrat nastopata Casino Portorož in Marina Portorož.

Zelo pomemben delež v športni ponudbi predstavljajo manjši zasebniki oziroma samostojni delavci v športu. Med njimi je največ takih, ki ponujajo različne programe, povezane z vodnimi športi. Sem spadajo organizacija regat (Seaway Tim d.o.o., Jonathan Yachting d.o.o., Pro Yachting Damjana Simčič s.p.), šola jadranya (Seaway Tim d.o.o., Johnatan d.o.o., Pro Yachting Damjana Simčič s.p., Spinaker d.o.o.), šola smučanja na vodi (Atal d.o.o., Sporting Tomaž Ban s.p.), šola potapljanja (Sharky Lado Celestina s.p., Sub-Net d.o.o.), šola surfanja (Alan Železnik s.p.), najem vodnih plovil za rekreacijo in adrenalinsko zabavo (Sporting Tomaž Ban s.p., Atal d.o.o.), športni ribolov (Lotos Zvone Šnuderl s.p.). Našteti zasebniki niso povezani s hotelirji in svoje ponudbe zaenkrat tržijo ločeno.

Po svetu dobiva šport kot blago, ki ga je možno v turizmu kvalitetno tržiti, vse pomembnejšo vlogo (Tkalčič, 1998). Glede na specifiko občine Piran bi veljalo v kontekstu sodelovanja med turistično in športno sfero razmišljati v smeri trženja priprav vrhunskih športnikov. Priprave vrhunskih športnikov bi lahko predstavljale izredno dobro obliko trženja, ki zahteva poleg naravnih danosti tudi ustrezno športno infrastrukturo, namenjeno ciljnim skupinam športnikov.

7.3 FINANCIRANJE ŠPORTA V OBČINI PIRAN

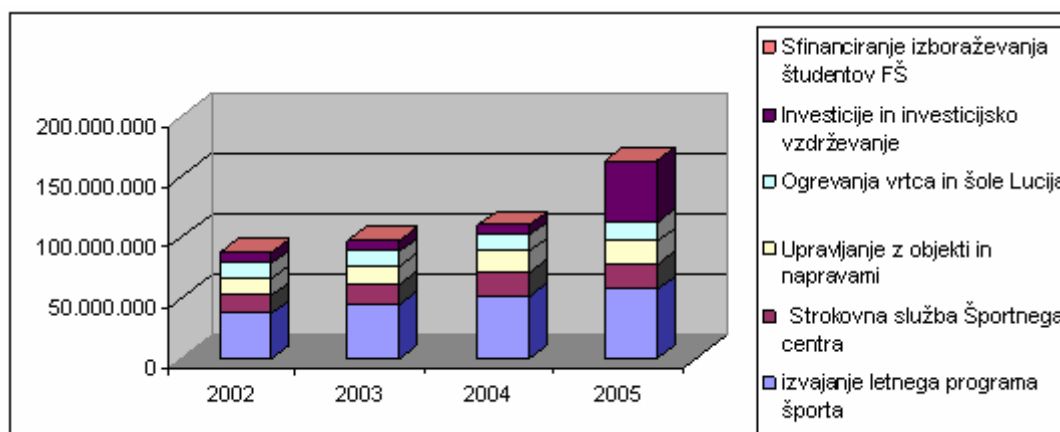
Različni izvajalci športa v občini financirajo svojo dejavnost iz različnih virov. To so predvsem:

- javni viri (državni proračun, sredstva lokalnih skupnosti in sredstva Fundacije za šport),
- neproračunska sredstva (sponzorji, donatorji, gospodinjstva, darila, drugo).

7.3.1 JAVNA SREDSTVA

Po podatkih športnih društev je glede na analizo, ki jo izvaja ŠIMC Piran, delež prihodkov iz javnih virov približno 30% vseh prihodkov društev, ki izvajajo letni program športa. Ta delež je strukturno gledano primerljiv z drugimi občinami v Sloveniji (Spic.si). Iz sredstev občinskega proračuna se financirajo programi na podlagi Pravilnika o financiranju športa v občini Piran, ki ga je 4. oktobra 2001 sprejel občinski svet občine Piran.

V naslednjem grafu so predstavljena proračunska sredstva občine, namenjena športu. Iz prikaza proračunskih sredstev občine lahko razberemo, da nameni občina Piran športu vsako leto več sredstev. Velik skok je viden v letu 2005, predvsem na področju investicij v športno infrastrukturo. Med večjimi investicijami, ki so bile vzrok za povečanje občinskih sredstev, namenjenih športni infrastrukturi, so bile: sanacija streškega doma v Piranu, ureditev športnega parka ob RK Lucija, projektna dokumentacija za dograditev telovadnice pri stadionu v Piranu ter ostale manjše investicije, ki so navedene v nadaljevanju.

Graf 4: Proračunska sredstva občine, namenjena športu od leta 2001 – 2005 (*Vir: Proračuni občine Piran od leta 2002 do leta 2005*).

V naslednji preglednici je prikazan pregled financiranja športa v petih največjih lokalnih skupnostih v Sloveniji.

OBČINA	delež sredstev v proračunu v %		
	investicije	programi	skupaj šport
CELJE			
2000	1,3	2,8	4,1
2001	6,3	2,4	8,7
2002	2	2,1	6,8
2003	14,7	1,6	19,7
2004	12,8	1,8	16,4
skupaj	8,4	2,1	10,5
KOPER			
2000	2	1,9	3,9
2001	33,4	3	8
2002	2	6	5
2003	2,4	2,2	4,6
2004	6,8	5,1	5,7
skupaj	2,5	2,9	5,4
KRANJ			
2000	0,7	8,3	9
2001	1,1	5,2	6,2
2002	1,8	5,7	7,8
2003	6	6	12
2004	1,1	4,7	6,8
skupaj	2,2	5,7	8
LJUBLJANA			
2000	0,6	2,9	3,5
2001	0,2	2,8	3,5
2002	0,6	2,6	3,2
2003	0,7	2,9	3,6
2004	0,7	2,7	3,4
skupaj	0,6	2,8	3,4
MARIBOR			
2000	1	2,7	5
2001	2	3	6
2002	2,4	3,2	6
2003	0,9	3,8	5,2
2004	1,6	3,8	5,4
skupaj	1,8	3,2	5

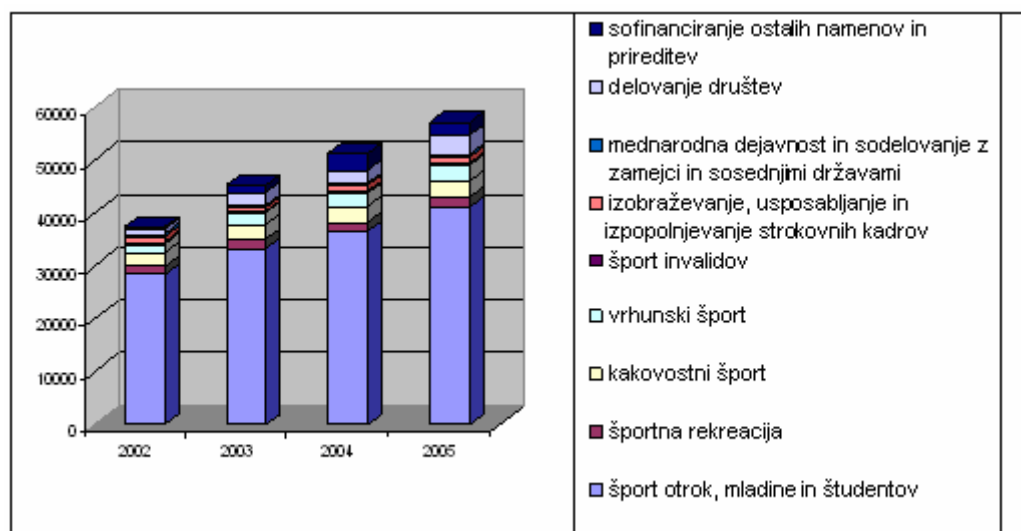
Preglednica 9: Pregled financiranja športa v petih največjih lokalnih skupnostih v Sloveniji
(Vir: Športno informacijski center Slovenije, 2005).

Piran kot občina močno zaostaja za vodilnimi lokalnimi skupnostmi, ko gre za vlaganja proračunskih sredstev v športne programe in investicije. Zanimiva je primerjava med občino Koper in Piran. Mestna občina Koper je za športne programe leta 2004 namenila 5,1 % sredstev iz občinskega proračuna, občina Piran pa le 2,8 % sredstev iz občinskega proračunskega denarja. Velik zaostanek se pojavi, ko gre za investicije in investicijska vzdrževanja. Občina Koper je leta 2004 namenila 6,4 % sredstev iz proračunskega denarja, občina Piran pa le 0,27 %. Leta 2005 nameni občina Piran za investicije 1,1 % proračunskega denarja. Skupno je bilo za šport namenjenih le 3,2 % proračunskih sredstev.

Za izvajanje letnega programa športa pridobijo športna društva sredstva na podlagi javnega razpisa. ŠIMC Piran opravi vsako leto razpis za izvajanje letnega programa športa za športna društva, ki imajo sedež v občini Piran. Sredstva se razdeljujejo na podlagi Pravilnika o financiranju športa v občini Piran, ki je izdelan na podlagi Nacionalnega programa športa s tem, da upošteva tudi tradicijo in posebnosti športa v občini. Pravilnik zajema naslednje športne programe:

- šport otrok, mladine in študentov,
- športno rekreacijo,
- kakovostni šport,
- vrhunski šport,
- šport invalidov,
- izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov,
- mednarodna dejavnost in sodelovanje z zamejci in društvi sosednjih držav ter
- delovanje društev.

Razdelitev sredstev športnim društvom, ki so se prijavila na razpis in izpolnjujejo pogoje, pripravi strokovna služba ŠIMC Piran. Razdelilnik posreduje strokovnemu svetu ŠIMC Piran, ki ga pregleda, potrdi in ga predlaga Svetu zavoda v sprejem. Na podlagi sprejetega letnega programa Športa v občini Piran, ki ga sprejme Občinski svet se s športnimi društvi pripravijo tripartitne pogodbe med društvom, občino in ŠIMC Piran. Po izteku leta morajo vsa društva ŠIMC Piran podati poročila o namenski porabi sredstev, ki so jih prejela iz proračuna. Poročilo nato obravnava in sprejme Občinski svet. Te podatke strokovne službe ŠIMC Piran obdelajo in posredujejo poročilo Ministrstvu za šolstvo in šport. Podatki za vse občine v Sloveniji se zbirajo in so vsem dostopni preko spleta.

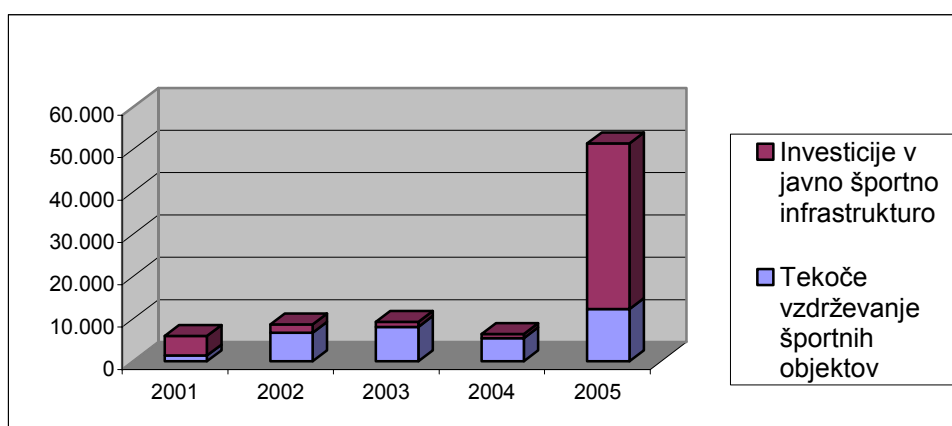

Graf 5: Razdelitev proračunskih sredstev po programih športa (Vir: Proračuni občine Piran od leta 2002 do leta 2005).

Iz prikaza o razdeljevanju proračunskih sredstev po programih športa je razvidno, da se sredstva, namenjena programom športa v občini Piran, vsako leto povečujejo. S tem se nekako sledi trendom in ciljem, ki so zapisani v Nacionalnem programu športa do leta 2010.

Financiranje strokovne službe Športnega in mladinskega centra Piran poteka tako, da največji delež sredstev prispeva občinski proračun, in sicer 75% stroškov za delovanje strokovne službe. Ostalih 25% sredstev mora ustvariti strokovna služba z oddajanjem športnih objektov, sponzorskimi, donatorskimi in drugimi sredstvi. Strokovna služba ŠIMC Piran, ki jo na področju športa sestavljajo 4 redno zaposleni, opravlja usklajevalne naloge ter naloge upravljanja s športnimi objekti.

Upravljanje s športnimi objekti in napravami obsega stroške upravljanja Športne dvorane v Luciji ter telovadnice in stadiona v Piranu. Sem sodijo tudi stroški vzdrževanja in čiščenja objektov in naprav. Ogrevanje vrta in šole v Luciji je prikazano posebej. Oba objekta sta namreč priključena na centralno ogrevanje, s katerim upravlja ŠIMC Piran. Investicije in investicijsko vzdrževanje zajema vzdrževanje obstoječih javnih športnih objektov v upravljanju ŠIMC Piran ter investicije v nove športne objekte.

Graf 6: Sredstva za investicijsko vzdrževanje in investicije v nove objekte (*Vir: Proračuni občine Piran od leta 2002 do leta 2005*).

Zlasti v zadnjem letu so predvidena znatno večja sredstva zaradi dotrajanosti nekaterih objektov kot tudi v nove investicije. V zadnjem letu je precej naraslo tudi tekoče vzdrževanje predvsem zaradi pozitivne naravnosti občine do reševanja vzdrževanja svojih objektov. V naslednjih dveh preglednicah so razvidne investicije v športne objekte občine Piran na področju športa in rekreacije. Vzrok takemu povečanju so našteje projektne dokumentacije in prej zastavljeni projekti, ki so stekli šele v letu 2005.

DEJAVNOSTI NA PODROČJU ŠPORTA IN REKREACIJE	
Rebalans proračuna 2004	
INVESTICIJSKI DEL	6.000.000
Investicijski transferi javnim zavodom	
1. Sofinanciranje nakupa opreme v upravljanju ŠC	1.000.000
Druge investicije na področju športa	
1. Študije o izvedljivosti projektov in projektna dokumentacija, nadzor in investicijski inženiring	5.000.000

Preglednica 10: Izsek rebalansa proračuna občine Piran za leto 2004. (*Vir: Proračuni občine Piran*).

DEJAVNOSTI NA PODROČJU ŠPORTA IN REKREACIJE	
Rebalans proračuna 2005	
INVESTICIJSKI DEL	39.111.000
Investicijski transferi javnim zavodom	
1. Sofinanciranje nakupa opreme v upravljanju ŠC	2.000.000
2. Stadion Piran – dograditev telovadnice (projektna dokumentacija)	1.800.000
3. Ureditev športnega parka ob RK Lucija (projektna dokumentacija)	6.611.000
4. Orodjarna, Športna dvorana Lucija	5.000.000
5. Ureditev športnih površin – stadion Piran	4.500.000
6. Sanacija streškega doma v Piranu	5.000.000
7. Športni park Sečovelje (projektna dokumentacija)	2.000.000
8. Veslaški dom (projektna dokumentacija)	7.200.000
9. Sanacija telovadnice TVD Partizan v Piranu	5.000.000
Druge investicije na področju športa	
/	/

Preglednica 11: Izsek rebalansa proračuna občine Piran za leto 2005. (Vir: proračuni občine Piran).

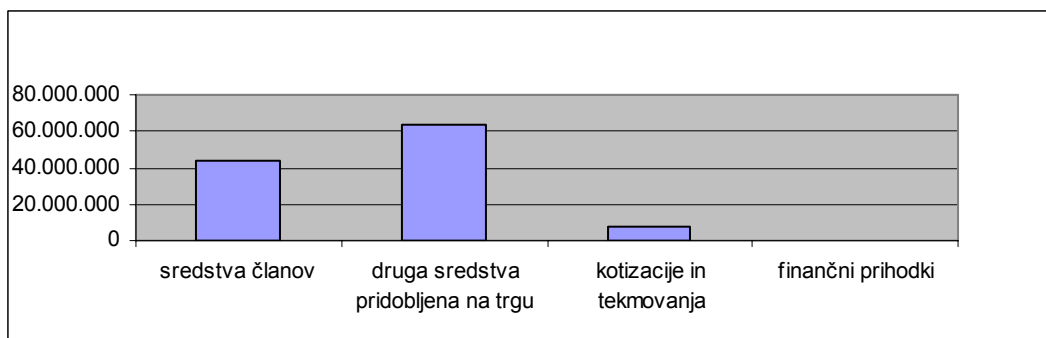
7.3.2 NEPRORAČUNSKA SREDSTVA

Ta sredstva predstavljajo največji del prihodkov izvajalcev športa (Poročilo o izvajanju letnega programa športa v občini Piran za leto 2004, marec 2005) v Sloveniji, enako pa je tudi v Piranu. Iz prikaza deleža sredstev športnih društev, ki so v letu 2004 izvajali letni program športa, je razvidno razmerje med proračunskimi in neproračunskimi sredstvi:

- proračunska sredstva 48.157.041,00 29,60 %
- neproračunska sredstva 114.529.719,00 70,40 %

Neproračunska sredstva delimo na:

- sredstva članov društva
- druga sredstva, pridobljena na trgu
- kotizacije in tekmovanja
- druga sredstva

Graf 7: Neproračunska sredstva športnih društev v letu 2004 (*Vir: Poročila izvajalcev letnega programa športa v občini Piran za leto 2004*).

Med sredstva članov društva prištevamo predvsem članarine, ki jih plačujejo člani društva. Višina članarin je med društvi zelo različna. V povprečju pa imajo društva s prihodki sredstev članov približno 27% svojega dohodka, torej so članarine kar pomemben prihodek društev (poročila športnih društev).

Ukmar (2005) ugotavlja, da si marsikateri mlad športnik oz. njegovi starši ne morejo privoščiti visokih članarin, zato se mladi, predvsem socialno šibki, vključujejo v tiste športe, ki ne terjajo veliko finančnih sredstev (npr. nogomet in rokomet) ali pa celo opustijo športne aktivnosti.

Druga sredstva, pridobljena na trgu, so prvenstveno sredstva, ki jih društva pridobivajo od sponzorjev in donatorjev. V občini Piran so sredstva sponzorjev in donatorjev športnim društvom, z nekaj izjemami, relativno nizka. Dejstvo je, da v piranski občini ni velikih tovarn, bank, zavarovalnic, ki bi bile zainteresirane za vlaganje v šport. V občini so predvsem hoteli ter dobro razvito turistično gospodarstvo, ki se do danes še ni zavedlo pomembnosti športa kot dejavnika za bogatenje in dopolnjevanje turistične ponudbe. Del sredstev si športna društva pridobivajo tudi z organizacijo različnih akcij (čiščenje morja), s prodajo svojega znanja (predavanja) ali s trženjem lastnih športnih objektov oz. športnih objektov, ki jih imajo v upravljanju. Sredstva, ki jih klubi pridobivajo z organizacijo raznih športnih tekmovanj, štejejo med sredstva kotizacij in tekmovanj (Ukmar, 2005).

8 ŠPORTNI OBJEKTI IN POVRŠINE

Športni objekti in površine v osnovnih šolah

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
OŠ Cirila Kosmača Piran	O Piran / OŠ Cirila Kosmača Piran	večnamenska telovadnica
		trim kabinet
		plesna dvorana
		gimnastična sala
OŠ Cirila Kosmača Portorož	O Piran / OŠ Cirila Kosmača Portorož	večnamenska telovadnica
OŠ Sečovlje	O Piran / OŠ Sečovlje	večnamenska telovadnica
		igrišče za roket (asfalt)
Zavod Elvire Vatovec	O Piran / Zavod Elvire Vatovec	večnamenska telovadnica
		roketno igrišče (asfaltno)

Preglednica 12: Športni objekti osnovnih šol občine Piran (*Vir: Raziskava vizije športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Športni objekti in površine v srednjih šolah

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
Srednja pomorska šola Portorož	RS / SPŠ Portorož	večnamenska telovadnica
Gimnazija Antona Semme Portorož	RS / Gimnazija A. Semme	večnamenska telovadnica
		igrišče za roket (asfaltno)
Gimnazija Piran	RS / Gimnazija Piran	trim kabinet

Preglednica 13: Športni objekti srednjih šol občine Piran (*Vir: Raziskava vizije športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Športni objekti in površine v javni lasti

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
Igrišča stadion Piran	O Piran / ŠIMC Piran	stadion
		roketno igrišče (akrilna masa)
		košarkarsko igrišče (akrilna masa)
		igrišče za odbojko na travi
Telovadnica Piran	O Piran / ŠIMC Piran	večnamenska telovadnica
Igrišča Lucija	O Piran / ŠIMC Piran	igrišče za hokej (asfalt)
		roketno igrišče
		igrišče za odbojko na travi
		igrišče za nogomet na umetni travi
Športna dvorana Lucija	O Piran / ŠIMC Piran	večnamenska dvorana
Igrišča na plaži Portorož	Okolje Piran / Volley Club Portorož	tri igrišča za odbojko na mivki
		igrišče za nogomet na mivki
Balinišče Beli Križ	KS Piran / BK Antena	balinišče
Objekti in površine JK Pirat Bernardin	O Piran / Jadralski klub Pirat	prostori in površine za športe jadranja
Objekti in površine JK Fatamorgana Fornace	O Piran / JK Fatamorgana	prostori in površine za športe jadranja
Objekti in površine veslaškega kjluba Sečovlje	O Piran / VK Sečovlje	prostori in površine za veslaške športe
Telovadnica TVD Partizan	KS Piran / KS Piran	večnamenska telovadnica
Igrišča Sv. Peter	O Piran / KS Sv. Peter	igrišče za veliki nogomet na travi

		igrišče za mali nogomet (asfalt)
Strelski dom Piran	O Piran / SD Portorož	strelski dom
Balinišče v Padni	BK Padna / BK Padna	balinišče

Preglednica 14: Športni objekti občine Piran v javni lasti (*Vir: Raziskava vizije športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Športni objekti in površine v zasebni lasti

športni objekt	lastnik/upravitelj	športne površine
ŠRC Marina	Marina Portorož / Marina Portorož	teniški stadion (1600 sedežev)
		13 igrišč za tenis (peščenih)
		2 košarkarski igrišči (akrilna masa)
		roketno igrišče (akrilna masa)
		4 mize za namizni tenis (betonske)
		mini golf igrišče (19 lukenj)
		driving range za golf
		pokriti bazen Marina
	Marina Portorož / Balinišča Lucija	balinišče
Kartodrom Lucija	Marina, O Piran, KK Lucija / KK Lucija	objekti in površine, namenjene kartingu
Objekti in površine Hoteli Metropol Group	Metropol Group / Metropol Group	nepokriti olimpijski bazen na plaži Metropol
		nepokriti otroški bazen na plaži Metropol
		pokriti plavalni bazen z morsko vodo 25m
		fitness telovadnica
		kegljišče Taverna
Objekti in površine Hoteli Life Class	Hoteli Life Class / Hoteli Life Class	pokriti bazeni terme Palace
		pokriti bazen hotel Riviera
		nepokriti bazen na terasi hotela Riviera
		fitness telovadnica Terme Palace
		telovadnica za Kinesis Terme Palace
Objekti in površine Hoteli St. Bernardin	Hoteli St. Bernardin / St. Bernardin	pokriti bazeni 1000 m2 vodnih površin
		balinišče pred GH Emona
		igrišče za košarko pred GH Emona
		nepokrita bazena na plaži Bernardin
		igrišče za odbojko na mivki, plaža Bernardin
	Hoteli St. Bernardin / Bitermo	2 tenis igrišči (peščena)
		2 tenis igrišči (trda masa)
Objekti in površine hotela Barbara Fiesa	Hotel Barbara / Hotel Barbara	pokriti bazen z morsko vodo
		fitness telovadnica
		igrišče za košarko (akrilna masa)
		igrišče za odbojko (akrilna masa)
Objekti in površine Terme Krka Strunjan	Terme Krka / Terme Krka	zunanj hotelski bazen z morsko vodo
		notranji hotelski bazen z morsko vodo
		mini golf igrišče (19 lukenj)
		košarkarsko igrišče
		igrišče za odbojko
		igrišče za odbojko na mivki

	Terme Krka / TK Hari	5 igrišč za tenis (peščena)
Objekti in površine Hotel Salinera Strunjan	Hotel Salinera / Hotel Salinera	pokriti plavalni bazen z morsko vodo
		nepokriti plavalni bazen z morsko vodo
		bioenergijski park Salinera
Center vodnih športov Portorož	Okolje Piran, Jonathan Y. / Jonathan Y.	objekt in površine za vodne športe
Fitness YOYO	Vlačič I. / Vlačič I.	fitness telovadnica
Fitness center 2000	Stanišič S. / Stanišič S.	fitness telovadnica
CŠOD Seča	OKS / OKS, ZSZ, CSOD Slovenije	košarkarsko igrišče (tartanska podlaga)
		pokriti bazen
		fitness telovadnica
		badminton igrišče
Otroško letovišče Pacug	ZPMS / ZPMS	rokometno igrišče (asfalt)
Dom paraplegikov Piran	ZPS / ZPS	košarkarsko igrišče
		nepokriti bazen z morsko vodo

Preglednica 15: športni objekti občine Piran v zasebni lasti (*Vir: raziskava vizije športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

V občini Piran je leta 2005 odpadlo 0,3 m² pokritih površin na prebivalca in 0,37 m² nepokritih površin na prebivalca. V ta podatek niso vštete površine hotelskih športnih objektov in zasebnikov. Po metodoloških navodilih Ministrstva za šolstvo in šport, se ti objekti zaradi svoje specifičnosti in usmerjenosti v ozko populacijo uporabnikov ter svoje velike površine ne uvrščajo v statistično obdelavo podatkov. Osnovni namen hotelskih športnih objektov je zagotavljanje osnovnih pogojev in dodatna ponudba za ukvarjanje s športom predvsem hotelskih gostov.

Opozoriti je potrebno, da občina Piran izrazito zaostaja za Slovenijo pri nepokritih športnih objektih. Za turistično občino, kakršna je piranska, je tako dejstvo presenetljivo, obenem pa priča o tem, da bi se dalo na tem področju marsikaj napraviti. Tako stanje v občini pomeni za turizem pravo grožnjo. Na mednarodni in državni ravni se načrtujejo območja športne rekreacije v naravnem okolju kot vse bolj perspektivno rabo okolja.

8.1 MOTIVI ZA GRADNJO ŠPORTNIH OBJEKTOV

Primarna motiva za gradnjo športnih objektov sta spodbujanje lokalnega razvoja in zagotavljanje ustreznih pogojev za izvajanje športnih dejavnosti različnih skupin ljudi (Ammon, Farmer, Mulrooney, 1999).

Ustrezni športni objekti predstavljajo osnovne pogoje za treninge posameznikov ali športnih ekip, ki v nadaljevanju ustvarjajo določene rezultate. Dobri rezultati v športu pa so med drugim tudi posledica dobrih osnovnih pogojev za treninge, ki jih lahko nudijo le ustrezni športni objekti.

Močan motiv za izgradnjo športnega objekta je lahko širjenje ponudbe športnih aktivnosti v kraju ali obogatitev in širjenje športnih prireditvev. To pomeni hkrati dobro reklamo za kraj in je iz ekonomskega vidika pozitivno. Na lokalni ravni imajo namreč prireditve in dejavnosti, ki se odvijajo v športnih objektih, pozitiven vpliv na pritek denarja v lokalno skupnost. (povzeto po Ammon, Farmer, Mulrooney, 1999)

8.2 POTREBE IN ANALIZA PRED GRADNJO ŠPORTNIH OBJEKTOV

V zadnjem času naraščajo potrebe po izgradnji in obnovi športnih objektov. Te potrebe je smiselno opredeliti.

Predno pa se te potrebe opredeli, je potrebno napraviti analizo povpraševanja. Število bodočih obiskovalcev oz. uporabnikov športnega objekta se lahko določi z analizo potencialnih uporabnikov v določenem prostoru – marketinški prostor. Ta prostor je območje, ki ga pokrivajo lokalna televizija, radio in lokalni časopisi. (Ammon, Farmer, Mulrooney, 1999)

Analizi povpraševanja in potencialnih uporabnikov sta le delček precej kompleksne celote projekta gradnje športnega objekta, ki mora biti pri takem projektu razdeljena na določene segmente. Kelsey in Gray (1986) svetujeta, da se je potrebno osredotočiti na naslednje elemente:

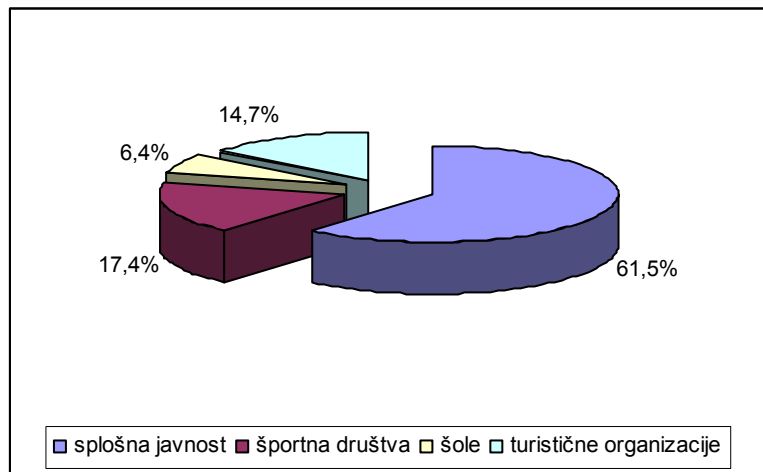
- pravno legalna izvedljivost (pregled registrov, pravice premoženj, pregled katastra),
- prostorska izvedljivost (analiza površja, analiza vegetacije, meteorološka analiza, analiza koristi projekta, analiza projektne zamisli),
- izvedljivost načrta (načrt koncepta in splošni plan izvedbe),
- finančna izvedljivost (analiza stroškov načrtovanja, stroški izdelave, predvideni stroški vzdrževanja, stroški opreme, stroški projekta, stroški celotne izvedbe, analiza predvidenega dohodka),
- birokratska izvedljivost (marketinški plan in marketinška politika).

Potrebe in velikosti športnih objektov med drugim določajo tudi lokalna populacija (potencialni uporabniki), konkurenčne zgradbe v istem marketinškem prostoru ter število programov, ki jih bo bodoči športni objekt ponujal bodočim uporabnikom. (Ammon, Farmer, Mulrooney, 1999)

Kvalitetni športni objekti ter površine ne nastajajo le na podlagi želja in idej prebivalcev. So rezultat podrobnega analiziranja, načrtovanja ter ugotavljanja smiselnosti gradnje športnih objektov ob upoštevanju urbanističnih načrtov in ustreznih lokacijskih planov. (Ammon, Farmer, Mulrooney, 1999)

9 POTREBE PO ŠPORTNIH OBJEKTIH V PIRANU

Potrebe po športnih objektih v občini Piran smo ugotavljali na podlagi ankete. V anketo smo vključili štiri različne sfere v občini Piran. Med njimi so splošna javnost, šolstvo, športna društva ter turistične organizacije.

Graf 8: Prikaz različnih sfer po odstotkih anketirancev (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Analiza vprašalnika nas je pripeljala do naslednjih ugotovitev, predstavljenih v nadaljevanju.

9.1 POTREBE IN OCENE SPLOŠNE JAVNOSTI

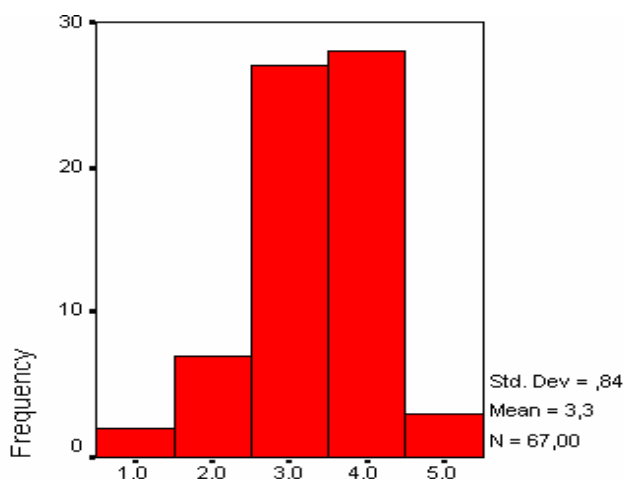
Splošna javnost ocenjuje organiziranost športa v občini Piran na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) z oceno 3,76. To pomeni, da je po njihovem mnenju za šport v občini Piran povprečno poskrbljeno. Ocena namreč zelo malo odstopa od povprečne vrednosti.

Nekaj manj kot dve tretjini anketirancev (62,7%) zagovarja stališče, da se v občini Piran ne namenja dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture. Približno toliko (65,7%) se jih strinja, da v občini ni dovolj športnih objektov in površin.

Na vprašanje o pogostosti ukvarjanja s športom smo dobili izredno visok procent športno aktivnih. S športom se namreč vsaj enkrat tedensko ukvarja 86,56% anketirancev.

V vzorcu splošne javnosti Republike Slovenije je športno dejavnih več kot polovica (52,4 %) odraslih prebivalcev Slovenije (Kovač, Starc, Doupona-Topič, 2005).

Prikaz pogostosti ukvarjanja s športom v občini Piran, ki je vezan na splošno javnost, je predstavljen v naslednjem grafu.

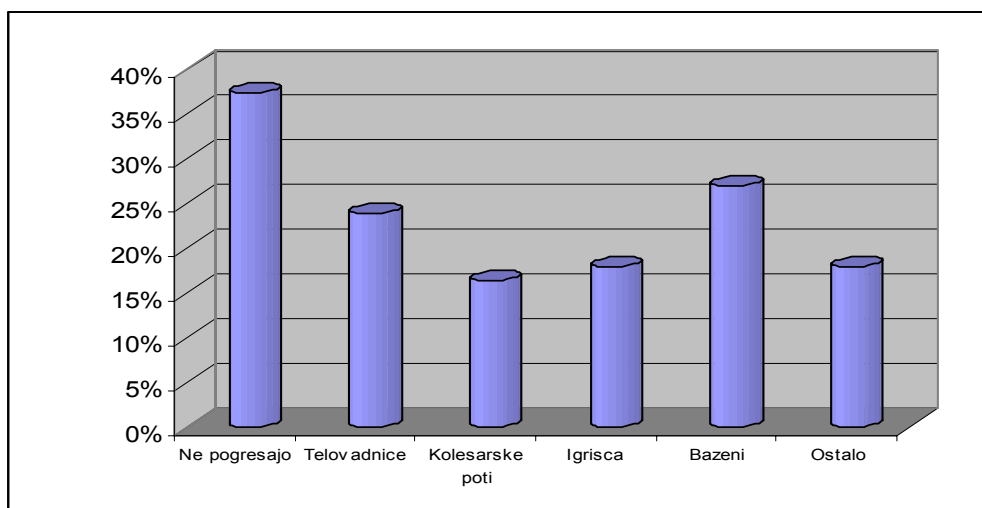

Graf 9: Pogostost ukvarjanja s športom v občini Piran (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Izredno velik odstotek ljudi se s športom ukvarja vsaj enkrat tedensko. Zelo malo je tudi takih, ki se s športom sploh ne ukvarjajo. Primerjava s Slovenijo kaže, da se v občini Piran izredno velik odstotek ljudi ukvarja s športom. Rezultat ni presenetljiv predvsem zaradi dveh razlogov:

1. Izbira predstavnikov splošne javnosti je temeljila na tem, da smo izbrali pretežno take ljudi, ki se pogosteje ukvarjajo s športom in problematiko, povezano z njim, tudi bolje poznajo.
2. Ukvarjanje s športom 1-2 krat tedensko smo v anketi označili kot občasno ukvarjanje s športom.

Potrebe po športnih objektih splošne javnosti v občini Piran so prikazane v naslednjem grafu.

Graf 10: Potrebe po športnih objektih v občini Piran, splošna javnost (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Več kot četrtina anketirancev pogoša ustrezne plavalne bazene oz. vodne površine za izvajanje različnih aktivnosti, povezanih z vodnimi športi. Menim, da je v občini Piran dovolj plavalnih bazenov. Problem je v tem, da ni nobenega javnega bazena, ki bi bil cenovno

dostopnejši in uporabnejši od obstoječih bazenov v hotelski lasti. Pojavlja se tudi vprašanje ali ob tolikih bazenih potrebujemo še dodaten javni bazen. Povsem smiselno bi bilo razmišljati v smeri dogovora glede uporabe ter trženja bazenov med zasebniki in občino. Zelo visok odstotek so dobile tudi telovadnice. Tudi tukaj sem mnenja, da imamo v občini Piran dovolj telovadnic. Žal pa so nekatere slabo izkoriščene in ostajajo za vikende zaprte. Opozoriti bi bilo potrebno še na potrebe po kolesarskih in trim poteh, ki sta kot spremenljivki v anketnem vprašanju nastopali skupaj. Pod ostale športne objekte in površine so se najpogosteje pojavljale dvorane za squash, skate in bike parki ter golf igrišče.

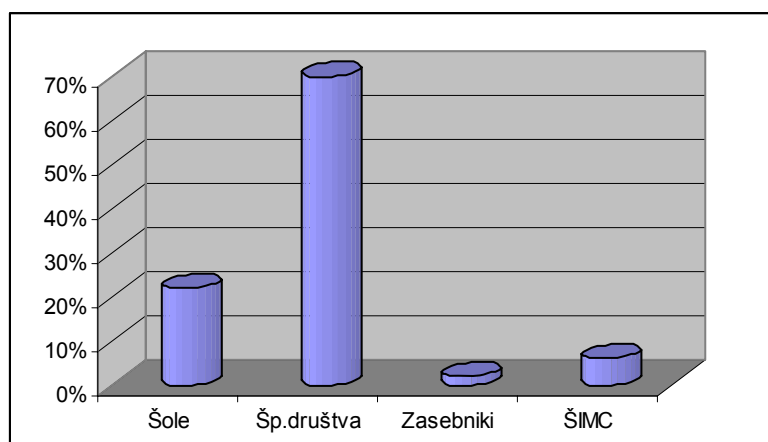
Ocena osnovnih pogojev pri uporabi obstoječih športnih objektov in površin je relativno dobra. Na lestvici od 1 do 4 (1 kot najvišja ocena) so obstoječi športni objekti za njihove osnovne pogoje dobili povprečno oceno 1,78. Gre za precej visoko oceno, ki priča o relativno dobrih osnovnih pogojih športnih objektov v občini Piran. Za najbolj uporabne in najpomembnejše so se izkazali javni športni objekti. Izredno visok procent so pri splošni javnosti dobili predvsem po pomembnosti (67,2%). Na drugem mestu jim presenetljivo sledijo zasebni športni objekti (17,9), nato šolski (10,4), najmanjši procent pomembnosti pa so dobili hotelski športni objekti (4,5%).

Anketiranci splošne javnosti uporabljajo objekte in površine za šport zelo pogosto. Na lestvici od 1 do 5 (5 kot najvišja ocena) je bila povprečna ocena 3,04. Pri tem je treba vedeti, da je število 3 pomenilo uporabo omenjenih objektov najmanj 1 krat tedensko. Uporabniki so s športnimi objekti relativno zadovoljni. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) je bila povprečna ocena 4,13.

Pri težavah najemanja športnih objektov splošna javnost opozarja na finančni problem ter na problem nezmožnost najemanja objektov. O rezultatih lahko sklepamo na precej majhni populaciji (35,8% anketirane splošne javnosti), saj se večina ne odloča za najemanje športnih objektov.

Anketiranci splošne javnosti menijo, da imajo najboljše programe glede najema objekta športna društva (46,2%), sledijo jim šole (34,6%), ŠIMC (11,5%) in zasebniki (7,7%).

Pri vprašanju o najboljših ponudnikih športnih programov v občini, gledano v širšem smislu, je bila razvrstitev podobna. Prikazana je v naslednjem grafu.

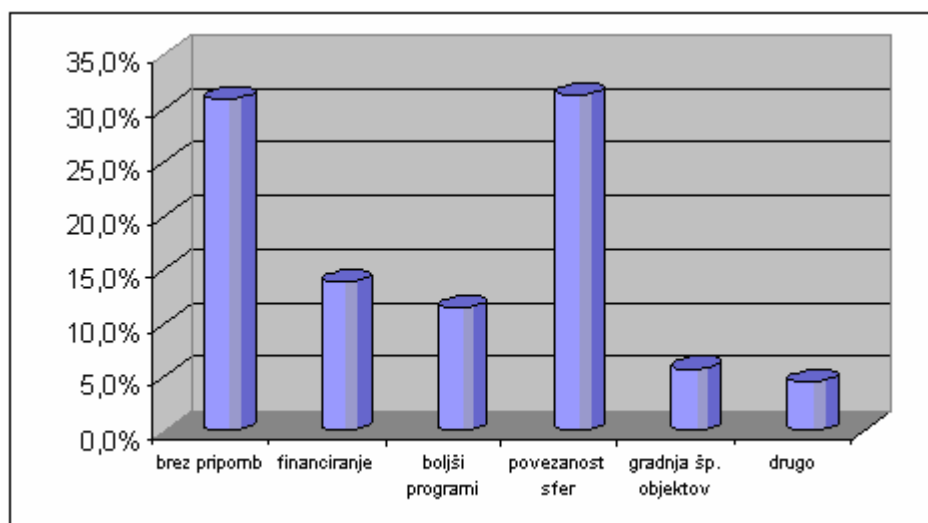

Graf 11: Ocena ponudbe športnih programov v občini Piran, splošna javnost (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Opazimo lahko, da velika večina zagovarja in ocenjuje programe športnih društev v občini Piran kot zelo dobre. Z vidika velikega števila športnih društev, ki zagotavljajo kakovostne športne programe za prebivalce, lahko tako oceno tudi razumemo.

Na vprašanje, ali menijo, da je vpliv anketirancev samih na delovanje športa v občini Piran zadosten, so v veliki večini odgovorili z ne (59,7%). Več kot pol manj anketirancev (23,9%) se ni znalo opredeliti, približno ena šestina vprašanih (16,4%) pa meni, da je njihov vpliv na delovanje športa v občini Piran zadosten.

V naslednjem grafu so prikazane pripombe in predlogi splošne javnosti za izboljšanje športa v občini Piran.

Graf 12: Pripombe in predlogi za izboljšanje športa v občini Piran, splošna javnost (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

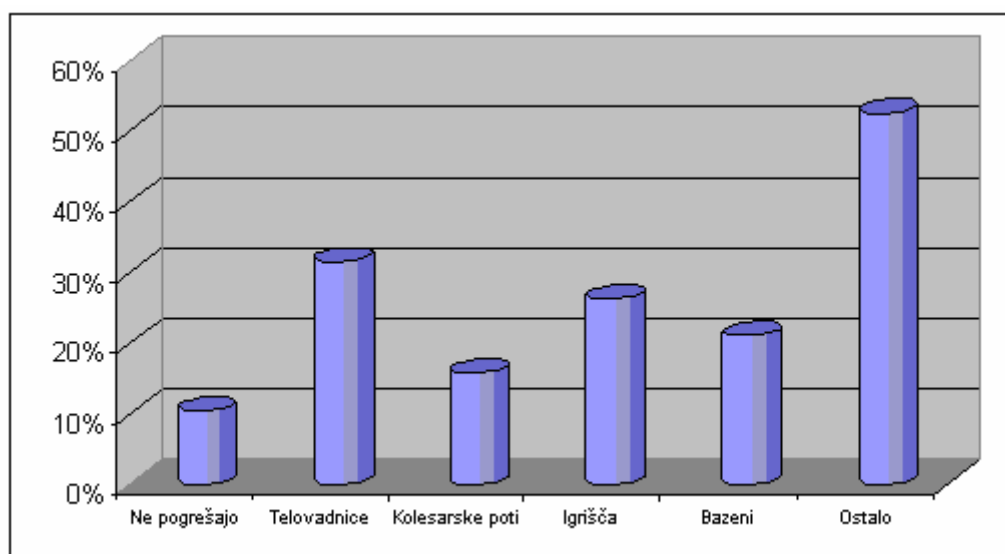
Predlogi in pripombe splošne javnosti za izboljšanje položaja športa v občini Piran so se nanašale predvsem na problem nepovezanosti različnih sfer, ko gre za sodelovanje pri različnih športnih prireditvah, pri organizaciji in izpeljavi športnih programov. Nepovezanost vidijo tudi pri gradnji športne infrastrukture. Opozarjajo predvsem na možnosti vključevanja aktivne politike na področju turističnega gospodarstva v vizijo športnega turizma, s ciljem zagotoviti ustrezno športno infrastrukturo v občini Piran.

9.2 POTREBE IN OCENE ŠPORTNIH DRUŠTEV

Predstavniki športnih društev ocenjujejo organiziranost športa v občini Piran na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) z oceno 3,84. Izmed vseh štirih anketiranih sfer so se še najbolj približali povprečni oceni. Tako kot ostali se strinjajo, da bi se dalo glede same organiziranosti športa v občini Piran še marsikaj izboljšati.

Velika večina predstavnikov športnih društev (73,7%) je mnenja, da se v občini Piran ne namenja dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture. Stališče, da je v občini Piran premalo športnih objektov in površin zagovarja 68,4% predstavnikov športnih društev. Ostalih 31,6% meni, da je v občini Piran dovolj športnih objektov in površin.

Potrebe po športnih objektih predstavnikov športnih društev v občini Piran so prikazane v naslednjem, grafu.

Graf 13: Potrebe po športnih objektih v občini Piran, predstavniki športnih društev (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Izjemno majhen odstotek anketirancev pravzaprav ne pogoša športnih objektov v občini Piran. Visok odstotek so prejele ostale športne površine. Predstavniki športnih društev so v anketah navajali predvsem urejene veslaške in jadralne prostore, športni objekt za vodne športe, squash dvorane, dom za strelske športe, adrenalinski poligon, plezalne stene ter razne roller in skate parke. Gre za objekte, ki so močno povezani s športnim turizmom glede na njihove dejavnosti, ki potekajo v bolj ali manj prezasedenih telovadnicah.

V občini Piran bo potrebno zagotoviti, da bodo vsaj javni športni objekti optimalno zasedeni. Tu so mišljeni predvsem športni objekti, s katerimi upravljajo osnovne in srednje šole v občini ter športna društva. Javni športni objekti, predvsem pokriti, s katerimi upravlja Športni center Piran, so že sedaj optimalno zasedeni. Lokalna skupnost in Športni center bosta morala vzpostaviti stik s šolami in društvi ter se skupno dogovoriti, kako tudi v teh športnih objektih izvajati del letnega programa športa. (Ukmar, 2005) Rezultat potreb po dodatnih telovadnicah tako ni presenetljiv. Sledijo še razna igrišča na prostem, bazeni in kolesarske poti.

Predstavniki društev ocenjujejo osnovne pogoje športnih objektov kot zelo dobre. Na lestvici od 1 do 4 (1 kot najvišja ocena) so obstoječi športni objekti za njihove osnovne pogoje dobili povprečno oceno 1,64.

Za športna društva so najpomembnejši javni športni objekti (57,9%), na drugem mestu so šolski športni objekti (26,3%), sledijo jim zasebni športni objekti (10,5), najmanj pomembni pa so za športna društva hotelski športni objekti (5,3%). Lestvica pogostosti uporabe športnih objektov sovпада z lestvico pomembnosti športnih objektov v občini Piran.

Uporaba športne infrastrukture športnih društev je pričakovano zelo visoka. Na lestvici od 1 do 5 (5 kot najvišja ocena) je bila povprečna ocena 4,1. To pomeni, da uporabljajo športna društva objekte za šport zelo pogosto (povprečno vsaj 3 krat tedensko). Anketirani predstavniki športnih društev so z uporabo športnih objektov načeloma zadovoljni. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) je bila povprečna ocena 4,63.

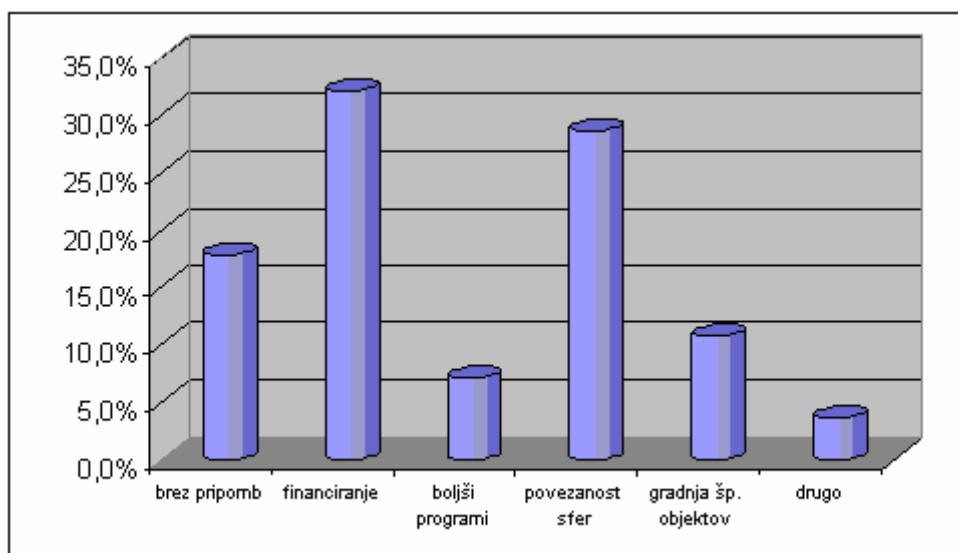
Največji problem najemanja športnih objektov vidijo predstavniki športnih društev v visokih najemninah (28%), sledijo težave s prezasedenostjo objektov (20%), nekaj predstavnikov pa poudarja nezmožnost najemanja športnih objektov (11,1%). Ostalih 40,9 % anketirancev nima problemov pri najemanju športnih objektov.

Ponudbo športnih programov in aktivnosti v občini Piran ocenjujejo predstavniki športnih društev precej povprečno. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so namenili športnim programom in aktivnostim oceno 3,74.

Na vprašanje, ali menijo, da je vpliv anketirancev samih na delovanje športa v občini Piran zadosten, so v večini odgovorili da (57,8%), več kot pol manj anketirancev meni, da njihov vpliv ni zadosten (21,1%); prav toliko se jih pri vprašanju ni znalo opredeliti.

Primarni cilji društev so predvsem širjenje programov (40,6%) z namenom, da bi vanje pritegnili čimvečje število udeležencev (21,9%). Nekaj društev si prizadeva izboljšati svoje rezultate (15,6). Manjši procent pa izraža želje po dodatnem strokovnem kadru (9,4%) in po ureditvah prostorov (9,4%).

V naslednjem grafu so prikazane pripombe in predlogi športnih društev za izboljšanje športa v občini Piran.

Graf 14: Pripombe in predlogi za izboljšanje športa v občini Piran, športna društva (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Pripombe športnih društev so se nanašale predvsem na financiranje športnih društev in športa nasploh. Menijo namreč, da občina ne namenja dovolj sredstev za delovanje športnih društev ter športnih programov. Opozarjajo tudi na nepravilno porazdelitev sredstev med športne

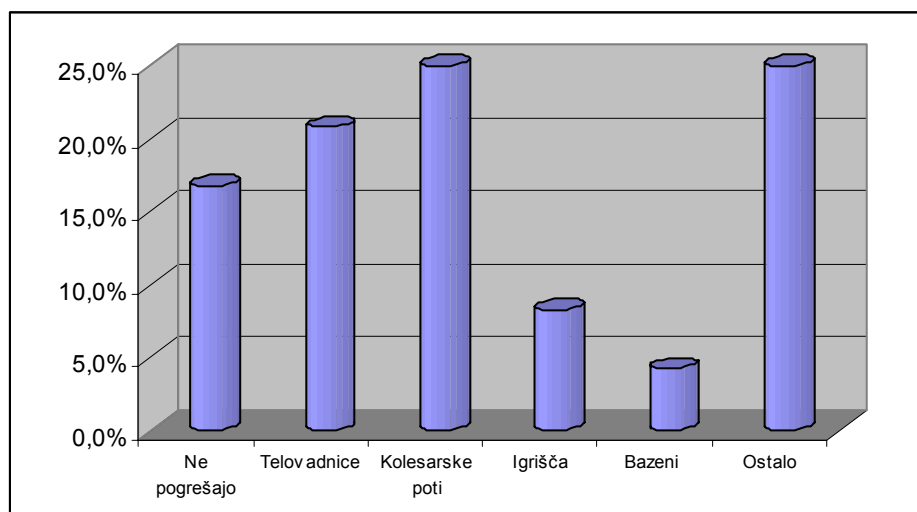
panoge. Podobno kot splošna javnost pa vidi precej velik odstotek predstavnikov športnih društev pomankljivost v sodelovanju med športom, turizmom in politiko.

9.3 POTREBE IN OCENE TURISTIČNIH ORGANIZACIJ

Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so predstavniki turističnih organizacij ocenili organiziranost športa v občini Piran s povprečno oceno 2,81. Izmed štirih anketiranih sfer so prav organiziranost ocenili najslabše.

Večina predstavnikov turističnih organizacij (75%) je mnenja, da se v občini Piran ne namenja dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture. Približno petina (18,9%) anketirancev meni, da se namenja dovolj sredstev, manjši odstotek (6,3%) pa je neopredeljenih. Na vprašanje, ali je v občini Piran dovolj športnih objektov, večina odgovarja z ne (68,8%).

Potrebe po športnih objektih predstavnikov turističnih organizacij v občini Piran so prikazane v naslednjem grafu.

Graf 15: Potrebe po športnih objektih v občini Piran, predstavniki turističnih organizacij (*Vir: Anketa raziskava vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Največji odstotek anketirancev pogreša kolesarske in trim poti ter ostale predvsem zunanje površine za šport. Največkrat je bilo omenjeno golf igrišče ter zunanje površine za vodne športe. Zelo majhen odstotek anketirancev pogreša bazene. Za hotelske goste je namreč namenjenih precej pokritih vodnih površin.

Predstavniki turističnih organizacij ocenjujejo osnovne pogoje športnih objektov relativno dobro. Na lestvici od 1 do 4 (1 kot najvišja ocena) so jim namenili povprečno oceno 2,06.

Za predstavnike turistične sfere so pričakovano najpomembnejši športni objekti v lasti hotelov in podjetij, ki se ukvarjajo s turizmom (50%). Sledijo jim javni objekti in površine za šport (43,8%) in objekti v lasti zasebnikov (6,2%). Šolskih športnih objektov ne uporabljajo. Tudi tukaj lestvica pogostosti uporabe objektov sovпада z lestvico pomembnosti objektov v občini Piran.

Turistične organizacije, predvsem hoteli, uporabljajo športno infrastrukturo praktično vsak dan. Na lestvici pogostosti uporabe športnih objektov od 1 do 5 (5 kot najvišja ocena) so namenili oceno 4,12. Z uporabo športnih objektov so le delno zadovoljni saj je bila povprečna ocena na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) 3,7.

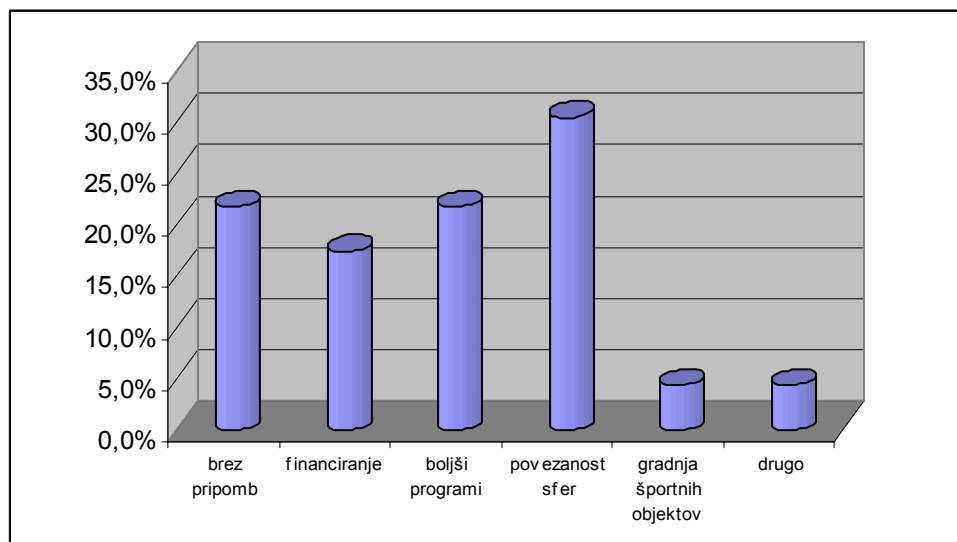
Velika večina anketirancev turistične sfere (75%) pri najemanju nima težav oziroma se za najemanje sploh ne odloča.

Ponudbo športnih programov in aktivnosti v občini Piran ocenjujejo precej slabo. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so namenili povprečno oceno 3. Mislim, da bi bilo smiselno, če bi društva ponudila določene programe in storitve tudi turistom. Društva namreč ponujajo najrazličnejše programe vendar le domačinom. V občini, kjer je turizem glavna gospodarska panoga, bi veljalo temu segmentu zagotovo posvetiti več pozornosti.

Polovica predstavnikov turističnih organizacij je mnenja, da je njihov vpliv na delovanje športa v občini Piran premajhen. Nekaj več kot dve tretjini (37,5%) je neopredeljenih, ostali (12,5%) trdijo, da je njihov vpliv zadosten. Zelo zanimiv rezultat priča o tem, da precej predstavnikov turističnih organizacij razmišlja o razvoju športa v občini Piran.

Primarni cilj turističnih organizacij, v prvi vrsti hotelov, je čim večje število gostov. To nameravajo doseči s široko ponudbo zanimivih programov (drugi najpogostejši cilj).

V naslednjem grafu so prikazane pripombe in predlogi turističnih organizacij za izboljšanje športa v občini Piran.

Graf 16: Pripombe in predlogi za izboljšanje športa v občini Piran, turistične organizacije (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

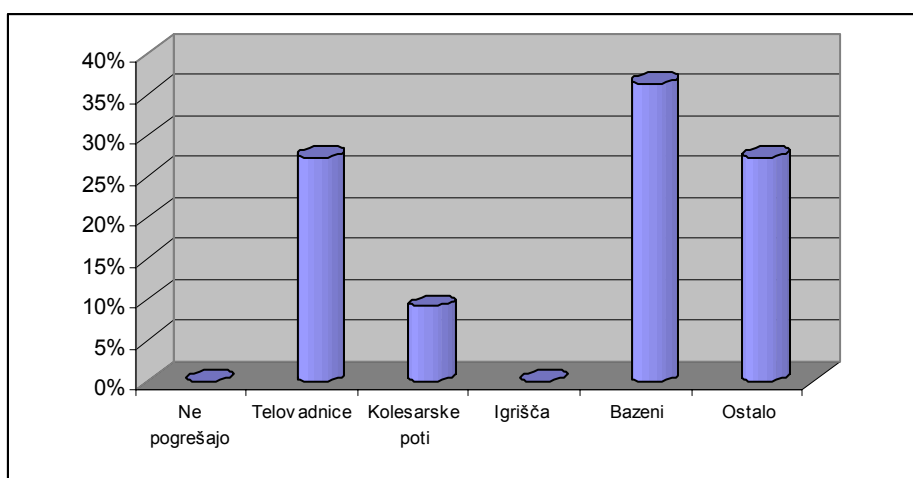
Zanimiv je podatek, da tudi turistične organizacije najbolj pogrešajo povezavo z ostalimi sferami. Največji problem vidijo v slabi povezavi turizma z obstoječo športno ponudbo. Le-ta se zelo slabo vključuje v programe oz. aranžmaje turističnih ponudnikov. Problem vidijo tudi v financiranju športa. Opozarjajo na možnosti izrabe zasebnih finančnih sredstev, ki v svetu že predstavljajo velik delež pomoči pri projektih, kot so gradnja športne infrastrukture.

9.4 POTREBE IN OCENE ŠOLSTVA

Sedem predstavnikov različnih šolskih ustanov ocenjuje organiziranost športa podobno kot športna društva in splošna javnost. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so ocenili organiziranost športa z vrednostjo 3,57, kar pomeni malce pod povprečjem.

Šest predstavnikov meni, da občina ne nameni dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture, eden pa je ostal neopredeljen. Večina predstavnikov tudi meni, da v občini Piran ni dovolj športnih objektov in površin. Temu mnenju nasprotujeta dva predstavnika šolstva.

Potrebe po športnih objektih predstavnikov turističnih organizacij v občini Piran so prikazane v naslednjem grafu.

Graf 17: Potrebe po športnih objektih v občini Piran, predstavniki šolstva (Vir: Anketna raziskava vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Na prvo mesto so predstavniki šolstva postavili prav bazene. V občini Piran namreč ni javnega bazena, ki bi zagotavljal ustrezno izvajanje šolskih dejavnosti v okviru šolskega učnega načrta. Omenjene aktivnosti se tako izvajajo v hotelskih bazenih in morju. Na drugem mestu najdemo telovadnice. Vedeti moramo, da Gimnazija Piran in italijanska gimnazija v Portorožu nimata svoje telovadnice, medtem ko si Srednja pomorska šola v Portorožu in Fakulteta za pomorstvo in promet starejšo telovadnico delita. Sicer pa so z osnovnimi pogoji obstoječe športne infrastrukture relativno zadovoljni. Ocena 1,86 je na lestvici od 1 do 4 (1 kot najvišja ocena) precej visoka in priča o zelo dobrih pogojih predvsem v osnovnih šolah.

Glede uporabe in pomembnosti objektov ni bilo večjih vprašanj. Šole v največji meri uporabljajo namreč le šolske objekte in površine namenjene za šport.

Tako kot turistične organizacije in športna društva tudi šole zelo pogosto uporabljajo športne objekte in površine za šport. Najvišja povprečna ocena uporabe 4,71 na lestvici od 1 do 5 (5 kot najvišja ocena) pomeni, da omenjene objekte uporabljajo ne samo večkrat na teden, ampak tudi večkrat dnevno. Z uporabo teh objektov so načeloma tudi zadovoljni. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so uporabo športnih objektov ocenili z oceno 4,3.

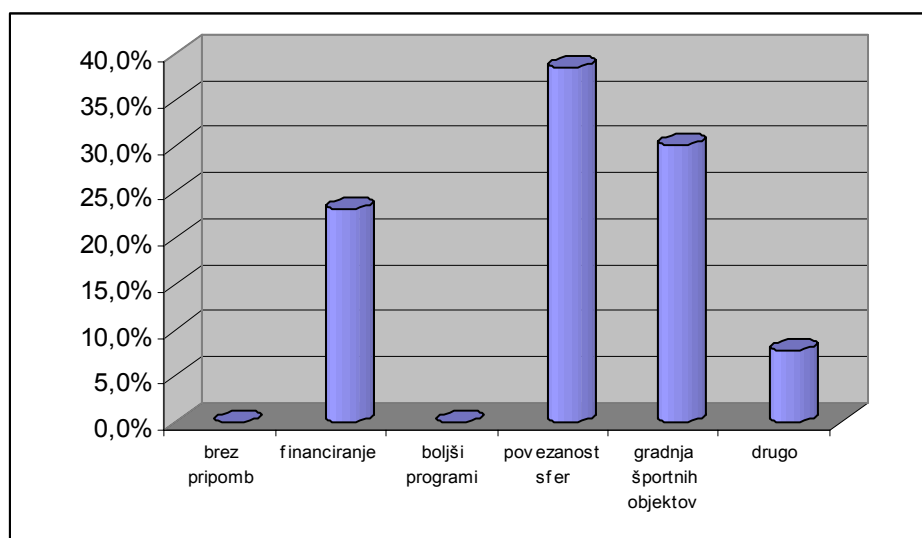
Trije predstavniki šol z najemanjem športnih objektov nimajo večjih težav. Po dva predstavnika pa navajata finančne težave in težave prezasedenosti objektov.

Ponudbo športnih programov v občini Piran ocenjujejo predstavniki šol precej povprečno. Na lestvici od 1 do 7 (7 kot najvišja ocena) so programom za šport namenili oceno 3,84.

Glede vpliva, ki ga imajo šole na šport v občini Piran, večina predstavnikov šol meni, da le-ta ni zadosten. Dva predstavnika menita drugače.

Primarni cilji šol so vezani predvsem na širjenje programov, izboljšanje športnih rezultatov in plavalne pismenosti predvsem v osnovnih šolah. Poudarili so tudi gradnjo dodatne športne infrastrukture.

V naslednjem grafu so prikazane pripombe in predlogi predstavnikov šol za izboljšanje športa v občini Piran.

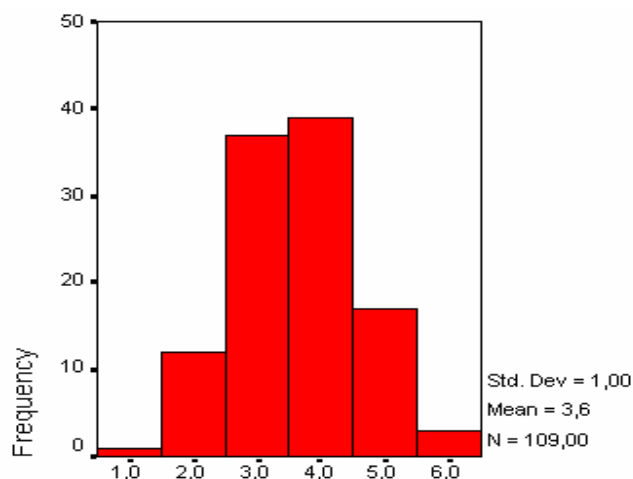

Graf 18: Pripombe in predlogi za izboljšanje športa v občini Piran, predstavniki šol (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

9.5 SKUPNE OCENE IN POTREBE

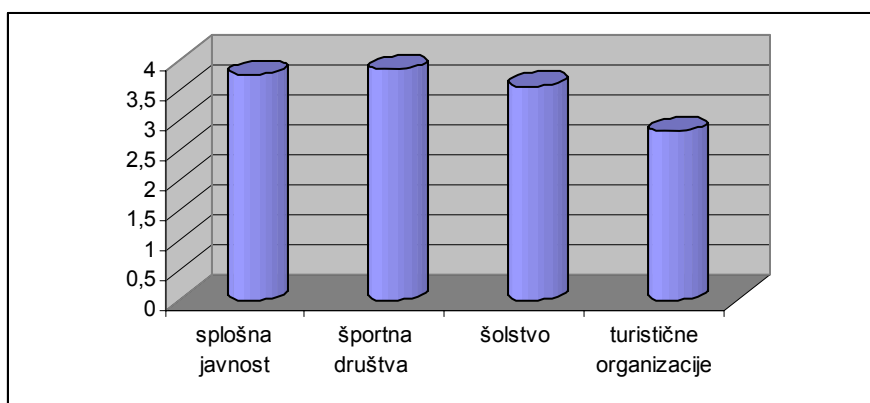
V nadaljevanju so prikazane ocene vseh merjencev. Na podlagi analize ocen in potreb so izdelane primerjave, ki so predstavljale osnovo za izhodišča vizije športne infrastrukture v občini Piran.

Ocena organiziranosti športa v občini Piran vseh merjencev, zajetih v anketi, je prikazana v naslednjem grafu.

Graf 19: Ocena organiziranosti športa v občini Piran (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

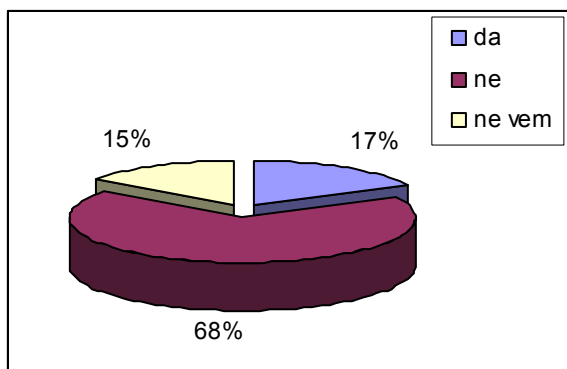
Anketiranci so organiziranost športa v občini Piran ocenili zelo povprečno (povprečje predstavlja ocena 4). Glede na pripombe in ocene, ki so jih navedli v nadaljevanju, je rezultat razumljiv. Pri ocenjevanju organiziranosti športa v občini Piran je prišlo med merjenci do statistično značilnih razlik. V naslednjem grafu je prikazana lestvica ocenjevanja po skupinah merjencev.

Graf 20: Ocena organiziranosti športa v občini Piran po skupinah merjencev (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Razlike so statistično značilne. Prve tri sfere ocenjujejo organiziranost športa zelo enotno. Statistične razlike med njimi niso značilne. Turistična sfera pa ocenjuje organiziranost športa precej slabše. Ocena predstavlja statistično značilno razliko glede na ostale tri skupine merjencev.

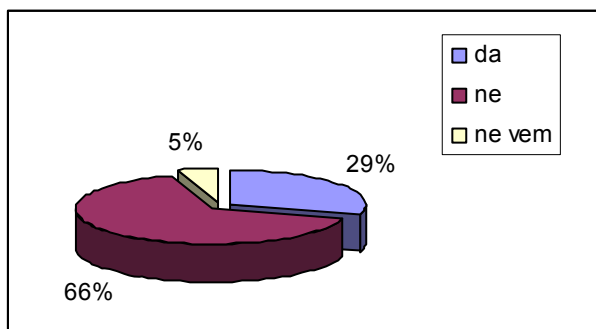
Vse skupine merjencev se v večini strinjajo, da občina Piran ne nameni dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture. V naslednjem grafu je prikazan odstotek odgovorov vseh anketirancev, pri katerih med skupinami ni prišlo do statistično značilnih razlik.

Graf 21: Odstotki odgovorov – ali občina Piran namenja dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Večina se strinja in podpira dejstvo, da občina Piran ne namenja dovolj sredstev za izgradnjo športne infrastrukture. V zadnjih letih se je iz občinskega proračuna za to res namenjal zelo malo sredstev. Trend je trenutno v porastu in v bodoče lahko pričakujemo več sredstev za vzdrževanje kot tudi za izgradnjo nove športne infrastrukture v občini Piran.

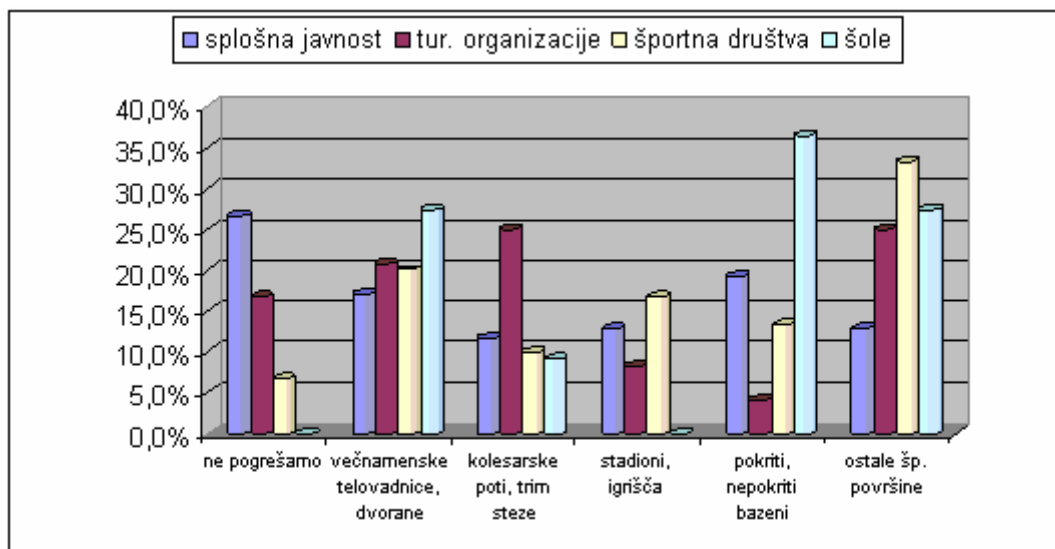
Tudi pri vprašanju o zadostnem številu športnih objektov v občini Piran do statističnih razlik med skupinami merjencev ni prišlo. V naslednjem grafu je prikazan odstotek odgovorov na omenjeno vprašanje.

Graf 22: Odstotki odgovorov – ali je v občini Piran dovolj športnih objektov in površin (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Vsi se v večini strinjajo, da v občini Piran ni dovolj športnih objektov ter površin. Skoraj ena tretjina pa je tudi takih, ki menijo nasprotno. Zelo malo je ostalo neopredeljenih. Dejstvo je, da je v občini Piran slabše poskrbljeno predvsem za zunanje športne površine.

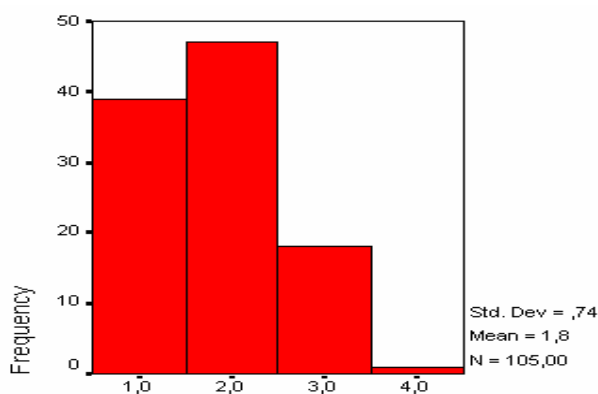
Vsi anketiranci na splošno pogrešajo športne objekte in do statistično značilnih razlik pri tem vprašanju ni prišlo. Razlikovali so se predvsem po vrstah objektov, ki jih pogrešajo. V naslednjem primerjalnem grafu je prikaz pogrešanja objektov vseh skupin merjencev.

Graf 23: Potrebe po športnih objektih v občini Piran (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Zelo pogosto so navajali večnamenske telovadnice. Menim, da sta glavna razloga v tem, da so nekatere telovadnice prezasedene, nekaterih pa se žal ne da najeti. Ljudje precej pogrešajo javni bazen, ki bi bil namenjen rekreativcem plavanja, šolskemu opismenjevanju plavanja, plavalcem v športnih klubih in bi obenem omogočal izvedbo raznovrstnih tekmovanj. Med športne površine, ki bi se jim glede na specifikko naše občine moralo posvečati več pozornosti, so zagotovo kolesarske in trim poti. Približno 18% anketirancev meni enako. Pod drugimi površinami in objekti so se najpogosteje znašli center vodnih športov, golf igrišče, razni skate in bike parki ter squash dvorane.

V nadaljevanju smo ugotavljali, kako je v športnih objektih poskrbljeno z osnovnimi pogoji. Ugotovili smo, da razmeroma dobro. Turistična sfera je namenila osnovnim pogojem najnižjo oceno, ki pa je še vedno precej visoka. Na lestvici od 1 do 4 (1 kot najvišja) je namenila oceno 2,06. Prav zaradi te nižje ocene je prišlo do statističnih pomembnih razlik med turizmom in ostalimi sferami. Pri analizi smo uporabili naslednjo lestvico; 1 - osnovni pogoji so zagotovljeni, 2 - osnovni pogoji so delno zagotovljeni, 3 - osnovni pogoji so slabi, 4 - nimamo osnovnih pogojev. Povprečna ocena vseh anketirancev je prikazana v naslednjem grafu.

Graf 24: Ocena osnovnih pogojev vseh merjencev (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Izredno majhen odstotek anketirancev meni, da so osnovni pogoji zelo slabi. Večina se strinja, da je za osnovne pogoje relativno dobro poskrbljeno. Rezultati niso presenetljivi. Za osnovne pogoje športne infrastrukture z izjemo dveh objektov (veslaški objekti in površine Sečovlje, jadralski objekti in površine Bernardin) je v občini Piran relativno dobro poskrbljeno.

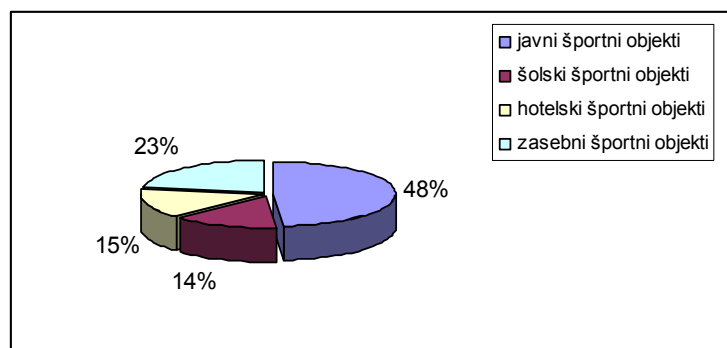
Uporabnost in pomembnost športnih objektov smo ugotavljali tako, da smo športne objekte razdelili v štiri skupine. V prvo skupino smo postavili javne športne objekte, v drugo šolske, v tretjo hotelske in v četrto skupino zasebne športne objekte ter površine. Kot pri pomembnosti so tudi pri uporabi športnih objektov pričakovano nastale statistično značilne razlike. V naslednji preglednici je prikaz pomembnosti športnih objektov po skupinah merjencev.

Skupina merjencev	Javni športni objekti	Šolski športni objekti	Hotelski športni objekti	Zasebni športni objekti
Splošna javnost	67,2 %	10,4 %	4,5 %	17,9 %
Športna društva	57,9 %	26,3 %	5,3 %	10,5 %
Šolstvo	28,6 %	71,42 %	0 %	0 %
Turistične org.	43,8 %	0 %	50 %	6,3 %

Preglednica 16: Prikaz pomembnosti športnih objektov po skupinah merjencev (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Pričakovano so največje deleže pomembnosti dobili javni športni objekti. Zasebni športni objekti so visok delež pomembnosti dobili predvsem na račun zunanjih igrišč Marine Portorož. Precej majhen odstotek pomembnosti so dobili hotelski športni objekti. Turistične organizacije uvrščajo hotelske športne objekte razumljivo visoko, druge sfere pa procentualno precej nizko. Nižja od pričakovanj je zagotovo ocena pomembnosti šolskih športnih objektov, ki jo, razen šolske, ostale sfere procentualno uvrščajo precej nizko. Med drugim lahko ugotovimo, da je povezava med šolstvom in turizmom zelo slaba oz. nikakršna. Na tej točki bi veljalo izpostaviti možnosti najrazličnejših projektov (kolesarski teden, ugodna klima - privoščji si teden trima, orientacijski vikendi, s kajakom po slovenski obali, plavaj in se zabavaj), ki bi jih šole in ostala društva lahko organizirala, posebno v času nižje turistične sezone.

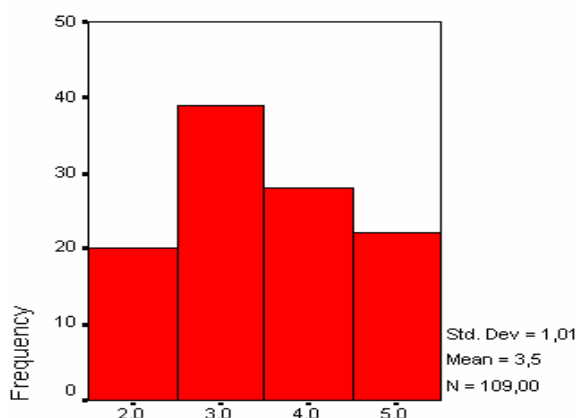
Zanimala nas je tudi uporabnost športnih objektov. V naslednjem grafu je prikazan odstotek uporabe športnih objektov razdeljenih v štiri omenjene skupine.

Graf 25: Prikaz uporabe športnih objektov v občini Piran (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Pričakovano se v največji meri uporablja javne športne objekte. Na drugem mestu jim sledijo zasebni športni objekti. Visok odstotek uporabe so dosegli predsvem na račun zasebnih športnih objektov in površin Marine Portorož. Precej visok odstotek so skupno gledano dobili tudi hotelski športni objekti in površine. Nekako nepričakovano so se procentualno gledano na zadnjem mestu znašli šolski športni objekti in površine. Podatek nam pove, da so v prostem času le ti precej slabo izkoriščeni.

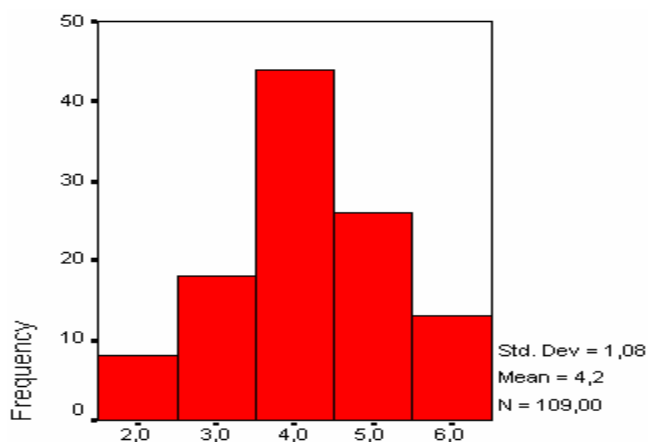
Naslednje vprašanje se je nanašalo na pogostost uporabe športnih objektov. Treba je poudariti, da so anketiranci splošne javnosti in predstavniki ostalih sfer precej pogosti uporabniki športnih objektov in površin v občini Piran. Pri analizi smo uporabili naslednjo lestvico; 1 - nikoli, 2 - nekajkrat letno, 3 - občasno (1-2 krat tedensko), 4 – pogosto (3-4 krat tedensko), 5 - redno. V naslednjem grafu je prikaz pogostosti uporabe.

Graf 26: Pogostost uporabe športnih objektov v občini Piran (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Dobili smo precej visoko povprečno uporabo športnih objektov. To predstavlja dobro izhodišče in daje dodatno težo ugotovitvam iz anketne raziskave.

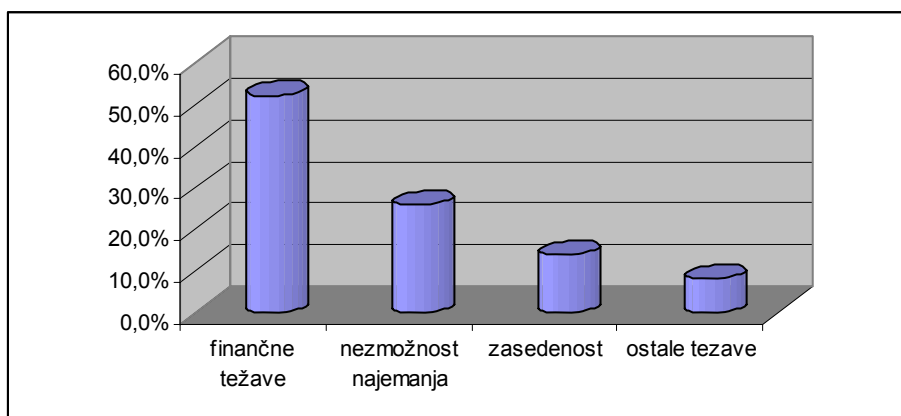
V nadaljevanju nas je zanimala zadovoljnost uporabnikov športnih objektov in površin v občini Piran. V naslednjem grafu sledi ocena zadovoljnosti uporabe športnih objektov in površin.

Graf 27: Ocena zadovoljnosti uporabe športnih objektov v občini Piran (*Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007*).

Zadovoljstvo s športnimi objekti v širšem smislu smo ocenjevali na lestvici od 1 do 7. Ocena sedem pomeni, da so uporabniki s športnimi objekti zelo zadovoljni in obratno. Do statistično značilnih razlik med skupinami merjencev ni prišlo.

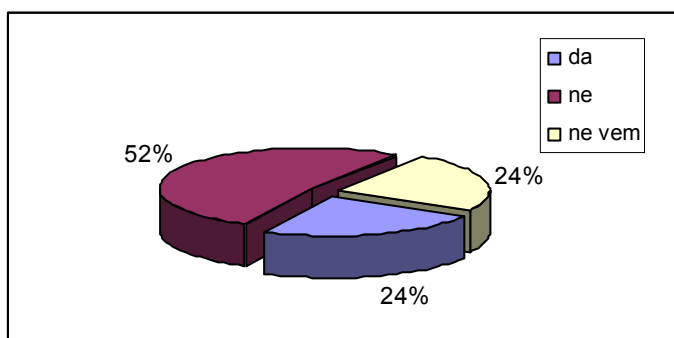
Pogledali smo tudi, kakšne težave imajo tisti, ki se odločajo za najem športnih objektov in površin. V naslednjem grafu so prikazane najpogostejše težave pri najemanju športnih objektov in površin v občini Piran.

Graf 28: težave pri najemanju športnih objektov in površin v občini Piran (Vir: anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Iz podatkov lahko razberemo, da predstavljajo visoki stroški najemnin največjo težavo pri najemanju športnih objektov in površin. Velik problem predstavljajo drage najemnine hotelskih in zasebnih objektov. Na drugi strani pa se nekaterih športnih objektov (šolskih) sploh ne da najemati, kar predstavlja precej veliko težavo predvsem za marsikatero športno društvo ali klub. V manjši meri opozarjajo na problem prezasedenosti. Predvsem velja to za javne objekte (športna telovadnica Lucija), ki so na račun nekaterih praznih objektov zelo zasedeni.

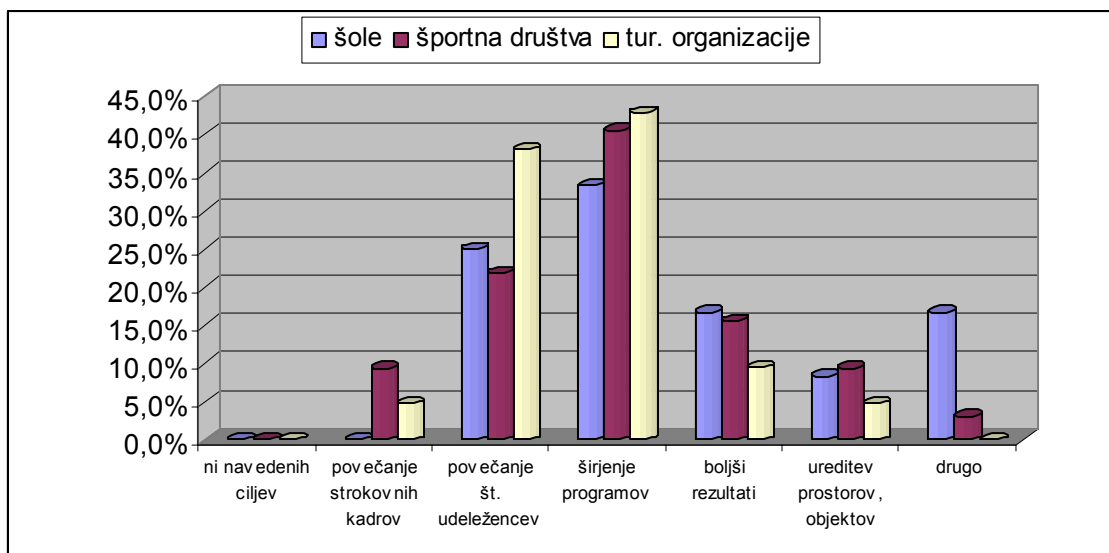
Vse skupine merjencev smo vprašali, ali menijo, da je njihov vpliv na delovanje športa v občini Piran zadosten. V naslednjem grafu so prikazani odstotki odgovorov.

Graf 29: Odstotki odgovorov – ali je vaš vpliv na delovanje športa v občini zadosten? (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Nekaj več kot polovica anketirancev meni, da njihov vpliv na delovanje športa v občini Piran ni zadosten. Na nek način se čutijo soodgovorne za trenutno ne najboljšo politiko delovanja športa v občini Piran. Nekaj manj kot četrtina anketirancev se s tem ne strinja in pravi, da je njihov vpliv na delovanje športa v občini Piran zadosten. Enako število anketirancev ostaja neopredeljenih.

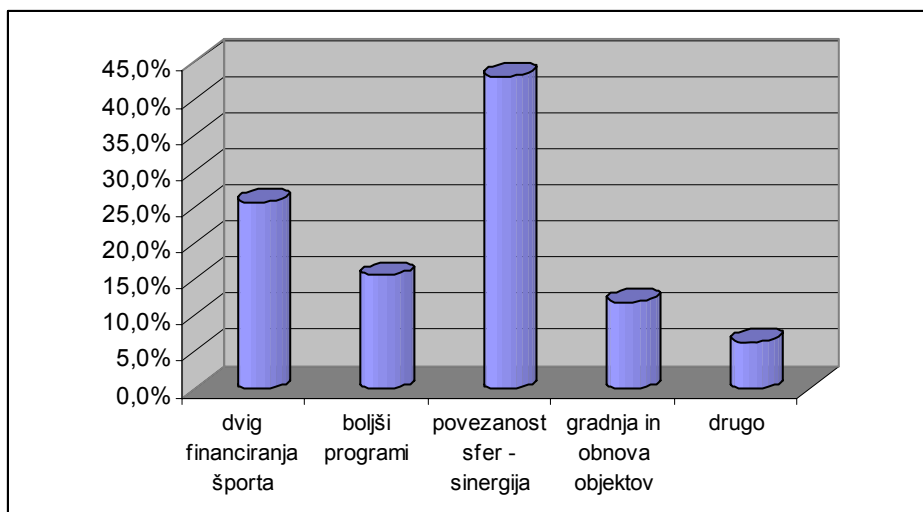
Zanimali so nas tudi cilji turističnih organizacij, športnih društev, hotelov, ostalih zasebnikov v športu in šolstva. Dobili smo naslednjo lestvico primarnih ciljev, prikazano v naslednjem grafu.

Graf 30: Primarni cilji organizacij v občini Piran (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

V bodoče večina stavi na povečevanje in širjenje programov. Posledica izpolnitve tega cilja je navadno povečano število članstva in udeležencev, kar so anketiranci označili kot drugi najpomembnejši cilj. Približno petina športnih društev in klubov si med drugim želi tudi doseganje boljših rezultatov. Relativno velik odstotek si želi ureditve športnih objektov in površin za nemoteno izvajanje svojih aktivnosti. Tukaj velja omeniti predvsem slabe pogoje športnih površin in objektov jadranskega kluba Pirat na Bernardinu ter veslaškega kluba v Sečovljah. Precej slabe pogoje ima tudi strelski dom.

Za konec smo prosili anketirance, naj navedejo najrazličnejše pripombe in predloge za izboljšanje položaja športa v občini Piran. Tretjina anketirancev pripomb ni dala. Predloge in pripombe ostalih (67% vseh anketirancev) smo razdelili v smiselne skupine. Rezultat je bil precej presenetljiv. Prikazan je v naslednjem grafu.

Graf 31: Pripombe in predlogi za izboljšanje položaja športa v občini Piran (Vir: Anketa raziskave vizije razvoja športne infrastrukture v občini Piran, 2007).

Slaba polovica vseh anketirancev, ki so dali pripombe, vidi največji problem v nepovezanosti različnih sfer v občini Piran. Predvsem gre tukaj za necelovit pristop, ko gre za najrazličnejše projekte, med drugim tudi gradnjo športne infrastrukture v občini Piran. Politika razvoja občinskega športa bi morala na nek način usmerjati turistično gospodarstvo tako, da bi se bolj aktivno vključilo v športno turistične aktivnosti. Enako velja za športno ponudbo zasebnikov in društev. Le-ta bi se morala pogosteje vključevati v turistično ponudbo občine Piran. Pri načrtovanju in gradnji športnih objektov bi morali gledati skozi prizmo vseh sfer in na tak način izbrati čimbolj optimalno možnost gradnje športnega objekta, ki bi zadovoljila potrebe različnih skupin ljudi. Na drugem mestu najdemo predlog za dvig financiranja športa v občini Piran. Skoraj četrtina tistih, ki so dali pripombe, meni, da se v občini Piran ne nameni dovolj sredstev za razvoj športa. V primerjavi z nekaterimi drugimi občinami v Sloveniji je delež proračuna, namenjen športu, precej majhen, predvsem ko gre za investicijska vzdrževanja in vlaganja v športno infrastrukturo. Nekateri med drugim menijo, da so sredstva nepravilno porazdeljena. Nekaj manj kot šestina (15,6%) jih meni, da bi bilo potrebno v občini nameniti predvsem več pozornosti športnim programom. Sam menim, da je glavni problem v financiranju športnih društev in klubov, ki v največji meri skrbijo za dodatne športne programe. Precej majhen procent anketirancev, ki so dali predloge, vidi največjo težavo v pomanjkanju športne infrastrukture. Dejstvo je pa je, da bi lahko z gradnjo ustrezne športne infrastrukture dvignili kvantiteto in kvaliteto programov in med drugim dosegli tudi potrebno sinergijo.

9.6 PRIMERJAVE IN KORELACIJE REZULTATOV

Iz analize povezav med posameznimi spremenljivkami lahko ugotovimo naslednje:

Tisti, ki so boljše ocenjevali organiziranost športa v občini Piran, so tudi boljše ocenili osnovne pogoje športnih objektov (1% tveganja);

Tisti, ki so boljše ocenjevali organiziranost športa v občini Piran, so bolj zadovoljni z uporabo športnih objektov in obratno (1% tveganja);

Tisti, ki se pogosto ukvarjajo s športom, tudi pogosteje uporabljajo športne objekte (1% tveganja);

Tisti, ki menijo, da so osnovni pogoji dobri, so tudi zadovoljni z uporabo športnih objektov (1% tveganje);

Tisti, ki menijo da je v občini Piran dovolj športnih objektov, tudi zelo dobro ocenjujejo organiziranost športa v naši občini 1-7 (4,32);

Tisti, ki menijo, da v občini Piran ni dovolj športnih objektov in površin, slabše ocenjujejo organiziranost športa (3,33).

9.7 UGOTOVITVE IN ZAKLJUČEK ANALIZE

Potrebe splošne javnosti po ukvarjanju s športom so zelo visoke. Analiza ankete je pokazala zelo visok odstotek ljudi, ki se s športom ukvarjajo vsaj 1 krat tedensko.

Potrebe športnih društev po športnih objektih in površinah so izredno visoke. Le približno desetina (10,5%) anketiranih predstavnikov športnih društev namreč ne pogreša športnih površin. Ostali (89,5%) so navedli najrazličnejše objekte, vezane predvsem na športni turizem.

Turistične organizacije prav tako v večini (83,3%) pogrešajo športne objekte in površine. Kot primarno potrebo so navedli ureditev ter gradnjo kolesarskih in trim poti.

V šolstvu so vsi anketirani predstavniki šol izrazili potrebe po športnih objektih. V ospredje so postavili potrebo po javnem bazenu. Postavlja se vprašanje, ali je glede na obstoječe bazene smiselno graditi javni bazen. Menim, da je na ravni zasebne in javne sfere možno doseči marsikatero dogovore.

Glede na zelo izenačene rezultate, ko gre za šport v občini Piran, glede na visoko stopnjo pogrešanja objektov in predvsem izhajajoč iz želje vseh sfer po sinergiji, povezava potreb ni le možna, ampak nujna.

Možnosti in prednosti povezave javnega in zasebnega kapitala so predstavljene v naslednjem oz. desetem poglavju financiranja infrastrukture na lokalni ravni.

Možnosti črpanja sredstev iz Evropskih strukturnih skladov so predstavljene v enajstem poglavju Evropske kohezijske in strukturne politike.

Model vizije razvoja športne infrastrukture je predstavljen v dvanajstem poglavju, kjer so predstavljena izhodišča za razvoj športne infrastrukture v občini Piran.

Potrdimo lahko vse postavljene hipoteze in sicer:

- Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam prebivalstva
- Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam
- Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam
- Obstoječi športni objekti in športne površine ne zadoščajo potrebam
- Potrebe vseh organizacij so v večjem delu usklajene
- Obstoječa športna infrastruktura ne zadošča potrebam občanov in turistov

10 FINANCIRANJE INFRASTRUKTURE NA LOKALNI RAVNI

Skladno z Evropsko listino o lokalni samoupravi in vpeljšano reformo lokalne samouprave v Sloveniji postaja lokalna skupnost pomembna demokratična inštitucija, ki omogoča, da postane interes posameznika pomembna sestavina družbenih odločitev. Nova občina je opredeljena kot temeljna lokalna skupnost, ki skrbi avtonomno za lokalne zadeve javnega pomena in v tem okviru ureja javne službe ter skrbi za ustvarjanje predpogojev gospodarskega in družbenega razvoja na lokalni ravni. (Milunovič, 1999)

Osnovna vloga občin je predvsem zagotavljanje lokalne javne infrastrukture in lokalnih javnih služb. Urejena javna infrastruktura pa je predpogoj za razvoj družbenega standarda in izvajanje javnih služb. (Milunovič, 2000)

Sodobne težnje razvoja postavljajo pred lokalne skupnosti zahteve po nenehnem prilagajanju in iskanju boljših in učinkovitejših metod delovanja pri uresničevanju njihovega poslanstva. Zahtev po dodatnih javnih storitvah ni več mogoče kriti samo s klasičnim, proračunskim financiranjem niti z dodatnimi fiskalnimi obremenitvami. (Milunovič, 2000)

Velik problem predstavljajo investicije v javno infrastrukturo. Zato je med drugim za financiranje gradnje novih športnih objektov in obnove le-teh potrebno uvajati nove metode financiranja.

Dosedanji načini financiranja ne zagotavljajo več zadovoljevanja naraščajočih potreb po javnem standardu. Izkušnje kažejo, da so k reševanju navedenih problemov v svetu pristopali tako, da niso zniževali obsega in kakovosti storitev, ampak so aktivirali nove vire in uvedli drugačne pristope pri zagotavljanju javnih služb. (povzeto po Milunovič, 2000)

10.1 OBLIKE FINANCIRANJA JAVNE INFRASTRUKTURE

Pri zagotavljanju sredstev za financiranje javne infrastrukture se zdi glede na možne vire primerna naslednja delitev na tri osnovne oblike (Investing in Community Infrastructure 1990):

- Financiranje iz tekočih prihodkov; predvideva pokrivanje stroškov infrastrukturnih naložb neposredno iz tekočih proračunskih prihodkov lokalnih oblasti oziroma dotacij države;
- Zadolževanje; zajema pokritje finančnih virov za infrastrukturo z izdajo vrednostnih papirjev ali najemanjem kreditov na kapitalskem trgu;
- Javno-zasebne naložbe (vključno s privatizacijo); vključujejo partnersko oziroma pogodbeno sodelovanje javnega in zasebnega sektorja v eni izmed možnih oblik vključevanja zasebnih partnerjev.

10.2 JAVNO IN ZASEBNO PARTNERSTVO

Med možnimi finančnimi viri je za pokritje infrastrukturnih naložb poleg tekočih proračunskih prihodkov in zadolževanja možno vključiti še sonaložbe z zasebnim sektorjem. Za izpeljavo marsikaterega infrastrukturnega projekta je možno sredstva poiskati v usklajenih interesih z zasebnim sektorjem z različnimi načini sodelovanja. Sonaložbe zasebnega in javnega sektorja se lahko izpelje na različne načine. (povzeto po Milunovič, 1999)

V preteklosti je bila v svetu vloga lokalnih oblasti pri zagotavljanju javne infrastrukture dokaj enostavna. Lokalne skupnosti, pokrajine, oziroma okrajji, so bili najpogosteje naložbeniki v javno infrastrukturo (bolnišnice, šole, univerze, športne dvorane,..), ki je potrebe pokrivala pretežno iz proračunskih sredstev ali z neposrednim zadolževanjem pri javnem sektorju. Naraščajoče težnje h kakovostejšemu življenju pa so te razmere spremenile. Da bi zadostili naraščajočim potrebam na tem področju, je vse bolj prisotna potreba po delitvi obveznosti za financiranje javne infrastrukture med javnim in zasebnim sektorjem. Osnovna vprašanja pri financiranju infrastrukture se namreč nanašajo na to, kdo bo plačal naložbo, oziroma kako bodo stroški razdeljeni med različne strani, ki ustvarjajo potrebo po novi oziroma prenovljeni infrastrukturi. (povzeto po Milunovič, 1999)

Bistvo skupnih naložb zasebnega in javnega sektorja za razvoj lokalne skupnosti je v tem, da preko teh oblik občina prihrani stroške oziroma naložbene vire, ki bi jih sicer morala sama vložiti za doseg istega cilja. Za motiviranje zasebnega sektorja k vključitvi v te projekte pa je potrebno zagotoviti ustrezna povračila za vložena sredstva in prevzeta tveganja. (Milunovič, 1999)

Sonaložbe z zasebnim sektorjem zajemajo vse možne oblike, ki za naložbe v javno infrastrukturo pritegnejo kapital oziroma franšizna sredstva iz zasebnega sektorja. V ta namen je možno uporabiti celo vrsto finančnih instrumentov in množico kombinacij le-teh. Različne oblike se med seboj ločijo predvsem glede stopnje upravljanja zasebnega sektorja, načina financiranja, porazdelitve odgovornosti in tveganj ter vprašanja lastništva. (povzeto po Milunovič, 1999)

10.3 OBLIKE JAVNO-ZASEBNEGA PARTNERSTVA

Različne oblike vključevanja zasebnega sektorja v zagotavljanje storitev in financiranje investicij se ločijo med seboj po tem, kako so medsebojno razdeljene odgovornosti javnega in zasebnega glede naslednjih ključnih funkcij: lastništvo nad premoženjem, upravljanje in vzdrževanje kapitalskih investicij in komercialnega tveganja. Vpraksi se zato pogosto dogaja, da so konkretni aranžmaji kombinacija dveh ali celo več »čistih« oblik partnerstva med obema sektorjema. (Mrak, Gazvoda in Mrak, 2005)

Oblika partnerstva	Lastništvo premoženja	Upravljanje in vzdrževanje	Kapitalske investicije	Komercialno tveganje	Trajanje pogodbe
Pogodba o opravljanju storitev	javni	javni/zasebni	javni	javni	1-2 leti
Pogodba o upravljanju	javni	zasebni	javni	javni	3-5 let
Lizing pogodba	javni	zasebni	javni	javni/zasebni	8-15 let
Koncesijska pogodba	javni	zasebni	zasebni	privatni	25-30 let
BOT oblika projektnega financiranja	javni/zasebni	zasebni	zasebni	zasebni	20-30 let

Preglednica 17: Oblike partnerstva med javnim in zasebnim sektorjem (*Vir: SVRS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, Priročnik, 2005*).

Pogodba o opravljanju storitev

Vlada ali lokalna oblast s pogodbenim odnosom prenese na zasebno organizacijo izvajanje in distribucijo določene javne storitve ali dela storitve. Gre za obliko sodelovanja, pri kateri javni sektor obdrži odgovornost za upravljanje javne službe. Zasebni sektor se vključi pri zagotavljanju pogodbeno določenega obsega storitev. Odgovornost zasebnega sektorja je omejena le na učinkovito zagotavljanje s pogodbo določenih storitev. Pogodbe so običajno sklenjene za krajšo dobo in se nanašajo na storitve, kot so vzdrževanje javne infrastrukture, fakturiranje in zbiranje plačil javnih storitev, dobava posameznih dejavnosti znotraj javne službe in podobno. Finančna sredstva za izvajanje teh storitev in naložb še naprej zagotavlja javni sektor. Prednost te oblike za javni sektor je v tem, da je možno plačilo storitev prilagajati obsegu opravljene storitve, možno je izkoristiti zasebno podjetniško znanje in ni potrebno imeti visokih stalnih režijskih stroškov v okviru javnega sektorja. Sem sodijo tudi poddobaviteljske pogodbe v okviru dejavnosti javnih služb. (povzeto po Milunovič, 1999)

Pogodba o upravljanju

S temi pogodbami javni sektor prenese odgovornost za vodenje in upravljanje javne službe na zasebni sektor. Tako daje zasebnemu sektorju prostost pri prevzemanju odločitev o vodenju projekta (dejavnosti) brez prevzemanja komercialnih tveganj. Zasebni sektor nima neposredne odgovornosti do porabnikov, ampak deluje v imenu javnega sektorja. Plačilo zasebnim partnerjem za upravljanje in vodenje dejavnosti se v celoti pokriva iz proračunskih sredstev, prav tako gredo prihodki od dejavnosti v proračun. Te pogodbe so običajno srednjeročne in so včasih osnova za bolj intenzivne oblike sodelovanja javnega in zasebnega sektorja. (povzeto po Milunovič, 1999)

Pogodba o najemu oziroma lizingu

Zasebni partner prevzame s to obliko odgovornost zagotavljanja javne storitve ali upravljanja javne infrastrukture, ki jo ima v najemu. Javni sektor, ki ostaja lastnik infrastrukture, mora zagotavljati finančna sredstva za vzdrževanje naložb in nove naložbe, medtem ko zasebni partner financira infrastrukturni objekt in ga potem da v najem javni inštituciji po predhodno

dogovorjeni najemnini. Lizing izgublja v praksi svoj pomen, ker ga vse bolj nadomeščajo druge oblike sofinanciranja. (povzeto po Milunovič, 1999)

Koncesijska pogodba

S koncesijsko pogodbo prevzame zasebni partner v celoti odgovornost za zagotavljanje javne službe vključno z upravljanjem javne infrastrukture, ki se v ta namen uporablja. Zasebni sektor prevzema tudi obveznost naložb v nove zmožljivosti. Pri tej obliki sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem infrastruktura ostane v lasti javnega sektorja, medtem ko zasebni koncesionar dobi izključno pravico do razpolaganja s tem premoženjem ves čas koncesijske dobe. Koncesije so običajno dane za daljše obdobje, odvisno od časa za povrnitev naložb zasebnega partnerja. Osnovna prednost je v tem, da zasebni sektor prevzema tudi odgovornost za izvajanje dejavnosti in prevzema obveznost naložbe. (povzeto po Milunovič, 1999)

Projektno financiranje BOT

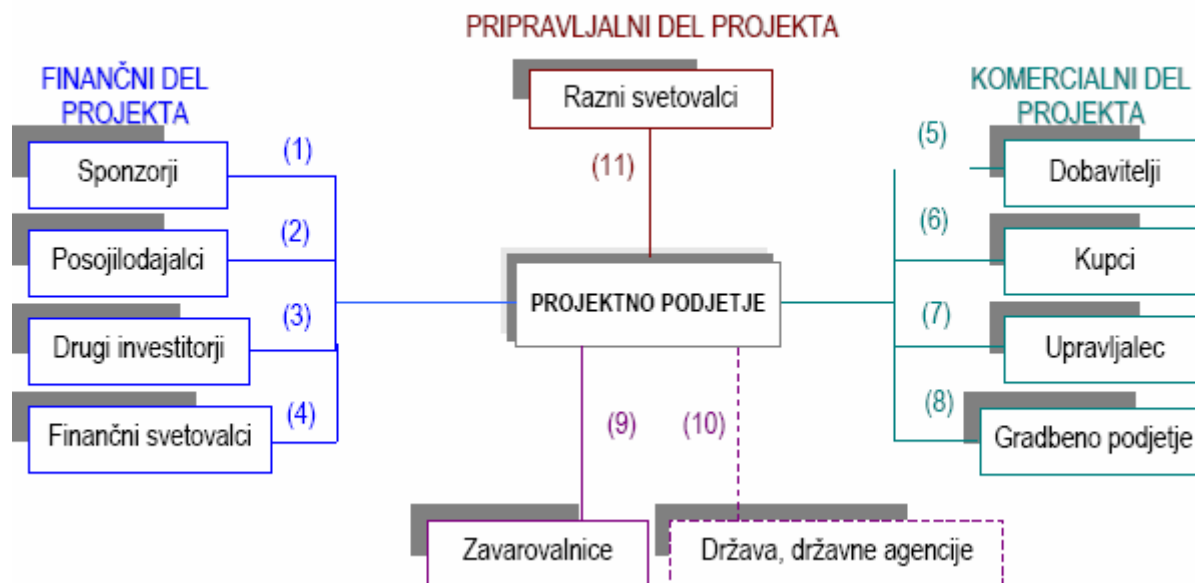
V tem primeru zasebno podjetje na podlagi koncesije financira in izgradi javno infrastrukturo, jo ima v lasti in z njo upravlja ves čas koncesijske dobe, po izteku tega obdobja pa objekt oziroma infrastrukturo prenese v last države ali lokalne skupnosti. Dobro zastavljeni projekti BOT omogočajo ohranitev večje stopnje strateškega nadzora nad izvajanjem dejavnosti javnih služb v primerjavi s popolno privatizacijo. (Milunovič, 1999)

10.4 PROJEKTNO FINANCIRANJE BOT

Na področju zagotavljanja storitev infrastrukturnih sektorjev je v zadnjem desetletju prišlo do bistvenih sprememb. Za razliko od prejšnjega obdobja, ko je imel javni sektor praktično monopol nad tem segmentom gospodarstva, sta v zadnjih letih vse bolj jasno izražena dva med seboj tesno povezana trenda. Pojavlja se umikanje države s področja izgradnje infrastrukturnih objektov in njihovega operativnega upravljanja ter vse bolj jasno definiranje vloge države kot regulatorja infrastrukturnih dejavnosti, katerih usluge v vse večjem delu zagotavljajo proizvajalci iz zasebnega sektorja. (Mrak, Gazvoda in Mrak, 2005).

Projektno financiranje je tako po pravni kot po finančni strukturi bistveno bolj kompleksno in s tem tvegano v primerjavi s klasičnim načinom financiranja, saj pomeni predhodno postavitev celotne sheme udeležencev v projektu. (Mrak, Gazvoda in Mrak, 2005).

Medsebojni odnosi udeležencev v projektu morajo biti na tak način naprej določeni. Vnaprej se določi tudi tveganje v povezavi z izvedbo projekta. Tveganje se porazdeli med vse udeležence približno v sorazmerju z njihovimi finančnimi vložki.

Preglednica 18: Tipična struktura BOT oblike projektnega financiranja (Vir: *Prerejeno na osnovi UNIDO BOT Guidelines, 1999*).

V zadnjih dveh desetletjih je prišlo do pospešenega vključevanja zasebnega sektorja v financiranje izgradnje infrastrukturnih objektov (Mrak, Gazvoda in Mrak, 2005). Vloga države pa je vse močnejša na področju kontrole oziroma nadzora nad projektom. Nadzor je pri takih projektih izjemno pomemben. S pravnim okvirom, ki ga določi država pred izvedbo projekta, le ta štiti potrošnika pred monopolnimi cenami in zagotavlja storitev, ki je v javnem širšem interesu ljudi.

10.5 TEMELJNE ZNAČILNOSTI BOT FINANCIRANJA

Kratice BOT (Build-Operate-Transfer) predstavlja okrajšavo poteka samega projekta, ki bi ga lahko razdelili na tri dele:

- faza gradnje
- faza upravljanja
- faza transferja

Zasebniki projekt financirajo in izpeljejo gradnjo določenega infrastrukturnega objekta (build). Ob zaključku gradnje za določeno časovno obdobje, ki je opredeljeno v pogodbi, z infrastrukturo upravljajo in jo tudi tržijo (operate). Po prenehanju določenega časovnega obdobja brezplačno prenesejo infrastrukturni objekt v lastniško sfero javne oblasti (transfer).

BOT projekte se največkrat izvaja za namene velikih infrastrukturnih objektov, kot so ceste, železnice, mostovi, letališča, telekomunikacijska omrežja itd. Vse več pa se jih uporablja pri gradnji zaporov, vojaških instalacij, bolnic, izobraževalnih institucij, športnih objektov itd. Razlogi, da se je tak način financiranja razvil, so predvsem pomanjkanje finančnih sredstev, učinkovito načrtovanje, izgradnja in upravljanje ter trženje infrastrukturnih objektov. Na ta način prevzema zasebni sektor nase tudi izvajanje storitev javnih služb. (povzeto po www.skupnostobcin.si)

S sklenitvijo partnerstva se lokalne skupnosti ne odrečejo možnosti določanja politike in regulaciji javnih služb, temveč imajo celo možnost povečati nadzor. V pogodbi o medsebojnem sodelovanju namreč lahko določijo pravila, ki jih ne bi mogle izvajati z lastnimi kadri. Eden izmed konceptov oz. pravil, ki jih mora zasebni sektor pri trženju infrastrukturnega objekta še posebej upoštevati, je, da lahko ustvarja dobiček le z večjo produktivnostjo (širitev ponudbe, zniževanje stroškov) in nikakor ne z zviševanjem cen storitev. (povzeto po www.skupnostobcin.si)

Pri tej vrsti financiranja lahko govorimo o koristnem angažiranju zasebnega kapitala z namenom razbremenjevanja pritiska na javna sredstva. Med osnovne koristi povezovanja javnega in zasebnega sektorja prištevamo tudi porazdelitev tveganja na zasebni sektor (preseganje predvidenih stroškov, zamude izvajanja predpisov) ter učinkovitejše izvajanje storitev.

Na drugi strani lahko zaradi neizkušenosti in napak pride do različnih tveganj. Le-ta so povezana z nejasno delitvijo odgovornosti med javnim in zasebnim sektorjem, nezanesljivost pri izvajanju pogodbenih obveznosti in pristranskost pri izbiri partnerja.

10.6 FAZE PROJEKTNEGA BOT FINANCIRANJA

V prvi fazi mora javni sektor natančno opredeliti, kaj želi doseči z angažiranjem zasebnega sektorja. Javni sektor mora natančno določiti kakšni so njegovi cilji glede vključevanja zasebnega sektorja v zagotavljanje storitev ali financiranje novih kapacitet. Po zaključku te faze prične javni sektor z drugo fazo analize, v kateri poskuša določiti, katere oblike partnerstva med javnim in zasebnim sektorjem so realno možne, oz. kaj je potrebno storiti, da se omogoči izvedba boljše opcije. Ta faza je pravzaprav sestavljena iz dveh podfaz. V prvi mora javni sektor odločiti, ali je sodelovanje zasebnega sektorja primerno in ali si ga lahko privošči. Na podlagi odločitve javnega sektorja, da je sodelovanje zasebnega sektorja finančno in politično izvedljivo, se mora premakniti k drugi podfazi, kar pomeni k poglobljeni analizi. (Mrak, Gazvoda in Mrak, 2005)

Prva faza analize opredeljuje torej, kaj je zaželeno s strani javnega sektorja, kadar se odloča o vključevanju zasebnega sektorja. V drugi fazi pa je analiza osredotočena na vprašanja izvedljivosti s strani zasebnega sektorja.

Investicijski projekt, ki je predmet BOT oblike projektnega financiranja, gre običajno skozi sedem faz projektnega ciklusa (po Mraku, Gazvodi in Mraku, 2005):

- Identifikacija projekta,
- Izbor sponzorjev projekta,
- Ustanovitev projektega podjetja,
- Oblikovanje pogodbene in finančne strukture projekta,
- Izgradnja objekta,
- Poslovanje objekta v obdobju koncesije,
- Prenos lastništva objekta na državo.

11 EVROPSKA STRUKTURNA POLITIKA

V zvezi s strukturno in kohezijsko politiko Evropske unije se pojavlja v literaturi več izrazov. Med njimi so najpogostejši strukturna, regionalna in Evropska kohezijska politika. V kontekstu skupnih evropskih politik se vsi trije izrazi nanašajo na isto politiko. Pri nas se večinoma uporablja izraz Evropska strukturna politika. Čeprav lahko na ravni skupnih evropskih politik uporabljamo vse tri izraze enakovredno, obstajajo z ekonomskega vidika določene vsebinske razlike. (Laginja, 2005)

Kohezijska politika teži k ukrepom, ki imajo za cilj zmanjševanje ekonomskih in socialnih razlik med različnimi geografskimi področji. Za doseganje izbranih ciljev je potrebno preučiti ključne dejavnike konkurenčnosti posameznih geografskih področij, ki na dolgi rok spremenijo gospodarstvo in socialno strukturo teh območij. (Laginja, 2005)

Izraz Evropska strukturna politika je usmerjen v spreminjanje strukture gospodarstva z namenom doseganja mikro in makroekonomskih ciljev. Cilji te politike so ekonomska in socialna kohezija, gospodarska rast, fleksibilnost trga delovne sile in inovativnost gospodarstva. (Laginja, 2005)

Regionalna politika se nanaša predvsem na tiste aktivnosti ekonomskih politik, ki delujejo na regionalni ravni. Z vidika prizadevanj Slovenije za členitev na več regij je izraz regionalna politika na mestu, ne glede na to, da se kohezijska politika izvaja pretežno na regionalni ravni in z razliko od slednje sporoča tudi cilje in vrednote, ki jih ta politika zasleduje. (Laginja, 2005)

Strukturna oziroma kohezijska politika Evropske unije in pripadajoči kohezijski in strukturna sklada predstavljajo poglobitni instrument solidarnosti v Evropski uniji, s pomočjo katerega članice EU prispevajo k skladnejšemu razvoju celotnega teritorija. (Laginja, 2005)

11.1 EVROPSKI SKLADI

Velike ekonomske in socialne razlike med regijami in njihovimi prebivalci v državah Evropske unije postavljajo le-te v neenakopraven položaj. Uravnoveženega regionalnega razvoja pa ni mogoče doseči brez posegov in pomoči države najmanj razvitim regijam. Velikost problemov velikokrat presega regionalne in državne meje, zato se je EU z ukrepi regionalne oziroma strukturne politike že zelo zgodaj lotila sistematičnega zmanjševanja razlik v razvitosti med posameznimi regijami. Osnovni finančni instrumenti razvojne politike EU so Evropski skladi. Iz njih lahko črpa sredstva tudi Slovenija. (povzeto po Pro-ecu, 2006)

- **Evropski sklad za regionalni razvoj**
Razvojne prioritete:
 - Razvojna mreža Slovenije
 - Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov
 - Razvoj regij

- **Evropski socialni sklad**
Razvojne prioritete:
 - Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti
 - Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih
 - Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja
 - Spodbujanje socialne vključenosti
 - Institucionalna in administrativna usposobljenost

- **Evropski sklad za regionalni razvoj in kohezijski sklad**
Razvojne prioritete:
 - Promet
 - Okolje

11.2 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ (ESRR)

Evropski sklad za regionalni razvoj je bil ustanovljen leta 1975. Predstavlja osrednji finančni instrument za zmanjševanje razlik v gospodarski razvitosti evropskih regij. Sredstva sklada so namenjena predvsem sofinanciranju produktivnih investicij, investicij v infrastrukturo, zdravstvo in izobraževanje. Sredstva, ki jih EU nameni ESRR in ESC, se porabijo za finančno podporo projektov v javnem in zasebnem sektorju, za katere se oceni, da bodo v danih okoliščinah lahko največ prispevali k ciljem regionalne politike. Sklad je zadolžen za spodbujanje ekonomske in socialne kohezije, pri čemer je njegov osnovni cilj zmanjševanje razlik v stopnji razvitosti med regijami na ravni Evropske unije. (www.gov.si/euskladi)

11.3 OPERATIVNI PROGRAM ZA KREPITEV REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV (ESRR)

Obdobje od 2007-2013:

1. Razvojna mreža Slovenije (Ministrstvo za gospodarstvo – 733 mio €)

- 1.1. Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost
- 1.2. Spodbujanje podjetništva
- 1.3. Gospodarsko-razvojno-logistična središča (infrastrukturne platforme)
- 1.4. Informacijska družba
- 1.5. Razvoj izobraževalno-raziskovalne infrastrukture nacionalnega pomena

2. Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov (235 mio €)

- 2.1. Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva (Ministrstvo za gospodarstvo)
- 2.2. Mreženje kulturnih potencialov (Ministrstvo za kulturo)
- 2.3. Športna infrastruktura (Ministrstvo za šolstvo in šport)

3. Razvoj regij (553 mio. €)

- 3.1. Regionalni razvojni program kohezijske regije Vzhodna Slovenija in regionalni razvojni program kohezijske regije Zahodna Slovenija.
- 3.2. Razvoj obmejnih področij s Hrvaško.

Razvojna prioriteta / Prednostna usmeritev	Sredstva EU 2007-2013 v mio. eur	%
SKUPAJ	1.556	100
1. Razvojna mreža Slovenije	743	47,4
1.1. Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna dejavnost	210	13,4
1.2. Spodbujanje podjetništva	125	8
1.3. Gospodarsko-razvojno-logistična središča (infrastrukturne platforme)	208	13,3
1.4. Informacijska družba	100	6,4
1.5. Razvoj izobraževalno-raziskovalne infrastrukture	100	6,4
2. Povezovanje naravnih in kulturnih potencialov	235	15,0
2.1. Dvig konkurenčnosti turističnega gospodarstva	115	7,3
2.2. Mreženje kulturnih in naravnih potencialov za razvoj storitev	60	3,8
<i>2.3. Športna infrastruktura</i>	<i>60</i>	<i>3,8</i>
3. Razvoj regij	553	35,3
3.1. Regionalni razvojni program kohezijske regije Vzhodna Slovenija	392	25,0
3.2. Regionalni razvojni program kohezijske regije Zahodna Slovenija	131	8,4
3.3. Razvoj obmejnih področij s Hrvaško	30	1,9
4. Tehnična pomoč	35	2,2

Preglednica 19: Predvidena poraba iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za obdobje 2007-2013 (Vir: Pro-eco, 2006).

11.4 EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ V SLOVENIJI

Z vstopom v Evropsko unijo si je tudi Slovenija zagotovila pravico do črpanja sredstev iz ESRR. Dostop do ESRR pomeni za državo nov instrument za vzpodbujanje gospodarske rasti in zaposlenosti, za podjetja in druge možne prejemnike sredstev pa dodaten vir sofinanciranja projektov. (www.gov.si/euskladi)

Vsebine, ki jim je Slovenija za naslednje sedemletno obdobje namenila sredstva strukturnih skladov, so opredeljene v državnem razvojnem programu, za programsko obdobje 2007-2013 (DRP). (www.gov.si/euskladi)

Z vidika končnih prejemnikov ta sredstva torej pomenijo dopolnilni vir financiranja projektov. Omogočajo jim, da izvedejo projekte, za katere bi težko zbrali dovolj lastnih sredstev za zaprtje finančne konstrukcije.

11.5 CILJI ČRPANJA IZ EVROPSKEGA SKLADA ZA REGIONALNI RAZVOJ

Sredstva evropskih strukturnih skladov se črpajo v skladu s pravili, ki jih določajo uredbe o strukturnih skladih. Uredba je splošen akt, zavezujoč v celoti, in se neposredno uporablja v vseh državah članicah. Splošna uredba o Evropskih skladih ureja skupna načela delovanja Evropskih skladov, prednostne cilje, programsko metodologijo, vrednotenje, finančno upravljanje in kontrolo, uredbe s področja posameznih strukturnih skladov pa podrobno določajo področja pomoči iz posameznih skladov. (www.gov.si/euskladi)

Sredstva ESRR se dodeljujejo projektom, za katere se oceni, da bodo največ prispevali k ciljem, določenim v DRP (državnem razvojnem programu). Osnovna cilja DRP, skupna vsem skladom, sta gospodarski razvoj Slovenije in povečanje zaposlenosti. (www.gov.si/euskladi)

11.6 UDELEŽENCI V PROCESU ČRPANJA IN ZAGOTAVLJANJA DENARJA IZ ESRR

Organ upravljanja je Sektor za strukturno politiko (SVRP), ki je bil ustanovljen kot notranja organizacijska enota v okviru službe Vlade Republike Slovenije za strukturno politiko in regionalni razvoj. V celoti je odgovoren za pravilno upravljanje in izvajanje DRP. (www.gov.si/euskladi)

Posredniško telo za ESRR, ki je bilo kot notranja organizacijska enota ustanovljeno v okviru Ministrstva za gospodarstvo, je Projektna enota za Evropski sklad za regionalni razvoj. Odgovorno je za izvedbo nalog DRP. V skladu z usmeritvami organa upravljanja vodi medresorsko usklajevanje za izbor projektov DRP ali programov, ki so predmet sofinanciranja s strani Evropskega sklada za regionalni razvoj. Pri tem mora zagotavljati skladnost s horizontalnimi prednostnimi nalogami EU, merljivost učinkov in doseganje zastavljenih ciljev. (www.gov.si/euskladi)

Nosilec proračunske postavke je neposredni uporabnik državnega proračuna, ki ima v posebnem delu proračuna zagotovljena sredstva strukturne politike. Deluje v skladu z navodili organa upravljanja, plačilnega organa, posredniškega telesa ter v skladu s sklenjenimi sporazumi in drugimi akti. Nosilci proračunskih postavk so v prvi vrsti (povzeto po www.gov.si/euskladi):

- Ministrstvo za gospodarstvo
- Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport
- Ministrstvo za kulturo
- Ministrstvo za informacijsko družbo
- Ministrstvo za promet

Končni upravičenec je neposredni ali posredni proračunski uporabnik v skladu s predpisom ministra, pristojnega za finance, ki odobri državno pomoč ali izvede projekt. Končni upravičenec je dolžen spoštovati navodila organa upravljanja, plačilnega organa, posredniškega telesa in nosilca proračunske postavke ter sklenjene sporazume in druge akte. (www.gov.si/euskladi)

Končni prejemnik je prejemnik sredstev strukturne politike. Za posamezni ukrep, ki je obrazložen v gradivu, so navedeni možni končni prejemniki sredstev oziroma izvajalci projektov, ki se sofinancirajo iz ESSR. (www.gov.si/euskladi)

11.7 DRŽAVNI RAZVOJNI PROGRAM (DRP)

Načrt priprave Državnega razvojnega programa Republike Slovenije 2007-2013 je sprejela Vlada Republike Slovenije sredi leta 2004 in ga dopolnila sredi leta 2005 ter določila, da se dokument pripravi do maja 2006. V začetni fazi DRP so bile pripravljene analitične in raziskovalne podlage, sledilo je usklajevanje sektorskih prispevkov in začete so bile aktivnosti za pripravo in usklajevanje prispevkov s strani regij. Vzporedno poteka predhodno vrednotenje DRP z vidika njegovega vpliva na trajnostni razvoj s strani nevladne institucije. (SVRS)

Priprava DRP temelji na izkušnjah, zbranih ob pripravi Državnega razvojnega programa 2001-2006 in na njem temelječega Enotnega programskega dokumenta 2004-2006. Slednji predstavlja okvir za izvajanje kohezijske politike EU v Sloveniji v sedanjem programskem obdobju. (SVRS)

Ker je DRP podlaga za pogajanja o vsebini strukturne pomoči EU Sloveniji v obdobju 2007-2013, vključuje vsebine, ki jih je potrebno predložiti Evropski komisiji kot tako imenovani "Nacionalni strateški referenčni okvir" (NSRO). DRP je dokument, ki je po svojem zajemanju širši od NSRO. Zajema tudi razvojno investicijske programe in projekte, financirane iz državnega in občinskih proračunov, ki ne bodo sofinancirani iz proračuna EU (bodisi, ker za tovrstno financiranje niso upravičeni ali pa zaradi odločitve države, da jih raje financira iz lastnih proračunskih virov). NSRO torej predstavlja poglobitev DRP na specifičnem področju kohezijske politike EU. Za pripravo DRP in uskladitev NSRO z Evropsko komisijo je odgovorna Služba vlade RS za strukturno politiko in regionalni razvoj kot nosilka projekta, ki ga izvaja v sodelovanju z državnimi resorji, regijami in javnostmi. (SVRS)

11.8 NAČIN PRIDOBIVANJA EVROPSKIH NEPOVRATNIH SREDSTEV

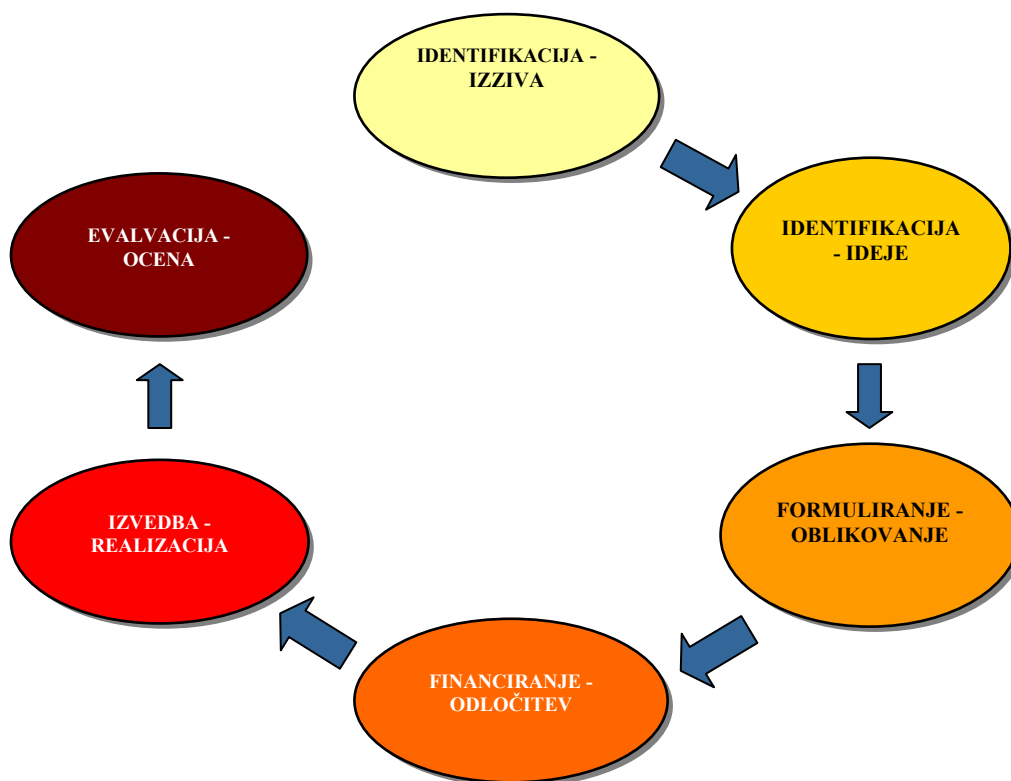
Da bi pridobili evropska nepovratna sredstva, je potrebno pripraviti konkurenčen projektni predlog. Administrativno in vsebinsko ustrezna priprava, inovativnost predmeta projektne ideje (produkt, proces, izboljšava...), njegovo ekonomsko, socialno in okoljevarstveno dodano vrednost in seveda finančno ustrezno vrednotenje. (Pro-eco)

V večini primerov so na hitro narejeni projekti, ki so dejansko tudi pomanjkljivo pripravljene, zavrženi. Evalvatorji, oziroma ocenjevalci projektnih predlogov so namreč strokovnjaki tistega področja, na katerega se nanaša projektni predlog, in zaznajo vsako najmanjšo pomankljivost. Zaradi te pomankljivosti pa je projekt zavržen. (Pro-eco)

Vedeti je potrebno, da razpisi oziroma pozivi niso stalni. Zelo pomembno je, da je projektant ob odprtju razpisa pripravljen na prijavo. Vsak projektni predlog zahteva svoj pripravljalni čas in dobro organizacijo. (Pro-eco)

11.8.1 PROJEKTNI CIKLUS

Pri pripravi projektnega predloga in kasneje pri vodenju projekta samega se projekt giblje v okviru določenega življenjskega ciklusa, ki ga imenujemo projektni cikel. Sestavljen je iz šestih faz, ki si sledijo iz faze programiranja do faze evalvacije. Faze projektnega ciklusa (povzeto po Pro-eco):

Preglednica 20: Faze projektnega ciklusa (Vir: Predstavitev podjetja Pro-eco).

11.8.2 KONZERVIRANJE PROJEKTNE IDEJE

Konzerviranje projektov je proces, pri katerem imamo v mislih pripravo projektov na zalogo. Pri pripravi konkurenčnega projektne predloga je potrebno upoštevati administrativno in vsebinsko ustrezno pripravo, inovativnost predmeta projektne ideje (produkt, proces, izboljšava,...), njegovo ekonomsko, socialno in okoljevarstveno dodano vrednost in seveda ustrezno finančno vrednotenje. (povzeto po Pro-ecu)

V okviru faz projektne ciklusa se odvija konzerviranje projektne ideje v prvih dveh fazah. V fazi programiranja je skrb posvečena predvsem identificiranju lastnega projektne izziva. Vprašanje je torej, kaj želimo razvijati, katere izzive želimo zadovoljiti in rešiti. Vedeti je treba, katere izzive postavlja Evropska unija s svojimi politikami – usmeritvami na določenem področju, naj bo to informacijska družba, zaposlovanje, energetika ali drugo. (povzeto po Pro-eco)

Evropska unija identificira usmeritve bodočega razvoja na tehničnem, ekonomskem, socialnem, kulturnem in okoljevarstvenem področju v politikah skupnosti (najrazličnejši formalni in neformalni akti, zelene in bele knjige, akcijski načrti...). V fazi identifikacije oziroma oblikovanja projektne ideje pa projektne ideje artikuliramo, zapišemo in ji dodelimo potrebne parametre. (Pro-eco)

11.8.2.1 Pot konzerviranja projektne ideje

Pot konzerviranja projektne ideje je sestavljena iz treh korakov:

- Faza identifikacije lastnega izziva
- Faza identifikacije ideje
- Priprava logičnega okvira projekta

Identifikacija izziva ustrezne evropske politike in projektne ideje

V okviru identifikacije izziva se torej posvetimo predvsem iskanju izzivov oziroma problemov, s katerimi se soočamo sami in s katerimi se sooča Evropska unija. V tem primeru gre za idealizirano sliko nastanka evropskega projektne predloga. Vsekakor pa je to zdrav način iskanja rešitev za izzive oziroma probleme, ki jih je skupnost identificirala. Kot izziv lahko naprimer praktično opredelimo potrebo po vseživljenjskem izobraževanju in uporabi informacijske tehnologije v ta namen. Če se tudi sami ukvarjamo z razvojem takih tehnologij in je tudi nam izziv razviti inovativno podporno okolje za izobraževanje v 21. stoletju, potem smo na pravi poti, na poti usklajevanja izzivov Evropske unije z lastnimi tehnološkimi in podjetniškimi izzivi. V tem trenutku se prav tako soočimo z večjimi možnimi rešitvami za zadovoljitev izziva; torej več možnih projektov ali projektne variant. Izberemo najbolj inovativno in primerno projektne varianto.

Faza identifikacije ideje (zapis projektne ideje)

Svojo projektno idejo sedaj zapišemo na eni ali največ dveh straneh A4. Projektna ideja naj bo zapisana enostavno in jasno. Samo konkretno izražene namere bodo razumljive tudi ostalim udeležencem projekta.

- Izberemo sledeče kategorije zapisa:
- Identifikacija izziva in izhodišče projekta
- Povezanost z evropskimi cilji in politikami
- Predlagana rešitev – namen projekta
- Splošni cilji projekta
- Specifični cilji projekta
- Dejavnosti - aktivnosti v projektu
- Pričakovani rezultati projekta
- Profili potrebnih projektnih partnerjev
- Okvirni projektni budžet

Priprava logičnega okvira projekta

Da bi si odgovorili na ključna vprašanja, kaj so splošni in kaj specifični cilji projekta, kaj bodo rezultati projekta ter katere aktivnosti bo projekt obsegal z vsemi posledicami, uporabimo orodje – tabelo, logični okvir projekta. Vse omenjene osnovne parametre projekta v logičnem okviru nadgradimo še s kazalniki in viri preverjanja ter predvidevanji.

Uporaba programskega orodja za projektno vodenje

Kot vemo, je pomemben del vsakega projektne predloga njegov delovni program. Ta opisuje vse aktivnosti v projektu in je sestavljen iz delovnih paketov, katerim so podrejene aktivnosti in aktivnostim naloge. Vsak delovni paket, oziroma njemu pripadajoča aktivnost ali naloga, ima določen čas trajanja ter pripadajoče človeške vire, materialne vire in druge stroške, ki nastajajo ob izvajanju naloge. Z uporabo orodja za projektno vodenje določimo posamezne aktivnosti, jim dodelimo vire in v okviru vodenja projekta nadzorujemo časovni potek in porabo virov. Uporabljamo lahko orodje MS Project ali pa OpenWorkbench, ki je brezplačen.

11.9 PRIMER FINANCIRANJA ESRR V SLOVENIJI

V Kranjski Gori je bila v letu 2005 zgrajena nova večnamenska dvorana Vitranc. Dvorana je primerna za izvedbo rekreativnih in vrhunskih športnih prireditev oz. treningov; prav tako omogoča izvedbo večjih sejmov, kongresov, banketov in zabavnih prireditev (60 letnica Elana, Slovenska turistična borza, Evropsko prvenstvo v namiznem tenisu invalidov 2007). Dvorano odlikuje izredno ugodna lokacija – samo središče Kranjske Gore, oddaljenost od hotelov od 100 do 500m. Prav tako je izjemno akustična, lahko dostopna tudi za starejše in hendikepirane osebe; zagotovljena pa so tudi parkirišča. (www.gov.si/euskladi).

Sredstva za sofinanciranje gradnje, opreme in zunanje ureditve so bila pridobljena na podlagi javnega razpisa Evropskega sklada za regionalni razvoj - ESRR v okviru 1. prednostne naloge Enotnega programskega dokumenta 2004-2006, Ukrepa 1.2.: Spodbujanje razvoja turističnih destinacij. Republika Slovenija in Evropski sklad za regionalni razvoj sta delno financirala projekt v skupni višini 36,5 % od celotne investicije. (www.gov.si/euskladi)

12 IZHODIŠČA STRATEGIJE RAZVOJA ŠPORTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI PIRAN

Glede na specifiko občine, na pripombe in izhodišča, ki jih zavzemajo predstavniki različnih sfer, bi bilo smiselno postaviti novo strategijo za razvoj športnih objektov v občini Piran. Strategijo, ki bi temeljila na vzpostavitvi sinergije vseh področij, ki so tako ali drugače povezana s športom. Pravzaprav je to edina rešitev, ki vsaj delno zagotavlja zadovoljevanje potreb različnih skupin ljudi. V nadaljevanju bom predstavil smernice, ki bi lahko zagotavljale koristi zasebnemu in javnemu sektorju, prebivalcem v kraju ter turistom.

Osnovno vprašanje, ki se najprej postavlja, je, ali v občini Piran sploh potrebujemo dodatne športne objekte. Za razvijanje športnega turizma, za izpeljavo priprav vrhunskih športnikov, za organizacijo nekaterih športnih dogodkov ter na splošno za promocijo kraja v širšem smislu občina Piran vsekakor potrebuje dodatno športno infrastrukturo. V vizijo razvoja športnih objektov in površin občine Piran sem umestil naslednje športne objekte in površine:

a) Nepokriti športni objekti in površine:

- Golf igrišče (Sečovlje)
- Center za vodne športe (Bernardin)
- Dom vodnih športov (Portorož)
- Kolesarska in trim steza (Piran)
- Športni park (Lucija)

b) Pokriti športni objekti in površine:

- Večnamenska dvorana v športnem parku (Lucija)
- Olimpijski bazen (Metropol)

Pri postavljanju vizije in načrtovanju športne infrastrukture v kraju je treba upoštevati mnogo dejavnikov, ki se med seboj tako ali drugače prepletajo. Pred tem pa morajo obstajati tudi določeni motivi. V občini Piran sta spodbujanje lokalnega razvoja in zagotavljanje ustreznih pogojev za izvajanje športnih dejavnosti različnih skupin ljudi zagotovo zelo pomembna motiva. Glede na specifiko piranske občine pa bi moral biti primarni motiv širjenje športnih aktivnosti v kraju ter bogatitev športnih prireditev (predvsem lokalnih).

Ustrezni športni objekti, ki so v določen marketinški prostor smiselno umeščeni, pomenijo za kraj izredno dobro reklamo in imajo lahko velik vpliv na pritok denarja v lokalno skupnost. Upoštevajoč našete dejavnike in analizo potreb različnih skupin ljudi v občini Piran predlagam izhodišča, ki sledijo v nadaljevanju.

GOLF IGRIŠČE

Na področju piranske občine bi bilo potrebno zgraditi golf igrišče z osemnajstimi luknjami. To bi pomenilo površino okrog 66 ha. Igrišče bi moralo imeti vso potrebno infrastrukturo za vzdrževanje ter osnovni objekt. Izbiro lokacije bi morale skupaj s projektanti izbrati občinske strokovne službe. Sam menim, da bi bilo golf igrišče najbolj smiselno umestiti v bližino letališča v Sečovljah, kjer so zato najbolj optimalne površine. Predlog za izgradnjo golf igrišča na tem predelu je bil podan že pred leti. Kasneje se predvsem zaradi pravnih zapletov in gradbenih dovoljenj zadeve ni izpeljalo do konca. Dejstvo pa je, da bi tak projekt v občini

kot je piranska, moral naleteti na plodna tla. Pozitivnih razlogov za to je več. Poleg odpiranja novih delovnih mest se pojavlja še precej novih razvojnih možnosti za kraj. Glede na strukturo gostov in politiko razvoja turizma (športni turizem) bi imel omenjeni športni objekt v občini izjemno pozitivno reklamo, ki bi posredno vplivala na več dejavnikov. Z ekonomskega vidika bi objekt zagotovo predstavljal dodaten pritek denarja v lokalno skupnost. V turistični ponudbi bi golf igrišče pomenilo veliko tržno možnost. Zavedati se moramo, da ima občina Piran izjemno dobre pogoje za izpeljavo morebitnih golf turnirjev. Tukaj mislim predvsem na Sečoveljsko letališče, bogato hotelsko infrastrukturo, Marino Portorož in ugodno klimo, ki je za razvoj športnega turizma nadvse primerna. Dodatne razloge in možnosti za gradnjo golf igrišča vidim tudi v povezavi s športnimi klubi. Možnost ustanavljanja novih klubov, društev, ki bi se ukvarjali s treniranjem mladih in ponujala osnovne tečaje in šolo golfa. Upravitelj objekta, kdorkoli bi že to bil (golf klub), bi moral omogočiti domačinom članstvo in možnost za igro pod ugodnejšimi pogoji. Na nivoju občinskih dejavnosti bi se lahko tudi šole vključevale v ta segment športne ponudbe. V svetu se v golf vključuje vedno več mladih. Gre za trend, o katerem bi veljalo razmišljati tudi pri nas.

Finančna sredstva za podporo takega projekta vidim v povezavi zasebnega in javnega kapitala. Pri zasebnem denarju imam v mislih predvsem podjetja, ki se ukvarjajo s turizmom. Javni kapital pa bi bilo možno črpati iz državne blagajne. Zadevo bi bilo treba predstaviti kot nacionalni projekt. Gre za promocijo Slovenije kot celote in ne samo piranske občine. Portorož je sicer res turistično privlačna destinacija, vendar ne smemo pozabiti, da je tudi dobra izhodiščna točka za nadaljnje izlete po Sloveniji. Glede na velikost projekta in velik finančni zalogaj vidim tudi možnosti pridobivanja sredstev iz Evropskih strukturnih skladov, predvsem iz sklada za regionalni razvoj.

CENTER IN DOM VODNIH ŠPORTOV

Na podlagi izvedenih raziskav in izkušenj v piranski občini smo ugotovili, da bi za potrebe prebivalcev občine in turiste nujno potrebovali večnamenski center za vodne športe – center vodnih športov. V celotni regiji oziroma na celotni slovenski obali ni niti enega objekta, ki bi omogočal širšo ponudbo športnih programov in aktivnosti povezanih z morjem. Ob ustreznih lokacijskih rešitvah, ki so že izdelane, in ob dejanskih naravnih danostih, ki jih občina Piran premore, bi bila gradnja omenjenega športnega objekta zelo umestna. Najbolj ustrezna bi bila lokacija sedanjega jadranskega kluba Pirat na Bernardinu. Sodobno zasnovan center vodnih športov bi lahko imel izredno velik pomen v občini Piran in zelo široko ponudbo aktivnosti, povezanih z vodnimi športi. Naj omenim nekaj možnih dejavnosti:

- pridobivanje osnov in poglobljanje veščin jadrnanja, surfanja, veslanja, kajakarjenja in plavanja;
- usposabljanje za avtonomno in apnea potapljanje;
- izposoja športne opreme za surfanje, kajakarjenje, veslanje in potapljanje;
- rekreativni in tekmovalni športi, skoki v vodo, plavanje in vaterpolo;
- programi usposabljanja študentov športnih fakultet iz tujine (Avstrija, Madžarska, Češka, Slovaška,...);
- usposabljanje vojske, policije, gasilcev in ostalih enot civilne zaščite;
- raziskovalne dejavnosti:
 - preučevanje jadranskih, veslaških, plavalnih in drugih veščin ter zakonitosti,
 - modeliranje, oblikovanje in preučevanje plovnih oblik in njihovih lastnosti.

Vrsto najrazličnejših aktivnosti omenjenega projekta bi se dalo uresničevati le v ustrezno zasnovanem športnem objektu oz. kompleksu. Gradbeni poseg v prostor bi moral zadostiti nekaterim zahtevam. Tukaj mislim predvsem na gradnjo ustreznega pomola z možnostjo spusta za jadrnice in čolne za veslanje. Zraven pomola bi bilo smiselno namestiti plavajoči ponton za lažji dostop do morja. Tak športni objekt bi potreboval tudi kombinirani letno – zimski bazen s tribuno. Globina vode v bazenu bi morala zagotavljati nadzorovane vaje potapljanja in omogočati skoke v vodo (skakalnica). Centralni objekt, kjer bi se odvijala teorija raziskovalnih in študijskih dejavnosti, bi potreboval vsaj dve učilnici, predavalnico in klubske sobe. V pritličju iste stavbe bi bila lahko servisna in modelarska delavnica za plovila. Zraven dodatnega parkirišča bi ostalo še dovolj prostora za izgradnjo hangarja za shranjevanje opreme in plovil.

S takim projektom bi lahko zagotovili precej novih delovnih mest. V programe dela bi vključili študente in diplomante fakultete za šport ter ostale strokovnjake na področju posameznih športnih panog. Kompleks bi predstavljal izobraževalno ustanovo. V sklopu programov, ki bi se odvijali, bi izvajali tudi programe športnega usposabljanja strokovnih delavcev v športu ter raziskovalne dejavnosti na področju nautike, plavanja in ostalih vodnih športov. Z izgradnjo sodobnega centra vodnih športov in s ponudbo omenjenih aktivnosti oz. programov bi pritegnili tudi veliko število turistov in domačinov. Ti predstavljajo močan potencial, ki ga ne gre zanemarjati. V analizi ankete smo videli, da predstavniki turističnih organizacij precej slabo ocenjujejo športne programe in aktivnosti v občini Piran. Menim, da bi omenjeni projekt močno spremenil trenutno sliko in dvignil športno ponudbo v občini na višjo raven. Smiselna bi bila povezava z domom vodnih športom v Portorožu. Tam večja investicija ne bi bila potrebna. Poudarek vodnih športov na centralni plaži Portoroža bi bil predvsem na zabavi. Nudili bi izposojajo športne opreme (surf, kajak, pedalini,...), turiste in domačine bi zabavali s smučanjem, deskanjem, padalstvom in drugimi adrenalinskimi dejavnostmi na vodi. Organizirali bi vodene potope ter obenem nudili šolo potapljanja, surfanja in kajakarjenja. Potrebno bi bilo le povečati obstoječi objekt vodnih športov, ki bi zadostil potrebam za shranjevanje športnih rekvizitov. Šele oba projekta skupaj bi zagotavljala celovit pristop za razvoj vodnih športov v občini Piran.

Za financiranje projekta centra vodnih športov na Bernardinu bi veljalo črpati iz sredstev Evropskih strukturnih skladov. Iz teh sredstev namenja evropska blagajna navadno največ eno tretjino vrednosti izvedbenega projekta. Omenjeni projekt bi imel namreč ne samo nacionalno, temveč tudi mednarodno razsežnost. V omenjene programe bi bile vključene univerze sosednjih držav. Preostanek finančnega zaloga bi bilo potrebno zapolniti iz državne blagajne (MSS), fundacije za šport in zasebnega kapitala. Kot financerja projekta doma vodnih športov v Portorožu pa vidim predvsem zasebnega investitorja, ki bi projekt financiral po principu BOT. S tem bi se zavarovalo javni interes, hkrati pa bi vsa finančna in ostala tveganja prevzelo nase zasebno podjetje.

KOLESARSKA IN TRIM STEZA

Večkrat se omenja, da turizem že nekaj časa ni več le soba v hotelu in prostor pod senčnikom na plaži. Turizem današnjega dne išče zgodovinske znamenitosti, naravne zanimivosti in rekreacijo, kar skupaj imenujemo aktivne počitnice. Naslednji projekt, ki bi si predvsem glede na specifično in danosti občine Piran zaslužil več pozornosti, je projekt izgradnje in ureditve kolesarskih in trim poti. S starimi mesti in njihovim zgodovinskim pridihom, z naravnimi fenomeni obale in s prekrasnimi vasmimi na podeželju občine Piran so podane idealne možnosti

za poučno rekreacijo. Ena izmed priložnosti za razvoj turizma na podeželju se ponuja skozi prizmo povezovanja športa in kulture. Z izgradnjo kolesarskih in trim poti bi lahko podeželske vasi na zanimiv način prikazali turistom in domačinom. Dobro izhodišče za postavitev kolesarske poti predstavlja obstoječa Pot Zdravja in prijateljstva, ki se vije po bivši železniški progi, imenovani Parenzana (Trst – Poreč). Smiselno zaokrožena kolesarska pot bi morala imeti tudi določene postojanke in objekte za hrambo koles. Tako bi si kolesarji lahko sami izbirali začetek in konec poti. Objekte za hrambo koles bi bilo smiselno postaviti v bližino okrepčevalnic, restavracij, apartmajev itd. Ob predhodni rezervaciji bi bila možna izposoja koles in vračilo le-teh na eni izmed postojank. S tem bi ljudem ponudili možnost, da s kolesom prevozijo le željeni del trase. Trim steze bi veljalo med seboj smiselno povezati v vsebinsko zaokroženo celoto. Tako mrežo trim stez bi na nekaterih odsekih združili s kolesarsko potjo. Ta bi se nadaljno razširjala še v pohodniške poti. Krajše trim steze z ustreznimi nalogami bi lahko domačinom predstavljale enourno rekreacijo, turistom in učencem pa možnost za celodnevno aktivnost. Športna društva bi lahko na določenih odsekih izvajala različne aktivnosti (nordijska hoja, spretnostno rolanje, spretnostni poligoni, merjenje utripa,...) in ponujala zanimive programe za turiste.

Tak projekt ne bi imel pozitivnega vpliva le na turizem (dvig nočitev). Dvignil bi utrip podeželskih vasi ter obenem spodbudil rekreacijo vseh občanov. Analiza naše raziskave je pokazala, da si občani želijo urejenih kolesarskih in trim poti. Ciljna skupina uporabnikov tovrstnih športnih površin je zelo široka. Nenazadnje sta tek in kolesarjenje eni izmed najpogostejših oblik rekreacije v naravi. Poleg rekreacije domačinov in turistov pa vidim tukaj tudi možnost priprav vrhunskih športnikov. Ustrezna infrastruktura v povezavi z blagodejno obmorsko klimo predstavlja izredno močan potencial. Športniki bi lahko omenjene kolesarske in trim poti uporabljali praktično skozi vse leto, še posebej v mesecih nižje sezone.

Največ sredstev za izpeljavo takega projekta bi morala v povezavi z državno podporo nameniti lokalna skupnost.

ŠPORTNI PARK Z VEČNAMESKO TELOVADNICO IN NAMENSKIM HOTELOM

Opravljena raziskava je pokazala, da zelo velik odstotek občanov občine Piran pogreša ostale športne površine, ki niso bile opredeljene v anketi. Anketiranci so izkazovali predvsem potrebo po zunanjih športnih površinah. Opozoril sem že, da občina Piran zaostaja za slovenskim povprečjem predvsem, ko gre za zunanje športne površine. To sicer ni edini in najpomembnejši razlog, predstavlja pa odlično izhodišče za načrtovanje novih zunajjih športnih površin. Trdno zagovarjam stališče, da občina Piran poleg omenjenih športnih objektov in površin potrebuje športni park na odprtem.

Športni park bi potreboval ustrezno infrastrukturo za vzdrževanje, osnovni objekt, manjšo moderno večnamensko dvorano in manjši hotel, namenjen predvsem uporabnikom športnega parka (vrhunski športniki, učenci, športna društva,...). Projektna zasnova dvorane bi morala poleg sanitarij in garderob vsebovati še prostore za namizni tenis, badminton, squash in fitness. Na eno od sten večnameske dvorane bi bila postavljena umetna plezalna stena. V bistvu ne bi šlo za klasično dvorano, temveč za nekakšen »športni laboratorij«, v katerem bi bili shranjevalni prostori (storage boxi) izvlečnih tribun, igralnih površin ter talnih in strešnih konstrukcij. Tako bi bilo možno iz omenjenih prostorov hitro postaviti na primer igrišče za košarko ali floorball s tribunami.

Zavedati se moramo, da se objekti, kot so športne dvorane, gradijo bolj poredko, vendar za daljše časovno obdobje. Treba jih je zasnovati po kraju, času in potrebah družbe. Njihova gradnja kljub omejenim družbenim možnostim ne sme biti v škodo inovativnosti in tehnološki usmerjenosti v prihodnost. (povzeto po Leskovcu, 2002).

Pred večnamensko dvorano bi uredili preostali zunanji del športnega parka. Pomembno bi bilo umestiti naslednje nepokrite športne objekte in površine:

- igrišče z umetno travo za hokej in nogomet na travi
- peščeno igrišče za odbojko (beach volley) in nogomet na mivki
- balinišče
- strelišče
- skate in bike park (z ustreznimi rampami)
- prostor za otroške dejavnosti (otroški park s tobogani, vlakci, peskovnikom,...)

Na tak način zasnovan in moderno opremljen športni park bi predstavljal za občino Piran veliko pridobitev. Omenjeni športni objekt bi zagotavljal odlične osnove pogoje za šport ter dodatne možnosti za rekreacijo domačinov. Analiza raziskave je pokazala, da se zelo visok odstotek prebivalcev občine Piran ukvarja s športom. Zagotovili bi veliko potrebo mladih po ustreznem bike in skate parku. Zadostili bi potrebam športnih društev. Iz analize naše raziskave lahko ugotovimo, da so prav športna društva tista, ki najbolj pogrešajo tovrstne športne objekte in površine. Za izvajanje njihovih programov (treningov, priprav, tekem) bi bil tak objekt nepogrešljiv. Za vse obiskovalce občine Piran bi park predstavljal dodatno in bogato športno ponudbo, ki bi se lahko vključevala tudi v hotelske aranžmaje (aktivne počitnice, alternativni oddih...). Med drugim vidim pri takem projektu možnosti za priprave vrhunskih športnikov. Njihova prisotnost bi zagotovo spodbudila mlade za šport. S takimi pozitivnimi vzorci je mlade v veliki meri možno odvracati od najrazličnejših oblik odvisnosti. Na drugi strani pa je možno njihov prosti čas zapolniti s koristnimi aktivnostmi. Vrhunski šport je pogosto povezan z mediji, ki v javnosti predstavljajo najboljšo obliko reklame. V kolesju ekip vrhunskih športnikov so prisotna najrazličnejša podjetja (sponzorji), med katerimi bi se lahko našli interesenti za dodatna namenska vlaganja v športno infrastrukturo v občini. Z omenjenimi objekti bi športni park nudil osnovne pogoje tudi za šolske in obšolske dejavnosti. V otroškem parku bi lahko organizirali najrazličnejše športne programe za najmlajše. Tako bi lahko dali starši otroke zlasti poleti v varstvo.

Pozitivnih dejavnikov za izpeljavo omenjenega projekta gradnje športnega parka v občini Piran je izjemno veliko. Vprašanje, ki se postavlja je, kam pravzaprav umestiti tak športni objekt. Z ustreznim parkiriščem bi zavzemal kar precej površine. Ena od možnosti, ki se ponuja, je površina velikega makadamskega parkirišča ob Marini. Omenjeno parkirišče služi svojemu namenu le v času Internautice, drugače pa je celo leto prazno.

Lastnik omenjenega zemljišča je Marina Portorož, katere večinski lastnik so Terme Čatež. Glede na usmerjenost Term Čatež (zdravstvo, wellness, šport, rekreacija) bi bilo smiselno razmišljati o povezavi med občino in Termami. Možnosti financiranja projekta športnega parka se tako ponujajo predvsem v obliki javno zasebnega partnerstva (JZP). Sodelovanje prek koncesijske pogodbe bi lahko bila ena izmed možnih oblik sodelovanja javnega in zasebnega sektorja. Zasebni sektor (Terme Čatež, Istrabenz, Metropol Group,...) bi v tem primeru prevzel obveznost naložb in odgovornost za izvajanje dejavnosti, infrastruktura pa bi ostala v lasti javnega sektorja. Z ustreznimi dogovori in nadzorom politike vodenja športnega parka bi omenjena naložba zagotovo izpolnila svoj primarni cilj (zagotavljanje osnovnih pogojev za izvajanje športnih dejavnosti, nizke cene in dostopnost).

OLIMPIJSKI BAZEN

Iz podatkov opravljene raziskave lahko ugotovimo, da precej velik delež splošne javnosti in šolstva pogreša bazenske objekte. Tudi tukaj se moramo najprej vprašati ali v občini Piran potrebujemo dodaten bazenski športni objekt (olimpijski bazen). Glede na obstoječe bazene v občini Piran in specifično kraja vsekakor ne potrebujemo dodatnega bazena. Visoke najemnine obstoječih bazenov in neustrezne bazenske površine sicer prikazujejo nasprotno sliko, ki pa v praksi ni nepopravljiva. Z ustreznimi dogovori med zasebniki (hoteli) in občino Piran bi namreč lahko bistveno izboljšali trenutne pogoje za rekreacijo, šolo plavanja, treninge plavalcev in izvedbo plavalnih tekem v obstoječih bazenih.

Trenutno zelo slabo izkoriščen športni objekt, ki predstavlja v občini Piran velik potencial, je zagotovo zunanji bazen metropolske plaže v Portorožu. Zraven njega sta na omenjenih površinah še dva manjša zunanja bazena. Vsi trije nepokriti bazeni obratujejo le tri mesece v sezoni. Tako ostajajo večji del leta neizkoriščeni. Zanimiv je podatek o merah velikega bazena. Odstopanje od mer olimpijskega bazena je minimalno. V dolžino mu manjka le en meter, prav tako tudi v širino (49m x 24m). To dejstvo samo po sebi marsikaj razloži. Na drugi strani pa odpira nove možnosti za nadaljnja dogovarjanja in zanimiva izhodišča. Vedeti je treba, da v občini Piran ustreznih lokacij za gradnjo novega olimpijskega bazena pravzaprav ni, oziroma so le-te povezane z različnimi ovirami. Rešitev, ki se ob tem ponuja, je povečava največjega bazena, da bi le ta ustrezal standardiziranim meram olimpijskih bazenov. Vse tri bazene bi bilo potrebno nato pokriti in ustrezno opremiti (štartni kamni, možnost namestitve prog, ogrevanje vode,...). Ena izmed ekonomsko zanimivih rešitev je pokriti bazen z balonom. Na tak način bi lahko v občini Piran relativno poceni prišli do pokritega olimpijskega bazena, ki bi v prvi vrsti služil predvsem rekreativnim plavalcem (splošni javnosti), učencem (šolam) in tekmovalcem (športnim klubom). S tem bi zadovoljili potrebe vseh skupin ljudi po ustreznem in dostopnem olimpijskem bazenu.

Omenjen projekt bi znova zahteval sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem. V tem primeru bi upravljanje in trženje takega objekta ostalo delniški družbi (Metropol Group). Vlaganje Občine pa bi lahko bilo pogojeno z uporabo bazena za javno dobro (plavalni tečajji, tekmovalna šola plavanja, rekreacija domačinov...). Na tak način bi zavarovali javni interes in približali plavanje širši množici ljudi.

ZAKLJUČEK IZHODIŠČ

Predstavljena izhodišča za razvoj športne infrastrukture v občini Piran so bila izpeljana iz vizije z ozirom na prostorske in finančne možnosti ter potrebe prebivalcev občine Piran. Večina omenjenih športnih objektov je v interesu šol, društev, splošne javnosti in turizma.

Na enak način bi veljalo razmišljati tudi pri zagotavljanju finančnih sredstev za posamezne investicije. Prav ta večstranski interes bi bilo potrebno ob priliki uveljavljati preko prijav na javne razpise, ki so namenjeni dodeljevanju sredstev za razvoj športne infrastrukture. Obenem bi bilo potrebno z idejnimi predstavitvami animirati gospodarstvo in fizične osebe za sovlaganje. Na osnovi strokovnih argumentov in ustrezne dokumentacije bi omenjene projekte lahko umestili v prostor. Na tak način bi povečali atraktivnost turistične destinacije, prepoznavnost krajev in obenem omogočili izvajanje različnih športnih programov, namenjenih večjim skupinam ljudi.

Predlagana izhodišča so povezana z mojim poznavanjem problematike in z omejitvami opravljene študije. Pri snovanju dokončnih rešitev, bi bilo zato potrebno izpeljati širšo razpravo, na kateri bi se izmenjala strokovna mnenja predstavnikov vseh sfer. V nasprotnem primeru sinergijskih učinkov ni moč pričakovati.

13 LITERATURA:

- Ammon, R. Jr., Blair, D. A., Southall, R. M., (2005). *Sport facility management: Organizing events and mitigating risks*. Morgantown: West Virginia University.
- Ammon, R. Jr., Farmer, P. J., Mulrooney, A. L., (1996). *Sport facility planning and management*. Morgantown: Fitness Information Technology, Inc.
- Bednarik, J. (1998). *Management v športu*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport
- Bednarik, J. (1999). *Nekateri vidiki financiranja in organiziranosti športa v Sloveniji*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Bratuš, S. (2005). *Športna infrastruktura v mestni občini Kranj*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Geraint, J. (1996). *Handbook of sports and recreational building design*. Oxford: The Sports Council, Butterworth-Architecture.
- Hren, T. (2006). *Javne službe in civilna sfera na področju športa s poudarkom na športni infrastrukturi*. Fakulteta za podiplomske državne in Evropske študije.
- Jurak, G. (2002). Učenje plavanja v Sloveniji. Ljubljana, Zavod za šport
- Jus, M. (2005). *JZP in projektno financiranje infrastrukture*. Podjetje in Delo. Št. 3-4, str. 527-536.
- Korenika, A. (2006). *Športni turizem kot psihološki motiv prihoda turistov v piransko občino*. Diplomsko delo. Turistica VŠTP.
- Kovač, M., Starc, G., Doupona-Topič, M. (2005). *Šport in nacionalna identifikacija Slovencev*. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport.
- Laginja, B. (2005). *Politika Evropskih strukturnih skladov in Slovenija*. Diplomsko delo, Univerza v Mariboru, Ekonomsko-poslovna fakulteta.
- Leko, E. (2006). *Vključevanje športnih aktivnosti v turistično ponudbo občine Piran*. Univerza na Primorskem, Turistica: Visoka šola za turizem.
- Leskovec, B., Šugman, R. (1979). *Uporaba in vzdrževanje telesnokulturnih objektov*. Ljubljana: VTOZD Arhitektura, FAGG, Univerza Edvarda Kardelja v Ljubljani.
- Leskovec, B. (1990). *Arhitektura telesnokulturnih objektov na Slovenskem*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo.
- Leskovec, B. (1991). *Raziskava razvoja telesnokulturnih objektov na Slovenskem*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo. Doktorska disertacija.
- Leskovec, B. (2002). *Večnamenska izraba večjih športnih objektov*. Raziskovalna naloga. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za arhitekturo.

- Milunovič, V. (2000). *Zagotavljanje lokalnih javnih služb z vidika projektnega financiranja*. Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor: Naše Gospodarstvo. Letnik 46, št.2-3, str. 442-451.
- Milunovič, V. (1999). *Perspektive financiranja infrastrukture na lokalni ravni*. Ekonomsko-poslovna fakulteta Maribor: Naše Gospodarstvo. Letnik 45, št.3-4, str. 288-295.
- Mrak, M., Gazvoda, M., Mrak, M. (2005). *Projektno financiranje: alternativna oblika financiranja infrastrukturnih objektov*. Priročnik o projektne financiranju. SVRS
- Petrovič, K. (2001). *Športnorekreativna dejavnost v Sloveniji 1999*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
- Retar, I. (2006). *Uspešno upravljanje športnih organizacij*. Inštitut za kineziološke raziskave.
- Riana, B. (1999). *Programi pomoči Evropske unije*. Ljubljana: Inštitut za prenos znanja in tehnologije.
- Sheard R. (2001). *Sports architecture*. London, New York: Spon Press.
- Strel, J. (2005). *Športni objekti, naprave in pripomočki kot dejavniki razvoja športne vzgoje*. Zbornik strokovnega posveta športnih pedagogov Slovenije, Rogaška Slatina. Str.16 – 21.
- Sturzebecher, P. (2002). *Architecture for sport : new concepts and international projects for sport and leisure*. Chichester : Wiley-Academy.
- Šugman, R. (1998). *Organiziranost športa doma in v svetu*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
- Šugman, R (1997). *Zgodovina slovenskega in svetovnega športa*. Ljubljana: Fakulteta za šport, 3.izdaja.
- Tkalčič, M. (1998). *Dopolnilne turistične dejavnosti*. Univerza na Primorskem: Visoka šola za hotelirstvo in turizem. Delovno gradivo.
- Ukmar, M. (2005). *Vodenje športa na občinski ravni*. Diplomsko delo, Univerza na Primorskem, Fakulteta za management Koper
- Ukmar, M. (2005). *Srednjeročni načrt razvoja športa v občini Piran 2005 – 2010*. Športni in mladinski center Piran.

14 VIRI:

Alpinizem, šport, kategorizacija (2004). Gore in ljudje. Pridobljeno 25.01.2007 s svetovnega spleta: http://www.planid.org/objave_view.php?pid=1722

Demografsko in socialno področje (2006). Statistični urad Republike Slovenije. Pridobljeno 20.12.2006 s svetovnega spleta: <http://www.stat.si/>

Evropski strukturni skladi (2004). Služba vlade Republike Slovenije. Pridobljeno 12.01.2007 s svetovnega spleta: www.pckrsko.si/strukturni_skladi.htm

Izdatki za šport v občinah (2005). Športno informacijski center Slovenije. Pridobljeno 20.01.2007 s svetovnega spleta: <http://www.spic.si>

Javni razpisi (2007). Ministrstvo za šolstvo in šport. Pridobljeno 10.02.2007 s svetovnega spleta: http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/sport/javni_razpisi/

Javno zasebno partnerstvo. Boštjan Brezovnik, inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor. Pridobljeno 07.02.2007 s svetovnega spleta: www.skupnostobcin.si/Aktualno/pdf/posvetPPP.ppt

Letni program športa v lokalnih skupnostih. Športno informacijski center Slovenije. Pridobljeno 20.01.2007 s svetovnega spleta: <http://www.spic.si>

Letni program športa v republiki Sloveniji za leto 2006. Športno informacijski center Slovenije. Pridobljeno 20.01.2007 s svetovnega spleta: <http://www.spic.si>

Mednarodno sodelovanje na področju športa (2007). Ministrstvo za šolstvo in šport. Pridobljeno 10.02.2007 s svetovnega spleta: http://www.mss.gov.si/si/delovna_podrocja/sport/mednarodno_sodelovanje_na_podrocju_sporta/

Novejši demografski razvoj in prebivalstvena politika v Republiki Sloveniji (2002). Tomaž Knap. (Diplomsko delo). Pridobljeno 09.02.2007 s svetovnega spleta: http://www.cek.ef.uni-lj.si/u_diplome/knap261.pdf

Obvestila OKS-ZŠZ, 41-februar 2005.

Poročilo o izvajanju Letnega programa športa v občini Piran za leto 2004, marec 2005, ŠIMC Piran.

Pro-eco (2006). *Delavnica projektnega vodenja* CD-ROM. Podjetje Pro-eco.

Pravilnik o financiranju športa v občini Piran, ŠIMC Piran.

Rezultati razpisa za leto 2007. (2007). Fundacija za šport. Pridobljeno 14.02.2007 s svetovnega spleta: <http://www.fundacijazasport.org/>

Strategija za dvig rodnosti v Republiki Sloveniji (2006). Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (2006). Delovno gradivo. Pridobljeno 20.02.2007 s svetovnega spleta: http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/strategija_rodnost_osnutek_151106.pdf

Temperature zraka in morja v občini Piran po mesecih (2004). Turistično združenje Portorož. Pridobljeno 20.12.2006 s svetovnega spleta: <http://www.portoroz.si>